

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

в зарубіжних ЗМІ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
Відділ формування інформаційних ресурсів

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА У ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в.о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, зав. відділу організації та використання документального фонду
Фонду Президентів України, канд. наук із соц. ком.

Реферативні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова, Д. В. Павленко, М. І. Хилько,
Д. В. Бондаренко, Я. А. Дейнека

Заснований у 2018 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ
(інформаційно-реферативний бюлетень)

Випуск 3 (28)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1 – 31 березня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
АКТИВНІСТЬ ЗМІ У ВИСВІТЛЕНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТІВ	9
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	14
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	18
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	18
<i>Аргентина</i>	18
<i>Білорусь</i>	18
<i>Ліван</i>	19
<i>Туреччина</i>	19
<i>Україна</i>	20
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	20
<i>Гондурас</i>	20
<i>Україна</i>	20
<i>Чорногорія</i>	21
ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ	21
<i>Танзанія</i>	21
ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА	21
<i>Франція</i>	21
ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	22
<i>Гана</i>	22
<i>Єгипет</i>	22
<i>Індонезія</i>	23
<i>Литва</i>	23
<i>Ліван</i>	23
<i>Мальдіви</i>	24
<i>Мексика</i>	24
<i>Намібія</i>	25
<i>Південна Корея</i>	25
<i>США</i>	25
<i>Туреччина</i>	26
<i>Україна</i>	26
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА	28
<i>Росія</i>	28
ІНАВГУРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА	29
<i>Португалія</i>	29
<i>Танзанія</i>	29
КОРУПЦІЯ	30
<i>Південно-Африканська Республіка</i>	30
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА	30
<i>Франція</i>	30
МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА	31
<i>США</i>	31
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	31
<i>Екваторіальна Гвінея</i>	31

<i>Замбія</i>	31
<i>Індонезія</i>	32
<i>Китай</i>	32
<i>Нігерія</i>	32
<i>Україна</i>	33
<i>Філіппіни</i>	33
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	33
<i>Білорусь</i>	33
<i>США</i>	34
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	34
<i>Болівія</i>	34
<i>Бразилія</i>	35
<i>Венесуела</i>	36
<i>Гана</i>	37
<i>Зімбабве</i>	37
<i>Кенія</i>	38
<i>Колумбія</i>	38
<i>Литва</i>	38
<i>Мексика</i>	39
<i>Молдова</i>	39
<i>Південна Корея</i>	40
<i>Польща</i>	40
<i>Сирія</i>	40
<i>США</i>	41
<i>Уганда</i>	43
<i>Україна</i>	43
<i>Філіппіни</i>	44
<i>Франція</i>	45
<i>Чехія</i>	46
ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ	47
<i>Алжир</i>	47
<i>Афганістан</i>	47
<i>Сальвадор</i>	48
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	48
<i>Бразилія</i>	48
<i>Сербія</i>	48
<i>США</i>	49
ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА	49
<i>Вірменія</i>	49
<i>Зімбабве</i>	50
<i>Кот-д'Івуар</i>	51
<i>Ліван</i>	51
<i>Молдова</i>	51
<i>Парагвай</i>	52
<i>Польща</i>	52
<i>Словаччина</i>	53
ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	54
<i>Парагвай</i>	54

США	54
Україна	56
ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА	56
Польща	56
Україна	57
ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ	58
Конго	58
Нігер	59
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	60
США	60
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	62
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	65
АЗІЯ	65
Ізраїль	65
Іран	65
Непал	65
Німеччина	66
США	66
Україна	68
АФРИКА	68
Єгипет	68
Франція	69
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	69
США	69
ЄВРОПА	70
Росія	70
Сербія	71
США	71
Туреччина	75
Україна	75
Франція	77
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	78
Молдова	78
Росія	78
США	79
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	79
Польща	79
Сербія	80
США	80
Туреччина	81
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	81
Іран	81
США	82
Туреччина	83
ООН	83
Венесуела	83

<i>Кіпр</i>	84
ПІВДЕННА АМЕРИКА	84
<i>Бразилія</i>	84
<i>Мексика</i>	85
ПІВНІЧНА АМЕРИКА	85
<i>Китай</i>	85
<i>Мексика</i>	85
<i>Росія</i>	86
<i>США</i>	86
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ	89
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	94
БІЛОРУСЬ	94
БОЛІВІЯ	94
БРАЗИЛІЯ	96
ВІРМЕНІЯ	98
КОЛУМБІЯ	98
МЕКСИКА	98
ПАКИСТАН	99
ПОЛЬЩА	99
СИРІЯ	101
США	102
ТАНЗАНІЯ	105
ФРАНЦІЯ	107
МОДАЛЬНІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПРЕЗИДЕНТІВ	111

ПЕРЕДМОВА

У сучасному світі інститут президентства є достатньо поширеним органом влади, але в кожній країні він має свої функції та особливості впливу на розвиток суспільства й держави. Дослідженням світового досвіду функціонування та сучасного стану інституту президентства може допомогти моніторинг інформації про цей державний інститут у ресурсах світової мережі. Засоби масової інформації впливають на індивідуальну картину світу кожного, грають важливу роль у формуванні суспільної свідомості і регулювання суспільної думки, висвітлюючи та коментуючи практично всі сфери функціонування інституту президентської влади. Сучасні медіа є одним з головних ресурсів, за допомогою яких громадськість дізнається про діяльність президентів, формує образ президента, зокрема і держави, загалом.

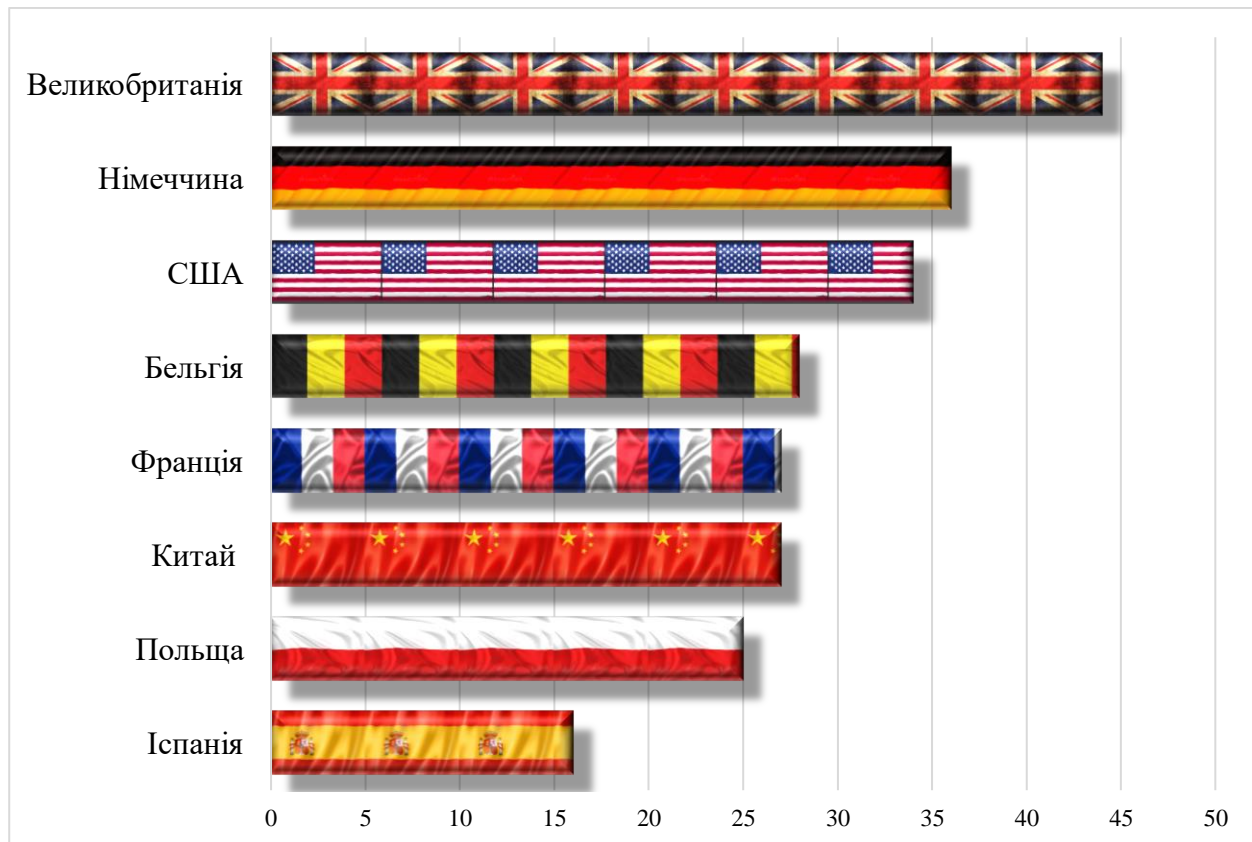
У 3 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ» за 2021 рік розкрито окремі аспекти функціонування інституту президентів у дзеркалі їх відображення впливовими світовими медіа за період з 1 по 31 березня 2021 року. У процесі дослідження означеної проблеми було проаналізовано 237 інформаційних повідомлень ЗМІ таких країн як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Бельгія, Китай, Іспанія та Польща, опублікованих на англійській, іспанській, німецькій, польській, французькій мовах.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, прогностичні та аналітичні коментарі, інформаційні повідомлення та ін.

Згідно з результатами моніторингу, світові інтерне-джерела висвітлювали діяльність 74 президентів світу в таких сферах як охорона здоров'я, економіка, фінанси, екологія, культура, освіта, наука, релігія, засоби масової інформації та ін. Особливу увагу зарубіжні ЗМІ приділяли економічній та фінансовій політиці президентів, взаємодії президентів з органами законодавчої та виконавчої влади їх країни, не обходячи увагою їх зовнішньополітичну діяльність та оцінюючи імідж світових лідерів.

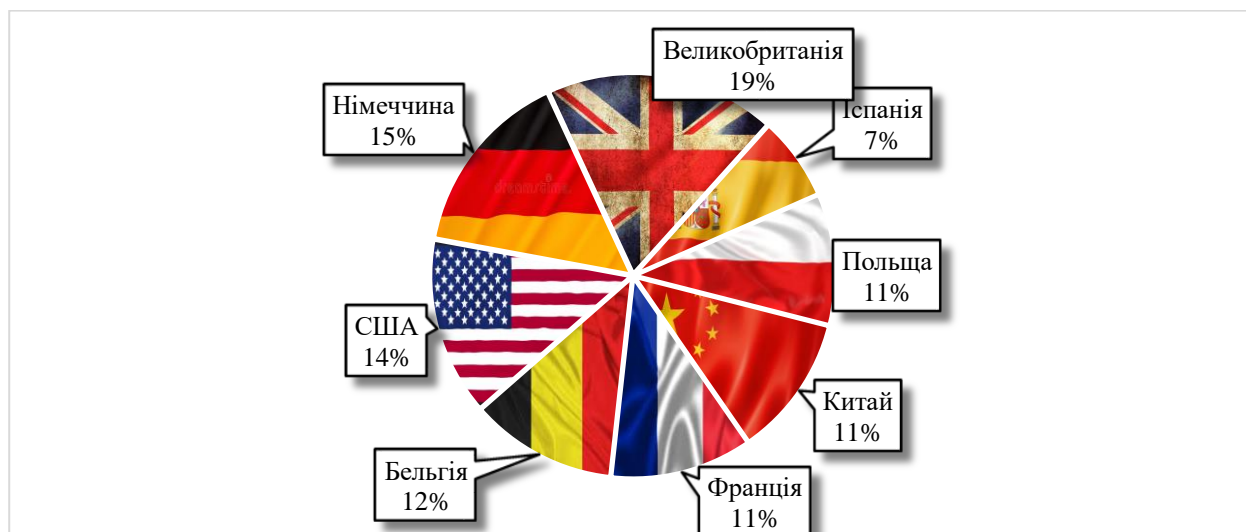
АКТИВНІСТЬ ЗМІ У ВИСВІТЛЕНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТІВ

Найбільшу активність у представленні різних аспектів функціонування інституту президентства у світі проявляли зарубіжні ЗМІ Великобританії (19 %), Німеччини (15 %), США (14 %), Бельгії (12 %), Польщі, Франції і Китаю (по 11 %) та Іспанії (7 %).

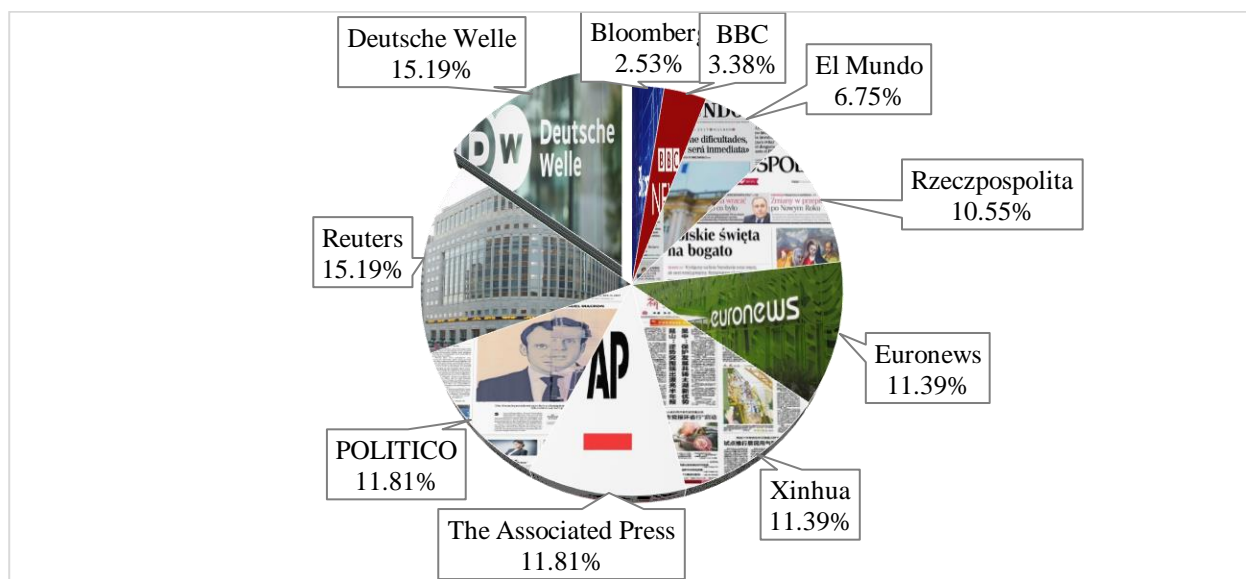
Діаграма 1. Активність країн у висвітленні президентів світу (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 1-31 березня 2021 року)

Найчастіше публікували матеріали про діяльність президентів світу впливові інформаційні агентства Великобританії Reuters та BBC, не відстали від них і американські медіа такі, як Associated Press та Bloomberg, звертаючи увагу не лише на діяльність президентів США, а й на глобальних світових проблемах, з якими доводиться стикатися главам держав. Серед інформаційних матеріалів китайського інтернет-джерела Xinhua найбільше уваги приділено внутрішній політиці президентів, як і в польських медіа (Rzeczpospolita), а от німецькі медіа (Deutsche Welle), зосередили свою увагу, у своїй більшості, на їх міжнародній діяльності.

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні президентів світу (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-31 березня 2021 року)

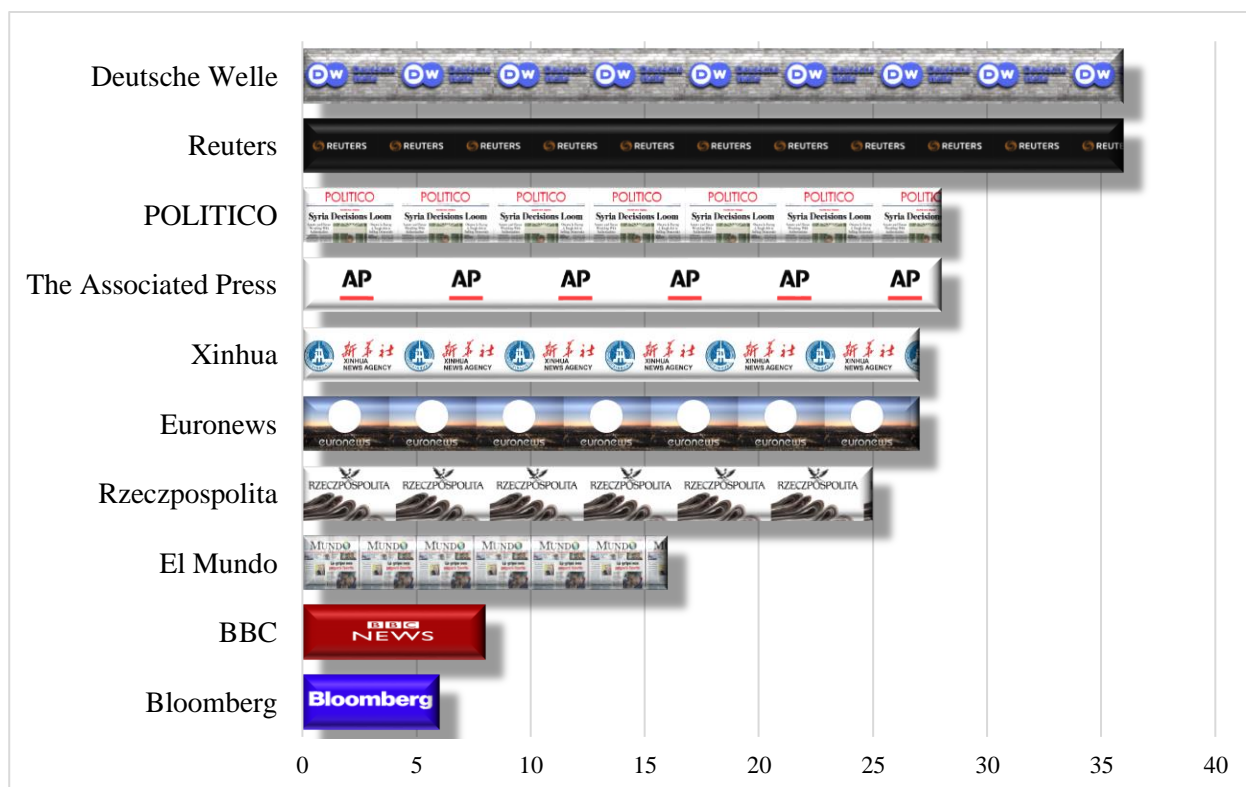
Оцінюючи ступінь зацікавленості зарубіжних інформаційних сайтів, що досліджувалися в цьому огляді, проблемами президентської влади з урахуванням актуальних політичних подій, слід особливо виділити міжнародний інформаційний мовник Німеччини Deutsche Welle та інформаційне агентство Великобританії Reuters (по 15,19 % відібраних в процесі моніторингу матеріалів), новинний сайт США Associated Press та європейське видання американської медіа-організації в галузі політичної журналістики POLITICO (по 11,81 %), китайське агентство новин Xinhua та провідний європейський цілодобовий інформаційний телеканал з Франції Euronews (по 11,39 %), польську газету Rzeczpospolita (10,55 %) та ін.

Діаграма 3. Активність видань у висвітленні президентів світу (доля публікацій за

період 1-31 березня 2021 року)

Як свідчить проведений нами аналіз, оглядачі Deutsche Welle найчастіше висвітлювали діяльність президентів України, США та Росії, а журналісти Reuters традиційно охоплювали своєю увагою найширший діапазон керівників держав з рекордною географією (в березні 2021 було відібрано матеріали про 40 президентів з 27 країн світу). Здебільшого увага англійського новинного сайту була зосереджена на проблемах зовнішньополітичної діяльності глав держав. Брюссельське видання POLITICO сконцентрувало увагу на президентах США та Франції. Передбаченою можна вважати увагу американського новинного сайту Associated Press до внутрішніх проблем країни, зосереджених на діяльності чинного президента та його попередника. Проте американський ресурс за період цього дослідження висвітлював діяльність і інших світових лідерів. Наприклад, покійного президента Танзанії та першої жінки-президента Танзанії, яка прийшла на його місце, а також президентів Бразилії, Мексики, Польщі, Туреччини, України, Франції тощо.

Діаграма 4. Активність видань у висвітленні президентів світу (ранжування за кількістю публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

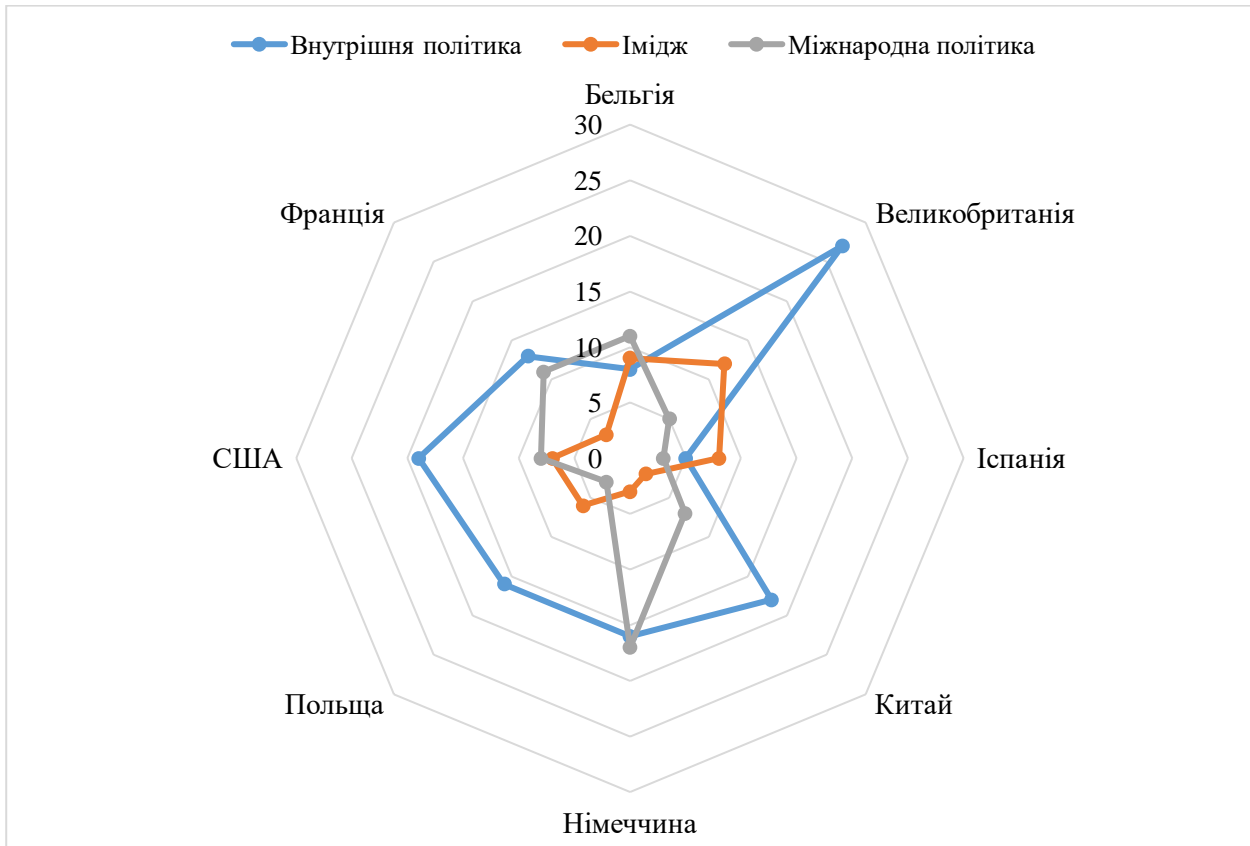
За період 1-31 березня 2021 р. частіше висвітлювалася діяльність президентів з

питань внутрішньої політики (52 %), на другій позиції – публікації про міжнародну політику президентів (27 %), на третій – оцінка іміджу світових лідерів (21 %). При цьому доля публікацій про внутрішню політику зменшилася на 7 % (з 58 % до 52 %) порівняно з попереднім місяцем. Зафіксовано також зменшення рівня уваги коментаторів до питань міжнародної політики президентів країн світу на 4 % (з 31 % до 27 %). Наразі частка іміджевих оцінок лідерів країн у зарубіжних ЗМІ зросла майже в 2 рази (з 11 % до 21 %).

Діаграма 5. Співвідношення сфер діяльності президентів, що висвітлювались світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

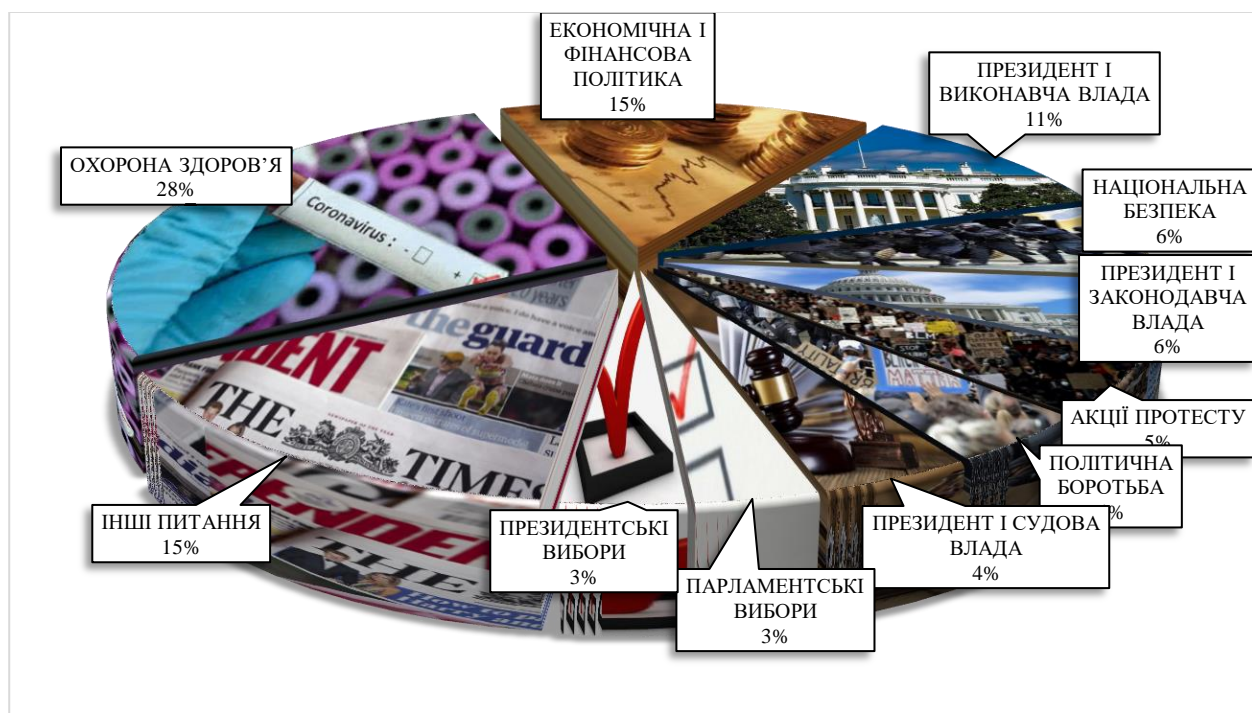
Слід відзначити, що внутрішньополітичними проблемами діяльності президентів найбільше опікувалися медіа Великобританії (22 %), США (16 %) і Китаю (15 %). Міжнародна політика президентів привертала увагу інтернет-джерел Німеччини (26 %), Франції та Бельгії (по 17 %). Іміджеві оцінки президентам найбільше надавали ЗМІ Великобританії (24 %), Бельгії (18 %) та Іспанії (16 %).

Діаграма 6. Розподіл тематичних рубрик публікацій про президентів в ресурсах країн (за період 1-31 березня 2021 року)

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

Більшість публікацій, що розкривають внутрішньополітичну діяльність президентів, за період з 1 по 31 березня 2021 року були присвячені проблемі охорони здоров'я (28 %). Активність зарубіжні ЗМІ проявляли також в аналізі вкладу президентів у фінансово-економічний розвиток їх країн (15 %). В 11 % публікацій закордонні оглядачі аналізували взаємодію президента та виконавчої влади в окремих державах. Крім того, внутрішньополітична діяльність президентів у березні 2021 р., згідно з проведеним аналізом світових медіа, була зосереджена на стосунках глав держав з органами виконавчої влади (6 %) та висвітленні проблем національної безпеки і участі лідерів держав у їх вирішенні (6 %).

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні президентів світу в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Питання охорони здоров'я у світлі всесвітньої пандемії, вже традиційно посідають провідне місце в матеріалах ЗМІ про президентів. Загальною проблемою, над рішенням якої працювала більшість президентів світу в березні 2021 року, стало забезпечення постачання вакцин та організація вакцинації в країнах. Традиційно своїм легковажним та безвідповідальним ставленням до цих проблем відзначився президент Бразилії Жаїр Болсонару. Бразилія переживає найгірший момент пандемії: майже 2 тис. смертей на день і повний колапс в лікарнях кількох штатів. Але президент країни

продовжує звичний порядок денний, подорожуючи країною, відкриваючи дороги або спортивні центри, а на питання про вакцини пропонує «припинити нити». 16 бразильських губернаторів звинуватили ультраправого лідера у введенні в оману країни, а державні органи закликали до загальнонаціональної комендантської години та закриття аеропортів.

Одна з найкращих ситуацій з вакцинацією сьогодні в США. Президент США Джо Байден оголосив, що до 19 квітня не менше 90 % дорослого населення США матимуть право на вакцинацію і доступ до пункту вакцинації в межах 5 миль від будинку. Одночасно Д. Байден звернувся до губернаторів, керівників штатів і місцевої влади з прямим закликом відновити вимоги про носіння масок.

Багато президентів світу взяли на себе роль агітаторів вакцинації, зокрема і власним прикладом. Президент Гани Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо перед початком загальнонаціональної кампанії щодо щеплення закликав громадян цієї західноафриканської держави ігнорувати теорії змови навколо вакцин проти коронавірусу. Президент Зімбабве отримав дозу вакцини від COVID-19 і закликав громадян не вагатися. Деякі лідери країн вакцинувались з метою довести безпечність вакцини «AstraZeneca». Щеплення цією вакциною в березні зробили президент Литви Гітанас Науседа, президент Колумбії І. Дуке Маркес, 68-річний президент Південної Кореї Мун Чже Ін. Президент України Володимир Зеленський зробив щеплення вакциною «AstraZeneca» на території військового мобільного госпіталю.

Президент Мексики мобілізував військових до процесу вакцинації, оскільки в країну надійшла додаткова партія у 1,7 млн вакцин «AstraZeneca», які США «позичили» Мексиці, президент Кенії У. Кеніятта ввів нічну комендантську годину, щоб зупинити зростання кількості інфектованих COVID-19, а президент Венесуели Ніколас Мадуро повідомив, що він та його дружина були вакциновані російським препаратом «Спутник V». Одночасно у ЗМІ з'явилась інформація, що президент Сирії Башар Асад та його дружина Асма заражені коронавірусом SARS-CoV-2, а Президент Франції Емманюель Макрон заявив, що не має причин шкодувати про відмову запровадити третю національну блокаду на початку цього року, незважаючи на те, що зростаюча кількість коронавірусних інфекцій напружує лікарні в його країні, і

щотижня вмирає понад 1000 людей.

В березні 2021 року 15 % публікацій світових ЗМІ про президентів були присвячені їх вкладу в розвиток національних економік на фоні виходу з пандемії та прогнозованого відновлення ділової активності. Так, президент США Джо Байден планує кардинально перебудувати інфраструктуру США. Перший етап його пакету «Побудуй краще» призведе до інвестицій нових трильйонів доларів на чотири основні категорії жорсткої інфраструктури: транспорт; системи водопостачання, охорони здоров'я та широкосмугового зв'язку; громадська турбота про людей похилого віку; та інноваційні дослідження і розробки.

Діаграма 8. Внутрішня політика в публікаціях про президентів в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

На економічному відновленні після обрання президентом на другий термін зосередиться і президент Гани Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо. Економіка Гани зруйнована через пандемію і уряд не може продовжувати шлях запозичення грошей для фінансування своїх програм. Другу серію свого «Плану процвітання Харамбі» представив і президент Намібії Гаге Готтфрід Гейнгоб. Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган оголосив новий пакет реформ, спрямованих на стабілізацію економіки

на тлі пандемії COVID-19. У своїй промові в Стамбулі турецький лідер зазначив, що заходи спрямовані на стимулювання інвестицій, виробництва, робочих місць та експорту. Президент України Володимир Зеленський заявив про намір влади запровадити економічний паспорт українця, який надасть народженим в країні дітям можливість використати отримані від видобутку надр гроші на здобуття освіти.

Також з випуску бюлетеня можна дізнатися: чому президент Індонезії Джоко Відодо відновив заборону на нові іноземні інвестиції у виробництво алкогольних напоїв; до якого рівня впав ліванський фунт по відношенню до долару і чому президент Лівану звернувся до центрального банку з проханням розслідувати причини падіння валюти; скільки робочих місць втратила Мексика через COVID-19 за словами її президента А. М. Лопеса Обрадора та багато іншої важливої актуальної інформації.

Внутрішньополітична діяльність президентів найбільше уваги привернула у журналістів інтернет-ЗМІ таких країн, як Великобританія (22 % публікацій), США (16 %), Китай (15 %), Німеччина та Польща (по 13 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

Аргентина

Протестувальники напали на автомобіль президента Аргентини А. Фернандеса

Десятки мітингувальників напали на мікроавтобус, який перевозив президента Аргентини **Альберто Фернандеса**, в регіоні Патагонія, де президент відвідував територію, спустошену лісовими пожежами, унаслідок яких одна людина загинула, а інші постраждали. Протест був спрямований проти планів президента відновити видобуток корисних копалин у Чубуті. Демонстранти були розлючені пропозицією уряду дозволити масштабні проекти в регіоні, багатому золотом, сріблом та ураном. Сам А. Фернандес після нападу намагався применшити насильство, заявивши, що вважає, що це справа невеликої кількості людей, які навряд чи мали підтримку в Чубуті чи по всій Аргентині

(*BBC*. – *London*, 2021. – 13.03. – <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-56389508>).

Білорусь

Білоруська опозиція поновила «мінську весну», щоб «притиснути» О. Лукашенка

У Білорусі опозиція планує посилити тиск проти президента **Олександра Лукашенка** та відновити масові акції протесту. «Нам потрібно натиснути на режим і нарешті розпочати переговори», – заявила С. Тихановська, головна суперниця О. Лукашенка, під час президентських виборів. С. Тихановська втекла до сусідньої Литви відразу після виборів, у яких О. Лукашенко застосував масове шахрайство, щоб утримати свою позицію президента. Країна була охоплена масовими акціями протесту з вимогою відставки О. Лукашенка. Місцеві правозахисники зафіксували близько 850 випадків, коли за участь у мирних акціях протесту були відкриті кримінальні справи

(*POLITICO*. – *Brussels*, 2021. – 24.03. – <https://www.politico.eu/article/belarus-opposition-alexander-lukashenko-belarus-putin-svetlana-tikhanovskaya/>).

Білорусь звинуватила лідера опозиції С. Тихановську в тероризмі

Влада Білорусі оголосила про порушення кримінальної справи проти головного опозиційного діяча країни за звинуваченням у тероризмі. Генеральний прокурор Білорусі А. Швед заявив, що його відомство почало кримінальне розслідування щодо С. Тихановської, яка кинула виклик президенту **Олександру Лукашенку** на президентських виборах. Протести охопили Білорусь відтоді, як за офіційними результатами серпневого голосування О. Лукашенко з величезною перевагою переміг на виборах президента. Опозиція заявила, що вибори були сфальсифіковані. Масові

демонстрації були найбільш стійким проявом опозиції, який коли-небудь бачила колишня радянська республіка, і на деяких із них зібралось до 200 тис. чоловік. Під час акцій протесту було заарештовано понад 33 тис. осіб. С. Тихановська закликала до нової хвилі мітингів проти О. Лукашенка, щоб відновити тиск на уряд після зимової перерви. Поліція заповонила Мінськ і приборкала прихильників опозиції, які намагалися організувати мітинги, заарештувавши сотні учасників

(Euronews. – Lyon, 2021. – 29.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/29/belarus-charges-opposition-leader-sviatlana-tsikhanouskaya-with-terrorism>).

Ліван

Незважаючи на заклик президента, в Лівані продовжуються протести

Демонстранти продовжують перекривати проїжджі частини Лівану на знак протесту проти фінансового краху та політичного глухого кута, незважаючи на заклик президента Мішеля Ауна до сил безпеки приборкати протести. Після того, як М. Аун звернувся до представників служби безпеки, велика магістраль, що веде на південь від Бейрута, а також райони в центрі столиці та навколо міста Тріполі на півночі залишилися заблокованими протестувальниками, які спалювали шини і закликали більше людей приєднатися до них. Головнокомандувач збройних сил країни заявив, що право на мирний протест буде захищене. Фінансова криза в Лівані, що вибухнула у 2019 р., знищила робочі місця, заблокувала банківські вклади і підвищила ризик повсюдного голоду. Новий кабінет міг би провести реформи, необхідні для отримання міжнародної допомоги на мільярди доларів, але розбіжності між фракціями зірвали формування нового уряду. Групи мітингарів щодня перекривають дороги, оскільки ліванська валюта впала до нового мінімуму, посилюючи гнів ліванців

(Reuters. – London, 2021. – 09.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B123B>).

Туреччина

Насильство щодо жінок: тисячі людей протестують у Туреччині після того, як Р. Т. Ердоган відмовився від європейського договору

Кілька тисяч людей узяли участь у демонстрації в Туреччині, щоб закликати президента Реджепа Тайіпа Ердогана скасувати своє рішення про відмову від договору про участь країни у Стамбульській конвенції, що викликало обурення по всій Європі. В указі Р. Т. Ердоган оголосив про вихід країни зі Стамбульської конвенції, першого міжнародного договору, який встановлює юридично обов'язкові стандарти для запобігання гендерного насильства. Це рішення, прийняте навіть незважаючи на те, що кількість убитих у Туреччині жінок зростає протягом десятиліття, викликало гнів жіночих правозахисних організацій і критику з боку Європейського Союзу

(Euronews. – Lyon, 2021. – 21.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/21/violence-against-women-thousands-protest-in-turkey-after-erdogan-ditches-european-treaty>).

Україна

Прихильники С. Стерненка влаштували безлади під Офісом В. Зеленського

Акція під стінами Офісу Президента України на підтримку активіста С. Стерненка переросла в заворушення. Учасники акції розмалювали графіті з образливими написами стіни будівлі Офісу Президента України **Володимира Зеленського**, кидали фаєри у вікна, розбили шибки у дверях, написали фарбою на вивісці «Президент України» тюремну абрєвіатуру «А.С.А.В.», а також спробували її підпалити, однак безуспішно. Протестувальників зібралось близько 1–2 тис. Поліція практично не намагалася перешкодити мітингарям. Протестувальники вимагали звільнити С. Стерненка, обвинуваченого у вбивстві П. Шеремета, накласти санкції на колишнього заступника голови Адміністрації Президента А. Портнова, відправити у відставку Генпрокурора І. Венедіктову і міністра внутрішніх справ А. Авакова

(*Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.03. – <https://p.dw.com/p/3qv18>*).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Гондурас

Президент Гондурасу допомагав контрабандистам наркотиків?

Прокуратура США заявила, що Гондурас перетворився на «наркокrajну», що найвищі посадові особи та політики, включаючи президента Гондурасу **Хуана Орландо Ернандеса**, нібито співпрацюють із контрабандистами наркотиків для доставки великої кількості кокаїну до США. За результатами судового процесу проти контрабандиста наркотиків Д. Ф. Раміреса прокурори заявили в суді, що обвинувачений платив президенту, щоб отримати захист. Х. О. Ернандес, союзник США за часів адміністрацій **Барак Обама** та **Дональда Трампа**, заявив у серії публікацій у Twitter, що контрабандисти наркотиків брехливо звинувачують його заради помсти за дії уряду проти них. Х. О. Ернандес також наголосив, що «співпраця США та Гондурасу в боротьбі з незаконним обігом наркотиків постраждає, якщо США поступляться»

(*Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 10.03. – <https://www.rp.pl/Przestepczosc/210319992-Prezydent-Hondurasu-pomagal-przemytnikom-narkotykow.html>*).

Україна

В. Зеленський підписав закон про створення Бюро економічної безпеки

Президент України **Володимир Зеленський** підписав закон про створення Бюро економічної безпеки. Про це на офіційному сайті глави держави повідомляє його пресслужба. «Бюро економічної безпеки – єдиний орган державної влади, відповідальний за боротьбу з економічними злочинами», – ідеться в повідомленні. Зазначається, що він «отримає відповідні повноваження Служби безпеки України та Податкової міліції, які будуть переосмислені для того, щоб це був не стільки силовий, скільки аналітичний орган»

(*Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.03. – <https://p.dw.com/p/3qxVr>*).

Чорногорія

Чорногорія закликала ЄС не зв'язувати їй руки в боротьбі з корупцією

Новий уряд Чорногорії звинуватив спеціального прокурора країни, якого підтримує ЄС, у блокуванні розслідувань корупції щодо президента країни **Мило Джукановича**. Д. Абазовіч, заступник прем'єр-міністра в коаліційному уряді, який переміг Демократичну партію соціалістів М. Джукановича на парламентських виборах у серпні 2020 р., сказав Euronews, що принаймні чотири розслідування корупції за участю президента на сьогодні припинені. Д. Абазовіч очолює зусилля нового уряду з повалення спеціального прокурора М. Катніка, якого він описує як союзника М. Джукановича. Заступник прем'єра сказав, що конституція Чорногорії допускає пред'явлення звинувачення чинному президенту. Новий закон, внесений у парламент Чорногорії про розпуск спеціальної прокуратури, викликав критику в Брюсселі, який брав участь у створенні прокуратури для боротьби з корупцією і організованою злочинністю в балканській державі. Д. Абазовіч закликав європейських законодавців не зв'язувати руки новому уряду. Але, незважаючи на спробу Д. Абазовіча переконати ЄС дозволити Чорногорії здійснити зміни, законодавці в Брюсселі навряд чи схвалять те, що критики нового уряду вважають полюванням на політичних суперників, у тому числі на М. Джукановича

(*Euronews. – Lyon, 2021. – 24.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/24/montenegro-urges-eu-not-to-tie-its-hands-in-anti-corruption-fight>*).

ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ

Танзанія

Помер президент Танзанії Джон Магуфулі

Президент Танзанії **Джон Магуфулі** помер від серцево-судинної хвороби на 62-му році життя. Про це повідомила віцепрезидентка країни С. Х. Сулуху. «З великим сумом повідомляю про смерть нашого відважного лідера президента Д. Магуфулі, який помер сьогодні близько 18:00», – сказала С. Х. Сулуху в оголошенні, яке передала державна телерадіокомпанія «Танзанія». С. Х. Сулуху сказала, що президент Д. Магуфулі був госпіталізований до Інституту серця, де він лікувався від хронічної фібриляції передсердь – серцевого захворювання, від якого він страждав понад 10 років. Згідно з конституцією Танзанії, віцепрезидент країни повинна скласти присягу і стати президентом терміном на п'ять років

(*Xinhua. – Beijing, 2021. – 18.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/18/c_139817849.htm*).

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Франція

Настав час кліматичних ставок Е. Макрона

Французькі депутати обговорюють широкомасштабний законопроект про клімат, який повинен стати вершиною внутрішньополітичних обіцянок **Емманюеля Макрона** – результат рекомендацій простих громадян. Але критики законопроекту вважають його недосконалим щодо скорочення викидів вуглецю. Заходи охоплюють заборону коротких внутрішніх авіарейсів, виставлення оцінок стійкості на упаковках харчових продуктів, подавання вегетаріанських страв у їдальнях та встановлення обмежень на рекламу компаніями, що рекламують паливо

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 29.03. –
<https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-climates-fair-weather-friend/>).

ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Гана

Президент Гани зосередиться на боротьбі з корупцією та відновленні економіки

Президент Гани **Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо** зосередиться на боротьбі з COVID-19 та економічному відновленні після обрання президентом на другий термін. «Три ключові директиви посідають важливе місце в порядку денному президента: перемогти у боротьбі з COVID-19, впроваджувати надійну програму економічного відновлення, а також розгорнути другу частину порядку денного трансформації», – сказав міністра інформації К. О. Нкрума. За словами міністра, економіка країни зруйнована через пандемію, і «уряд не може продовжувати шлях запозичення грошей для фінансування своїх програм»

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 09.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-03/09/c_139796434.htm).

Президент Гани заявив, що після COVID-19 економіку потрібно «оживити»

Президент Гани **Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо** заявив, що він упевнений у підйомі економіки країни після COVID-19. Під час свого першого виступу як переможця у президенській гонці Н. А. Д. Акуфо-Аддо підкреслив руйнівний вплив пандемії на економіку Гани та світову економіку. «Пане спікере, перед глобальною пандемією, яка спустошила життя та засоби до існування у всіх частинах світу, ми не можемо дозволити собі переслідувати інтереси, які змусять нашу націю та її громадян стати біднішими. COVID-19 створив невизначеність, погіршив умови для глобального зростання, одночасно створюючи надмірне навантаження на, і без того, слабку систему охорони здоров'я», – зазначив президент

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/10/c_139798098.htm).

Єгипет

Президент Єгипту заявив, що відкриття нової столиці відзначить «народження нової держави»

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** заявив, що відкриття нової адміністративної столиці та переїзд штаб-квартири уряду в нове місто ознаменують народження нової держави Єгипет. Планується, що нова столиця буде побудована приблизно в 45 км на схід від нинішньої столиці Каїр на площі 714 кв. км і зможе прийняти 6,5 млн чоловік, починаючи з півмільйона на першому етапі, що дасть можливість звільнити місце в густонаселеному Каїрі, в якому проживає приблизно п'ята частина 100-мільйонного населення країни

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/10/c_139798230.htm).

Індонезія

Індонезія відмовилася від дозволу інвестування алкогольних напоїв для іноземних фірм

Президент Індонезії **Джоко Відодо** відновив заборону на нові іноземні інвестиції у виробництво алкогольних напоїв лише через кілька тижнів після того, як погодився послабити обмеження в рамках більш широких зусиль із залучення інвесторів. Найбільша у світі, переважно мусульманська, країна заборонила нові іноземні інвестиції в алкогольні напої в 1990-х рр., але минулого місяця президент видав розпорядження, яке дозволило б це робити в провінціях, де мусульмани не становлять більшості місцевого населення. Однак нові правила все ще зустрічали критику з боку ісламських груп. «Вислухавши висловлювання народу ... я заявляю, що президентський регламент, який стосується відкриття нових інвестицій у промисловість алкогольних напоїв, скасовано», – заявив Д. Відодо. Індонезія дозволяє продавати алкоголь у барах та супермаркетах у більшості районів країни

(Reuters. – London, 2021. – 02.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL3N2L01TD>).

Литва

Президент Литви обрав керівника фінансової стабільності керівником центрального банку

Президент Литви **Гітанас Науседа** обрав члена правління центрального банку Г. Сімкуса наступним керівником і членом ради Європейського центрального банку (ЄЦБ) до затвердження парламентом. Другий термін нинішнього керівника В. Васіляускаса закінчується 7 квітня. Г. Сімкус працює в центральному банку з 2002 р., за винятком роботи експерта ЄЦБ між 2010 і 2012 рр. Він очолював Службу економіки та фінансової стабільності центрального банку Литви з 2012 р., а у вересні 2020 р. був призначений членом правління, який здійснював нагляд за банківською та фінансовою стабільністю

(Reuters. – London, 2021. – 23.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2LL40C>).

Ліван

Президент Лівану звернувся до центрального банку розслідувати причини падіння валюти

Президент Лівану **Мішель Аун** заявив, що звернувся до керівника

центрального банку з проханням розслідувати причини останнього падіння курсу валют у країні. Унаслідок обвалу ліванського фунта, який упав до 10 тис. дол. за фунт, протестувальники перекрили дороги. «Президент Аун попросив губернатора центрального банку передати результати розслідування прокурору», – ідеться в повідомленні, розміщеному в офіційному акаунті президента

(*Reuters. – London, 2021. – 03.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2AV1KV>*).

Центральний банк Лівану втрутитися для стримування курсу валют

Центральний банк Лівану дозволить банкам проводити валютні операції і втрутитися, щоб приборкати курс фунта щодо долара. Нове падіння ліванського фунта, який втратив 90 % своєї вартості, викликало хвилювання в останні тижні. «Починаючи з наступного тижня, банкам буде дозволено мати справу з валютами як легітимним біржовим дилерам ... через (електронну) платформу центрального банку», – заявив речник президента Мішеля Ауна після зустрічі його радника з керівником центрального банку

(*Reuters. – London, 2021. – 19.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2LH0SX>*).

Мальдіви

Президент Мальдівських островів прогнозує зростання економіки до кінця року

Президент Мальдівських островів Ібрагім Соліх заявив, що країна зареєструє економічне зростання до кінця 2021 р., виступаючи на віртуальній пресконференції. І. Соліх наголосив, що його уряд перегляне графік реалізації проєктів розвитку країни з метою реалізації Національного плану стійкості та відновлення (NRRP). Президент вважає, що його уряд успішно впровадив економічну та фіскальну політику для вирішення проблем, пов'язаних з обмеженнями в боротьбі з COVID-19. Серед зусиль, спрямованих на відновлення економіки, є проєкти з водопостачання та водовідведення, які планується розпочати до кінця цього року, щоб виконати обіцянку уряду надавати основні послуги на всіх островах країни

(*Xinhua. – Beijing, 2021. – 11.03. – http://www.xinhuanet.com/english/asiapacific/2021-03/11/c_139803048.htm*).

Мексика

Мексика повернеться до «економічної стабільності» до кінця червня

«Мексика може повернутися до економічної стабільності до кінця червня 2021 року», – заявив президент Мексики Андрес Мануель Лопес Обрадор. «До початку пандемії в лютому 2020 року кількість працівників, зареєстрованих у Мексиканському інституті соціального забезпечення (IMSS), становила понад 20,5 млн, що може бути відновлено до середини року», – заявив президент під час щоденної пресконференції. За словами А. М. Лопеса Обрадора, Мексика втратила 1,1 млн робочих місць через COVID-19 після того, як заходи локдауну зупинили кілька галузей економіки, але за останні місяці було відновлено близько 600 тис. робочих місць. «Ми віримо, що до середини року в нас знову буде 20,5 мільйонів офіційних

робочих місць», – сказав президент журналістам у Національному палаці в Мехіко

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 06.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/06/c_139789066.htm).

Намібія

Президент Намібії представив другу версію плану розвитку країни

Президент Намібії **Гарет Готтфрід Гейнгоб** представив другу серію свого «Плану процвітання Харамбі» (НРР II), який повинен бути реалізований з 2021 до 2025 рр. «НРР II є другим виданням цільового плану дій для прискорення зростання, розвитку та процвітання в Намібії, заснованого на уроках, отриманих під час реалізації першого «Плану процвітання Харамбі» (з квітня 2016 р. до березня 2020 р.)», – сказав Г. Гейнгоб. Президент заявив, що НРР II запускається в той час, коли Намібія переживає важку ситуацію, нав'язану глобальною пандемією

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 18.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/18/c_139819950.htm).

Південна Корея

Президент Південної Кореї вибачився за підтримку земельного скандалу

Президент Південної Кореї **Мун Чже Ін** вибачився за звинувачення в скандалі зі спекуляцією землею, який змусив відповідального міністра подати у відставку. Скандал – останній із серії сумнівних угод із землею, які переслідували його президентство, знизив рейтинг схвалення майже до рекордно низького рівня, що є тривожним знаком. Президент почав рік з обіцянки прийняти «екстраординарні» заходи для збільшення житлового будівництва і стримування зростання цін на житло. Ч. І. Муну, п'ятирічний термін якого на посаді президента закінчується у 2022 р., було завдано удару, коли головний прокурор країни подав у відставку на знак протесту проти політики президента щодо позбавлення слідчих повноважень

(*Bloomberg.* – *New York,* 2021. – 16.03. –
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-16/south-korea-s-moon-apologizes-for-land-s-candal-shaking-support?srnd=premium-europe>).

США

Д. Байден перебудує інфраструктуру, щоб допомогти людям

Крім доріг та мостів, президент США **Джо Байден** намагається перебудувати інфраструктуру не просто як інвестицію в місцевість Америки, а і в її працівників, сім'ї та людей. Перший етап його пакету «Побудуй краще», який буде представлений у Пітсбурзі, приведе до інвестицій нових трильйонів доларів на чотири основні категорії інфраструктури: транспорт; системи водопостачання, охорони здоров'я та широкосмугового зв'язку; громадської турботи про людей похилого віку; інноваційні дослідження і розробки. Фінансування відбуватиметься шляхом постійного підвищення ставки корпоративного податку з 21 % до 28 %, що призведе до зниження нижчої корпоративної ставки, встановленої адміністрацією **Дональда Трампа**. Наступний етап буде зосереджений на інвестиціях у догляд за дітьми, податкові пільги на сім'ю та інші вітчизняні програми, що

фінансуватимуться за рахунок підвищення податків щодо багатих людей та їхніх сімей

(The Associated Press. – New York, 2021. – 31.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-coronavirus-pandemic-united-states-e6443ea6193eb2f38980c904983bccc>).

Туреччина

Президент Туреччини оголосив про нові реформи для стабілізації економіки

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** оголосив новий пакет реформ, спрямованих на стабілізацію економіки на тлі пандемії COVID-19. У своїй промові у Стамбулі турецький лідер зазначив, що заходи спрямовані на стимулювання інвестицій, виробництва, робочих місць та експорту. «Макроекономічна та структурна політика становлять основу нових реформ у Туреччині», – зазначив Р. Т. Ердоган, пообіцявши сувору фіскальну дисципліну та прозорість економічної політики. «Туреччина націлена на свою економіку з меншою кількістю імпорту та більшим обсягом експорту, і вона збільшить своє економічне зростання шляхом підвищення ефективності виробництва відповідно до графіка, який включатиме короткі, середні та довгострокові плани», – наголосив Р. Т. Ердоган. «У рамках макроекономічної стабільності країна зосереджується на сферах державних фінансів, інфляції, дефіциту поточного рахунку та зайнятості», – додав президент

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 12.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/12/c_139806350.htm).

Україна

Зростання відсоткових ставок в Україні

Національний банк України підвищив свою ключову відсоткову ставку з рекордно низького рівня – з 6 % до 6,5 %. Переважна більшість аналітиків раніше прогнозували, що вона залишиться на нинішньому рівні. Український центральний банк повідомляє, що може здійснити ще один підйом ставки. Підвищення ставок може бути політичною проблемою для Президента України **Володимира Зеленського**. Минулого року він призначив керівником НБУ К. Шевченка і сподівався, що він буде проводити вільну монетарну політику. До зміни на цій посаді В. Зеленський висловлював своє невдоволення «занадто високими» ставками. Той факт, що К. Шевченко продемонстрував незалежність центрального банку, може, однак, пришвидшити переговори з МВФ щодо чергового траншу кредиту на 5 млрд дол.

(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.03. – <https://www.rp.pl/Banki/210309678-Podwyzka-stop-procentowych-na-Ukrainie.html>).

В. Зеленський анонсував аудит приватизації надр і стратегічних підприємств

В Україні проведуть розслідування законності приватизації стратегічних

підприємств і надр окремими особами. Про це заявив Президент країни **Володимир Зеленський**. «Справедливу і законну реакцію з боку України повинні отримати й ті, хто вважав, що не в держави, а в приватних руках може виявитися контрольний пакет акцій над стратегічними оборонними підприємствами, зокрема “Мотор Січ”, а також можуть присвоюватися землі і надра, які належать народу України», – наголосив В. Зеленський у відеозверненні, опублікованому на його сторінці у Facebook. За словами Президента, цими питаннями займуться правоохоронні органи разом із Державною службою геології та надр України. Президент зазначив, що громадяни повинні знати, яким чином і на яких умовах низкою осіб були отримані ті чи інші ресурси. «Тим, хто зробив це законно – боятися нічого. І для того, щоб встановити це, буде проведено максимально детальний аудит, результати якого будуть представлені суспільству», – зазначив В. Зеленський. Президент додав, що результати аудиту можуть стати основою для майбутніх судових справ

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.03. – <https://p.dw.com/p/3qZe5>).

В. Зеленський обіцяє подвоїти допомогу місцевої влади бізнесу в посиленій карантин

Президент України **Володимир Зеленський** пообіцяв доплати від центрального уряду в разі, якщо місцева влада виділятиме кошти на підтримку громадян та бізнесу в умовах посиленних карантинних заходів. Про це В. Зеленський заявив у відеозверненні, оприлюдненому на сайті Президента України. «Логічно, що про різні форми підтримки, вводячи локдаун на місцях, повинна подумати і місцева влада. Разом із посиленням карантину вона повинна розробити комплекс заходів для підтримки категорій громадян і бізнесу саме свого регіону, які можуть постраждати через обмеження так званої «червоної» зони. Я чекаю від місцевої влади відповідних пропозицій, щоб уже наступного тижня розглянути і затвердити їх на Конгресі місцевих і регіональних влад при Президенті України», – заявив В. Зеленський. Президент додав, що «центральна влада додасть 100 % до запропонованих за рахунок місцевих бюджетів розмірів допомоги громадянам і бізнесу, постраждалим через локдаун, таким чином збільшивши суми підтримки вдвічі». За словами Президента, надавати допомогу потрібно за допомогою порталу «Дія». «Це зробить надання допомоги максимально прозорим, а головне – швидким», – переконаний В. Зеленський

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 19.03. – <https://p.dw.com/p/3qtSZ>).

В. Зеленський хоче запровадити економічний паспорт українця

Президент України **Володимир Зеленський** заявив про намір влади запровадити економічний паспорт українця, який надасть народженим у країні дітям можливість використати отримані від видобутку надр гроші на здобуття освіти. Про це він сказав у відеозверненні, опублікованому на сайті глави держави. «З цим паспортом усі народжені в Україні діти до моменту настання 18 років зможуть отримати кошти від використання і видобутку надр України. Вони будуть накопичуватися на їхньому персональному депозитному рахунку в банку. І після

досягнення повноліття зможуть бути витрачені ними на здобуття вищої освіти в Україні», – розповів В. Зеленський. За його словами, незабаром українська влада представить механізм втілення в життя цієї ініціативи

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 20.03. – <https://p.dw.com/p/3qtvN>).

Верховна Рада підтримала податкову амністію від В. Зеленського

Верховна Рада підтримала в першому читанні внесений Президентом України **Володимиром Зеленським** пакет законопроектів задля запровадження податкової амністії. Ці законопроекти підтримала більшість народних депутатів – 245, 249 і 252 народних обранців відповідно при мінімально необхідних 226. Усі зазначені нормативні акти стосуються стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом введення добровільного декларування фізичними особами належних їм активів і сплати одноразового збору до бюджету. Законопроекти пропонують податкову амністію зі ставкою спеціального збору на одноразове декларування в 5 % для валютних цінностей, розміщених на банківських рахунках в Україні, та інших активів в Україні, а також за ставкою 9 % для валюти на банківських рахунках та інших активів, які перебувають за кордоном. Скористатися таким механізмом можуть українські фізособи, а також нерезиденти, які на момент придбання активів або доходів були резидентами. Крім того, передбачається термін подачі декларації з 1 липня 2021 р. до 1 липня 2022 р.

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 30.03. – <https://p.dw.com/p/3rOIB>).

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Росія

Державна дума РФ ухвалила законопроект про обнулення термінів В. Путіна

Російський парламент ухвалив у третьому читанні поправки, що приводять російське виборче законодавство відповідно до нових норм Конституції. Крім іншого, поправки дають право нинішньому президенту **Володимиру Путіну** ще двічі балотуватися на пост глави держави. Згідно із законопроектом, посаду президента Росії можна обіймати не більше двох термінів, але це обмеження «не поширюється на тих, хто обіймав посаду глави держави до набрання чинності поправок до Конституції». Авторами ініціативи про президентські терміни стали депутати від російської партії «Єдина Росія» П. Крашенінников і О. Савастьянова, а також голова комітету Ради Федерації з конституційного законодавства і державного будівництва А. Клішас. В. Путін на пресконференції в грудні 2020 р. заявляв, що ще не вирішив, чи буде знову балотуватися у 2024 р.

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 24.03. – <https://p.dw.com/p/3r4Yq>).

Російський парламент схвалив закон, за яким В. Путін може залишатися при владі до 2036 року

Російські депутати схвалили закон, що дає президенту **Володимиру Путіну** право балотуватися ще на два терміни. Спірний законопроект був розроблений, щоб «привести виборче законодавство відповідно до нових норм Конституції». Хоча президенти Росії, як і раніше, будуть обмежені двома термінами, обмеження «не поширюється на тих, хто займав пост глави держави до вступу в силу поправок до Конституції». Таким чином, закон фактично скасовує термін перебування В. Путіна при владі й теоретично може дозволити йому залишатися в Кремлі до 2036 р. 68-річний президент прийшов до влади у 2000 р. і був замінений його прем'єр-міністром Д. Медведевим наприкінці свого другого терміну у 2008 р. Після чотирирічної перерви він був знову переобраний президентом у 2012 р.

(*Euronews.* – *Lyon,* 2021. – 24.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/24/russian-parliament-approves-law-that-could-keep-vladimir-putin-in-office-until-2036>).

ІНАВГУРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Португалія

М. Ребелу де Соза вдруге обраний президентом Португалії

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** почав свій другий термін на посаді глави держави, пообіцявши ефективно використовувати європейські фонди з належним управлінням фінансовими ресурсами. Звертаючись до парламенту під час інавгурації, президент зазначив, що його місією буде «подолання страху щодо пандемії, відновлення довіри португальського народу та відновлення балансу служб охорони здоров'я». Присягаючи на вірність народу, М. Ребелу де Соза пообіцяв дотримуватися конституції Португалії. За його словами, Португалія переживала «економічне зростання» і стояла на «шляху збалансованих державних рахунків до початку пандемії»

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 09.03. – http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-03/09/c_139797966.htm).

Танзанія

С. Сулуху стала першою жінкою-президентом Танзанії

Самія Хасан Сулуху увійшла в історію Танзанії як перша жінка-президент, склавши присягу після смерті свого попередника **Джона Магуфулі**. Надягнувши хіджаб і тримаючи в правій руці Коран, 61-річна С. Сулуху склала присягу в Державному домі в Дар-ес-Саламі, найбільшому місті країни. Свідком інавгурації стали члени кабінету міністрів, експрезиденти **Алі Хасан Мвіні**, **Джакая Кіквете** та колишній віцепрезидент А. Каруме

(*The Associated Press.* – *New York,* 2021. – 19.03. – <https://apnews.com/article/cabinets-dar-es-salaam-tanzania-jakaya-kikwete-east-africa-6bc88a001df90580e9d587eb5a988c28>).

Самія Хасан Сулуху склала присягу президента Танзанії

Самія Хасан Сулуху склала присягу президена Танзанії, ставши першою жінкою-президентом країни. Церемонія відбулася в Державному будинку в комерційній столиці Дар-ес-Салам після смерті президента **Джона Магуфулі**. У церемонії взяли участь президент Занзібару **Хуссей Мвіні**, прем'єр-міністр К. Маджаліва, колишні президенти Танзанії, спікер Національної асамблеї та інші високопоставлені особи

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 19.03. – http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-03/19/c_139821991_2.htm).

КОРУПЦІЯ

Південно-Африканська Республіка

Президент ПАР виступить свідком щодо розслідування корупції

Президент Південно-Африканської Республіки **Матамела Сиріл Рамафоса** виступить свідком щодо тривалого розслідування корупції наприкінці квітня. С. Рамафоса дасть показання про розслідування тверджень про те, що колишній президент **Джейкоб Зума** дозволив трьом бізнесменам, які були близькі до нього, грабувати державні ресурси та впливати на призначення уряду, коли він був при владі. Д. Зума був скинутий правлячим Африканським національним конгресом (АНК) у лютому 2018 р. Очікується, що С. Рамафоса дасть свідчення як президент та колишній заступник президента країни, а також як президент та колишній заступник президента АНК. В обох випадках С. Рамафоса обіймав посаду заступника за президентства Д. Зуми

(*Reuters.* – *London,* 2021. – 24.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BG1PU>).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Франція

Франція бореться за майбутнє свого минулого

Емманюель Макрон, наймолодший президент Франції та перший, хто народився після закінчення колоніальних війн, декларує «заспокоєння спогадів». Е. Макрон ніколи не втрачав можливості сформувавши le récit national («національна історія»), починаючи з тижневого туру пам'ятками Першої світової війни у 2018 р. до урочистого перепоховання С. Вейл, що пережила Освенцім, у світському храмі в Парижі, на фасаді якого написано «Вдячна нація шанує своїх Великих Людей». Але під час президентських виборів полеміка щодо того, кого, що і як вшанувати, перетворюється на політичне «мінне поле». Дві річниці ілюструють цю чутливість: 200-річчя смерті імператора Наполеона Бонапарта та 150-річчя Паризької комуни, короткочасного повстання лівих унаслідок поразки та падіння Наполеона III у франко-пруській війні. Політики та громадська інтелігенція схрещують мечі над тим, яка з цих подій гідна вшанування

(*POLITICO.* – *Brussels,* 2021. – 24.03. – <https://www.politico.eu/article/france-history-commemoration-museums-ceremonies-race-class-identity/>).

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА

США

Д. Байден обіцяє діяти проти мігрантів, захищаючи прикордонну політику

За словами президента **Джо Байдена**, США зроблять кроки для більш швидкого переміщення сотень дітей і підлітків-мігрантів із тісних місць утримання під вартою уздовж південно-західного кордону. Він заперечив припущення про те, що політика його адміністрації несе відповідальність за зростання кількості людей, що прагнуть в'їхати в країну. На своїй першій пресконференції з моменту вступу на посаду, неодноразово згадуючи прикордонні питання, Д. Байден заявив, що його адміністрація робить кроки для вирішення ситуації за допомогою таких заходів, як виділення місця на військовій базі Техасу для приблизно 5 тис. неповнолітніх без супроводу дорослих. Президент зазначив, що його адміністрація, як і при президенті **Дональду Трампу**, продовжує швидко висилати більшість дорослих відповідно до наказу системи охорони здоров'я, введеного на початку спалаху COVID-19. Ключова відмінність полягає в тому, що уряд дозволяє підліткам і дітям, принаймні тимчасово, залишатися в країні

(The Associated Press. – New York, 2021. – 26.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-donald-trump-army-health-coronavirus-pandemic-27823df94b29862e11dfd5a34d1d95f9>).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Екваторіальна Гвінея

Унаслідок вибухів в Екваторіальній Гвінеї загинуло 17 людей та 420 поранено

Щонайменше 17 людей загинули та ще 420 отримали поранення через вибухи, що сталися через «недбалість» у військовій казармі в Баті, найбільш густонаселеному місті та економічній столиці Екваторіальної Гвінеї. «Місто Бата стало жертвою вибухів, спричинених недбалістю та необережністю підрозділу, який відповідає за догляд та захист відкладень динаміту і вибухових речовин», – заявив президент країни **Теодоро Обіанг Нгема Мбасого**. У заяві, прочитаній на державному телебаченні, президент зазначив, що «ударні хвилі від вибухів завдали великої шкоди майже всім будівлям і магазинам міста Бата» і, «враховуючи величину завданої шкоди», попросив допомоги на національному та міжнародному рівнях. Президент висловив свої «глибокі співчуття родинам» загиблих та «повну підтримку і солідарність» із постраждалими та тими, хто зазнав матеріальних збитків. Крім того, президент попросив розслідувати інцидент для «повного з'ясування того, що сталося»

(El Mundo. – Madrid, 2021. – 07.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/07/6045257dfdddff03c8b4668.html>).

Замбія

Президент Замбії запевнив, що підпише закон про кібербезпеку

Президент Замбії **Едгар Лунгу** запевнив, що, не вагаючись, підпише закон про

кібербезпеку, як тільки він його отримає. За його словами, закон каратиме тих, хто зловживатиме кіберпростором. Законопроект підтримали в парламенті в третьому читанні, і він чекає схвалення президента. Водночас він викликав критику в деяких верств суспільства, які заявили, що законопроект є порушенням конфіденційності громадян. Однак уряд відхилив звинувачення, заявивши, що законопроект спрямований на гарантування безпеки всіх громадян і що злочинці, які зловживають кіберпростором, будуть притягнені до відповідальності

*(Xinhua. – Beijing, 2021. – 13.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-03/13/c_139806413.htm).*

Індонезія

Президент Індонезії назвав напад на церкву «тероризмом»

Президент Індонезії **Джоко Відодо** рішуче засудив теракт терориста-смертника біля церкви, у результаті якого в місті Макассар на острові Сулавесі було поранено 14 осіб. У відеотрансляції він назвав напад у країні з найбільшим у світі мусульманським населенням «терористичним актом» і закликав людей зберігати спокій, заявивши, що уряд забезпечить усім можливість вільно здійснювати релігійні обряди «без страху»

(Reuters. – London, 2021. – 28.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BK06M>).

Китай

Президент Китаю до армії: «Мусите бути готові, часи важкі»

«Китайська армія повинна бути готова реагувати на складні ситуації в той час, коли країна стикається з викликами безпеки», – заявив президент Китаю **Сі Цзіньпін** під час панельної дискусії з представниками збройних сил на щорічній сесії китайського парламенту. «Поточна ситуація з безпекою в нашій країні в основному нестабільна і непевна, – сказав Цзіньпін Сі. – Уся армія повинна координувати взаємозв'язок між бойовою спроможністю та бойовою готовністю, бути готовою у будь-який час реагувати на різні складні ситуації, твердо захищати суверенітет, безпеку та інтереси Китаю і забезпечувати міцну підтримку створення сучасної соціалістичної держави». Цзіньпін Сі також наголосив на необхідності мати «стратегічні можливості стримування»

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 10.03. –
<https://www.rp.pl/Chiny/210319980-Prezydent-Chin-do-armii-Musicie-byc-gotowi-czasy-sa-trudne.html>).*

Нігерія

Президент Нігерії висловив «надзвичайну радість» через звільнення викрадених школярів

Президент Нігерії **Мухаммаду Бухарі** заявив, що відчуває «надзвичайну радість» через новину про те, що викрадачі звільнили сотні школярів на північному заході штату Замфара. Президент засудив викрадення, назвавши його «нелюдським і абсолютно неприйнятним». «Влада не піддасться на шантаж із боку бандитів, що нападають на невинних школярів заради величезних викупів, – заявив він. – Наша головна мета – зберегти заручників живими й

неушкодженими». У своєму Твіттері М. Бухарі сказав, що він «задоволений тим, що викрадення має щасливий кінець без будь-яких інцидентів»

(Reuters. – London, 2021. – 02.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AU0NF>).

Україна

В. Зеленський затвердив ухвалену РНБО Стратегію воєнної безпеки України

Президент України Володимир Зеленський ввів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України, яким запроваджується «Стратегія воєнної безпеки України». Відповідний указ опубліковано на сайті глави держави. У повідомленні пресслужби Президента наголошується, що такий стратегічний документ в Україні підготовлено вперше. «Стратегія є документом оборонного планування, мета якого – забезпечення реалізації державної політики у сфері оборони та визначення шляхів реалізації пріоритетів державної політики у воєнній сфері, сферах оборони та військового будівництва», – ідеться в повідомленні. Документ передбачає запровадження комплексного всеосяжного підходу до оборони України в умовах воєнної загрози національній безпеці, пов'язаної з використанням гібридних методів. Головною метою стратегії воєнної безпеки України є завчасно підготовлена та всебічно забезпечена всеохоплива оборона України. Окремо зазначено, що оборонна стратегія України повинна сприяти її інтеграції в євроатлантичний безпековий простір та набуттю членства в НАТО, передбачає активну участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 25.03. – <https://p.dw.com/p/3rCOU>).

Філіппіни

Президент Філіппін наказав убивати повстанців

Поліція Філіппін застрелила дев'ятьох людей в операції проти комуністичних повстанців. Пресекретар президента заявив, що «це законно», аргументуючи свої слова тим, що «повстанці першими відкрили вогонь». Президент Філіппін **Родріго Дутерте** наказав убивати всіх комуністичних повстанців у країні. Правозахисні та ліві угруповання обурені розпорядженням президента Філіппін і вимагають незалежного розслідування цього питання. Як зазначалося правозахисниками, «відбувалися позасудові страти беззбройних активістів під приводом боротьби з комуністичними повстанцями». Речник президента Філіппін Г. Роке заявив, що «наказ президента вбивати, вбивати і вбивати» є законним, оскільки він стосувався озброєних повстанців

(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 08.03. – <https://www.rp.pl/Polityka/210309427-Prezydent-Filipin-kazal-zabijac-rebeliantow-Rzecznicz-To-l-egalne.html>).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Білорусь

О. Лукашенко розігрує карту Польщі та посилює напруженість із

Варшавою

Авторитарний лідер Білорусі **Олександр Лукашенко** використав правоохоронні органи проти лідерів невеликої етнічної польської меншини – на неї припадає близько 3 % від 9,5 млн населення країни. «З Польщі роблять зовнішнього ворога, а меншість пов'язують із Польщею. Таким чином громада стає п'ятою колоною, внутрішнім ворогом, який підтримує Захід», – сказав А. Пісальник, журналіст і член правління Асоціації поляків Білорусі. – Поляки в Білорусі стали заручниками цієї канібальної політики [проти власних громадян] білоруської влади». Минулого тижня Білорусь замовила арешти чотирьох відомих етнічних польських активістів, серед яких лідери місцевих громад А. Борис та А. Почобут. Їх звинувачують у порушенні правил масових зібрань під час щорічного народного ярмарку, а також у розпалюванні національної та релігійної ворожнечі, що може призвести до тюремного ув'язнення до 12 років

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 30.03. –
<https://www.politico.eu/article/alexander-lukashenko-belarus-poland-activists-arrests-tension/>).

США

Д. Байден і К. Гарріс утішать американців азіатського походження

Для американців азіатського походження 2020 р. став роком політичного успіху та нововиявленого впливу. Але це також був час вразливості до расистських нападів. Президент США **Джо Байден** і віцепрезидентка К. Гарріс відвідають Атланту буквально за кілька днів після того, як білий бойовик убив вісім людей, більшість з яких азіатські американки. Убивства сталися після спалаху антиазіатського насильства на національному рівні. Президентська поїздка була запланована до стрілянини, наразі Д. Байден і К. Гарріс протягом візиту мають намір втішити громаду, чия зростаюча сила голосу допомогла забезпечити їхню перемогу в Джорджії та за її межами

(The Associated Press. – New York, 2021. – 19.03. –
<https://apnews.com/article/joe-biden-race-and-ethnicity-georgia-south-asia-coronavirus-pandemic-71e655d4afef22ee6d24c6d8963c45cd>).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Болівія

Болівія прагне вакцинувати доросле населення від COVID до жовтня

Луїс Арсе, який вступив на посаду президента Болівії в листопаді минулого року, заявив під час візиту до Мексики, що невелика кількість вакцин уперше потрапила до Болівії в січні й очікуються більші відвантаження вакцини в лютому та березні. «Ми сподіваємося, що до жовтня цього року вакцинуємо 100 % людей, яким можна зробити щеплення, оскільки пам'ятайте, що ще немає вакцини для осіб молодших за 18 років», – сказав Л. Арсе на пресконференції разом з президентом Мексики **Андресом Мануелем Лопесом Обрадором**. Одна з найбідніших країн Південної Америки, Болівія відстала від деяких заможних регіональних сусідів у забезпеченні двосторонніх угод про постачання вакцин. «Це, очевидно, питання

виробництва, адже на планеті бракує вакцин», – зауважив Л. Арсе

(*Reuters. – London, 2021. – 24.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2LM1V9>*).

Бразилія

Бразильські штати накинулися на Ж. Болсонару через ставлення до пандемії під час найгіршої її фази

Невдоволені тим, як президент **Жаїр Болсонару** справляється з пандемією в її найтяжчій фазі, 16 бразильських губернаторів звинуватили ультраправого лідера у введенні в оману країну, а державні органи закликали до загальнонаціональної комендантської години та закриття аеропортів. Через рік після початку спалаху COVID-19 у Бразилії померло понад 255 тис. бразильців і трохи більше 3 % з 210 млн населення було вакциновано, що викликало критику на адресу Ж. Болсонару за нездатність забезпечити своєчасне постачання вакцин. Минулий тиждень був найбільш смертоносним у Бразилії, за даними Міністерства охорони здоров'я, в середньому майже 1200 підтверджених смертей на день. Відділення інтенсивної терапії в головних містах країни досягли критичного рівня заповнюваності, якого не спостерігалось з першого піку пандемії в липні минулого року. Губернатори штатів знову ввели локдаун, що обмежує всі послуги, крім основних, у тому числі в столиці Бразилії, яка запровадила цілодобовий режим блокування

(*Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL2N2KZ1SO>*).

Ж. Болсонару закликав бразильців під час рекорду заражень та смертей від COVID-19 «припинити плакатись»

Бразилія переживає найгірший момент пандемії: майже 2 тис. смертей на день і повний колапс у лікарнях кількох штатів. Але президент країни **Жаїр Болсонару** продовжує звичний порядок денний, подорожуючи країною, відкриваючи дороги або спортивні центри. В одному зі штатів під час урочистого відкриття залізничної колії він розкритикував тих, хто просить його придбати більше вакцин, відповівши: «У соціальних мережах є ідіоти, які закликають купувати вакцини! Ви йдіть і купіть їх своїм мамам! У світі немає вакцин у продажу»

(*El Mundo. – Madrid, 2021. – 05.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/05/604240ae21efa0c9618b45cc.html>*).

Лікарні Бразилії не працюють через відсутність національного плану щодо боротьби з вірусом

Лікарні Бразилії переповнені через поширення коронавірусу, тим часом як президент наполягає на недоведених методах лікування, а єдина спроба підготувати національний план для боротьби з COVID-19 провалилася. Протягом останнього тижня бразильські губернатори прагнули зробити те, що президент Бразилії **Жаїр Болсонару** вперто відкидає: окреслити заходи, які допоможуть приборкати смертоносний спалах COVID-19 у країні. Очікувалося, що серед заходів запровадять комендантську годину, заборону проведення багатолюдних зібрань та обмеження

робочого часу, в якому можуть працювати некритичні служби. Кінцевий документ містив загальну підтримку обмеження діяльності, але без будь-яких конкретних заходів. Шість губернаторів, очевидно, все ще побоюючись протистояти Ж. Болсонару, відмовилися його підписати. Через заперечення президента минулого року Верховний суд підтримав юрисдикцію міст і штатів щодо введення обмежень. Незважаючи на це, Ж. Болсонару послідовно засуджував їхні кроки, заявляючи, що «економіка повинна продовжувати розвиватися і що ізоляція спричинить депресію». Заходи були пом'якшені в кінці 2020 р., коли випадки COVID-19 та смертність спали, розпочалися муніципальні виборчі кампанії та бразильці були втомлені карантинном

(The Associated Press. – New York, 2021. – 11.03. – <https://apnews.com/article/brazil-rio-de-janeiro-health-coronavirus-pandemic-jair-bolsonaro-04931a387c7fb128266235635a1422a1>).

Ж. Болсонару призначив четвертого міністра охорони здоров'я за рік

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** призначив четвертого міністра охорони здоров'я з початку пандемії COVID-19 після ряду помилок, засуджених експертами у сфері охорони здоров'я. М. Кейрога, президент Бразильського товариства кардіологів, замінить Е. Пазуелло, армійського генерала з досвідом роботи в галузі логістики, який зайняв цю посаду, незважаючи на відсутність досвіду в питаннях охорони здоров'я. Два попередники Е. Пазуелло покинули цей пост через розбіжності з Ж. Болсонару, який критикував широке соціальне дистанціювання і підтримував використання неперевіреного протималарійного препарату для лікування хвороби, незважаючи на дослідження, які показують, що препарат не впливає на COVID-19. «Пазуелло добре працював у сфері управління. Сьогодні ми перебуваємо в більш агресивній фазі боротьби з вірусом», – сказав президент Бразилії. Система охорони здоров'я великих міст перебуває на межі краху, і законодавці запропонували Ж. Болсонару замінити Е. Пазуелло, при цьому погрожуючи посилити тиск для розслідування його дій у кризовій ситуації

(Euronews. – Lyon, 2021. – 16.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/16/brazil-s-bolsonaro-appoints-fourth-health-minister-in-one-year-as-covid-rages>).

Венесуела

Н. Мадуро вакцинувався раніше, ніж люди похилого віку та вразливі категорії

У Венесуелі проблема вакцинації поза чергою не стала сенсацією, як в Аргентині, Перу та Еквадорі, коли стало відомо, що політичні лідери та люди, близькі до влади, позачергово зробили щеплення. У Венесуелі «чавісти» стали одними з перших, хто вакцинувався, і вони цього не приховують. «Боляче, перша доза. Я вакцинований. Ми йдемо з прихильністю Бога і російської науки», – привітав себе **Ніколас Мадуро** перед камерами. «Народний президент» вирішив оприлюднити момент щеплення російською вакциною «Спутник V» в Каракасі. Його дружина С. Флорес також отримала вакцину. Президентська пара входить до привілейованих у Венесуелі щодо імунізації, наразі вони «обійшли» медичний персонал, який, за

даними опозиції та обсерваторії Health Monitor, не був щеплений на 100 %

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 06.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/06/6043d9cffdddf16458b45e9.html>).*

Президент Венесуели щеплений російською вакциною

Президент Венесуели **Ніколас Мадуро** повідомив у своєму профілі в Twitter, що він та його дружина С. Флорес були вакциновані російським протикоронавірусним препаратом «Спутник V». Венесуела розпочала програму імунізації, отримавши першу партію російської вакцини. Н. Мадуро та його дружина зробили щеплення разом із венесуельськими медичними працівниками

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 08.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210309479-Koronawirus-Prezydent-Wenezueli-zaszczepiony-rosyjska-szczepionka.html>).*

Гана

Президент Гани: «Вакцина проти COVID-19 не змінить ДНК»

Президент Гани **Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо** закликав громадян західноафриканської держави ігнорувати теорії змови навколо вакцин проти коронавірусу перед початком загальнонаціональної кампанії щодо щеплення. «Дорогі ганці, я знаю, що все ще є ті, хто продовжує висловлювати сумніви щодо вакцини, інші висловлюють застереження щодо її ефективності, а деякі приймають сторону теоретиків змови, які вважають, що вакцина створена для знищення африканської раси. Це далеко від істини», – сказав Н. Д. Акуфо-Аддо у зверненні до нації. «Прийом вакцини не змінить ваше ДНК, не вбудує у ваш організм пристрій відстеження, не призведе до безпліддя ані у жінок, ані у чоловіків», – додав він. Гана стала першою країною, яка отримала вакцини в рамках глобальної схеми COVAX, спрямованої на надання вакцин біднішим країнам для боротьби з пандемією COVID-19

(Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AT1L3>).

Зімбабве

Президент Зімбабве отримав дозу вакцини від COVID-19 і закликав громадян не вагатися

Президент Зімбабве **Еммерсон Мнангагва** та деякі опозиційні політики вакцинувалися китайською вакциною Sinovac від COVID-19 на туристичному курорті Вікторія-Фоллз у рамках зусиль, спрямованих на заохочення громадян до щеплення. Зімбабве зареєструвала вакцини з Китаю, Індії та Росії для екстреного використання, але поки що жодної від західних виробників. У країні, де підозра та скептицизм часто перевершують факти, вакцинація Е. Мнангагви на публічному заході разом із лідерами опозиції мала на меті запевнити громадян у безпеці вакцин. Е. Мнангагва сказав, що присутність деяких його політичних опонентів під час вакцинації свідчить про те, що країна є єдиною у боротьбі з пандемією коронавірусу. «Тому я кидаю виклик усім нам у відповідних громадах прийняти програму вакцинації та уникати вагань, дезінформації та негативних теорій змови», – сказав Е. Мнангагва перед тим,

як йому зробили щеплення

(*Reuters. – London, 2021. – 24.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2LM5M6>*).

Кенія

Президент Кенії У. Кеніятта ввів нічну комендантську годину, щоб зупинити зростання кількості інфікованих COVID-19

Президент Кенії Угуру Кеніятта оголосив жорсткі заходи, щоб допомогти стримати поширення COVID-19, яке загострилося з початком третьої хвилі пандемії. У. Кеніятта заявив під час телезвернення до нації, що Найробі та округи Каджядо, Мачакос, Кіамбу та Накуру будуть закриті. «Там буде припинено будь-який рух автомобільним, залізничним, повітряним транспортом, і розпочнеться це сьогодні опівночі», – сказав У. Кеніятта. За його словами, п'ять округів, на які припадає 70 % зареєстрованих випадків захворювання на COVID-19 по всій країні, будуть закриті доти, доки не пом'якшиться поточна третя хвиля зараження

(*Xinhua. – Beijing, 2021. – 26.03. – http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-03/26/c_139838895.htm*).

Колумбія

Президент Колумбії І. Дуке Маркес планує вакцинуватися AstraZeneca, щоб довести її безпечність

Президент Колумбії Іван Дуке Маркес планує отримати вакцину проти коронавірусу, розроблену AstraZeneca, щоб продемонструвати її безпечність, виходячи з побоювань щодо згортання крові та утворення тромбів. Турбота про безпеку призвела до того, що щонайменше 13 європейських країн припинили введення вакцини AstraZeneca, уповільнюючи кампанію щеплення в Європейському Союзі. Однак Всесвітня організація охорони здоров'я закликала країни продовжувати використовувати вакцину, оскільки європейські та британські регуляторні органи додали її до списку схвалених. І. Дуке сказав міністру охорони здоров'я Колумбії, що він вакцинується AstraZeneca, щоб запевнити людей у безпеці препарату. «Я дуже чітко кажу, що якщо той факт, що я, як президент республіки, отримаю вакцину від AstraZeneca, принесе душевний спокій щодо цієї вакцини ... Я зроблю це, коли ви мені скажете», – сказав І. Дуке

(*Reuters. – London, 2021. – 20.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BC00F>*).

Литва

Литва: Президент та прем'єр-міністр щеплені AstraZeneca

Президент Литви Гітанас Науседа та прем'єр-міністр І. Шимоніте були вакциновані AstraZeneca проти COVID-19. Для підвищення довіри до цього препарату вакцинація політиків транслювалася телебаченням. Президент Литви Г. Науседа закликав «не зволікати і не витратити час на роздуми, яким препаратом вакцинуватися». «Я справді вірю, що всі чотири затверджені вакцини надійні та ефективні», – сказав він після отримання вакцини. Як додала прем'єр-міністр Литви І. Шимоніте, «вона шкодує, що довіра до вакцини AstraZeneca підірвана». Коли в

деяких випадках після отримання вакцини AstraZeneca виникали тромби, Литва тимчасово припиняла вакцинацію. Однак влада країни відновила вакцинацію після того, як Європейське агентство з лікарських засобів повідомило, що препарат безпечний

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 22.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210329888-Litwa-Prezydent-i-premier-zaszczepieni-AstraZeneka.html>).*

Мексика

У Мексиці понад 200 тис. смертей від COVID-19, але реальна кількість жертв вища

Коли Мексика перевищила межу у 200 тис. підтверджених смертей від COVID-19, президент країни **Андрес Мануель Лопес Обрадор** визначив розширені зусилля щодо вакцинації як «змагання з часом». Президент готовий закликати більше військового, державного та місцевого персоналу, щоб стимулювати зусилля щодо вакцинації, оскільки надходить більше доз, зокрема партія у 1,7 млн вакцин AstraZeneca, які США «позичили» Мексиці. Загалом у Мексиці 200211 підтверджених смертей від COVID-19, більше лише у США і Бразилії, країнах із більшою кількістю населення. Вважається, що через надзвичайно низький рівень тестування в країні реальна кількість загиблих наближається до 300 тис.

*(The Associated Press. – New York, 2021. – 26.03. –
<https://apnews.com/article/latin-america-coronavirus-pandemic-mexico-city-mexico-056575f95f4c895948026292ce1f033c>).*

Молдова

Обмежений доступ до вакцин проти COVID для бідних у Європі: приклад Молдови

Молдова отримала тільки 36 тис. доз вакцини, цього ледь вистачає для 1 % її населення, що налічує 2,6 млн чоловік. Новообрана проєвропейська президентка **Майя Санду** отримала безкоштовний доступ до 20 % від загальних потреб Молдови у вакцинах у рамках програми COVAX, яка спонсорується Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Їй вдалося також домогтися пожертвування 200 тис. доз вакцини з Румунії. Влада продовжує вести переговори про закупівлю доз за пільговими цінами і у виробників. Однак цим спробам перешкоджають фінансові проблеми, бюрократія, недовіра і передбачувана корупція. М. Санду говорить: «Ми бачимо держави, які перебувають у кращому становищі з більш сильними інститутами, які стикаються з проблемами». Боротьба з корупцією в Молдові стоїть на першому місці в її порядку денному, і М. Санду сподівається, що реформи поліпшать ситуацію з вакцинами. «Нам потрібно позбутися корумпованих людей, які сьогодні намагаються заробити гроші навіть у такій складній ситуації», – наголосила М. Санду

*(Euronews. – Lyon, 2021. – 19.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/19/limited-access-to-covid-vaccines-for-europe-s-poor-the-case-of-moldova>).*

Південна Корея

Президент Південної Кореї вакцинований AstraZeneca

68-річний президент Південної Кореї **Мун Чже Ін** отримав першу дозу вакцини AstraZeneca. Ч. І. Муна прищепили в одній із клінік Сеула. Разом з президентом вакцинувалися його дружина та дев'ять радників, серед них радник з питань національної безпеки С. Хун. У червні президент Південної Кореї повинен здійснити поїздку до Великобританії, де він візьме участь у саміті G7. Нині в Південній Кореї роблять щеплення пенсіонерам та медичним працівникам. Наразі були щеплені майже 300 тис. людей, які працюють у лікарнях, а також працівники та мешканці будинків для людей літнього віку. До червня влада Південної Кореї хоче вакцинувати майже 1/4 з 52 млн населення країни та досягти колективного імунітету до листопада

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 23.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210329848-Koronawirus-Prezydent-Korei-Pld-zaszczepionu-szczepionka-AstraZeneca.html>).*

Польща

Анджей Дуда: «Я прийняв би будь-яку доступну вакцину»

«Я вирішив би вакцинуватися будь-яким із препаратів, які зараз пропонуються нам у Польщі», – сказав президент Польщі **Анджей Дуда** про вакцини проти коронавірусу. В інтерв'ю Польському радіо президента запитали про безпеку вакцин проти коронавірусу, представлених на польському ринку. У деяких пацієнтів виникають сумніви щодо вакцини AstraZeneca. Наразі Комітет із безпеки (PRAC) Європейського агентства з лікарських засобів (ЕМА) оголосив, що вакцина безпечна та ефективна. «Жоден із запропонованих препаратів не викликає суттєвих негативних наслідків, – сказав президент. – Я сприймаю суперечку навколо вакцини AstraZeneca як, можливо, бійки між фармацевтичними компаніями, де йдеться про великі гроші», – оцінив ситуацію президент

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 26.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210329498-Andrzej-Duda-Przyjalbym-kazda-dostepna-szczepionke.html>).*

Сирія

Президент Сирії Б. Асад заразився коронавірусом

Президент Сирії **Башар Асад** та його дружина Асма заражені коронавірусом SARS-CoV-2. Про це повідомили в офісі сирійського лідера. Президентське подружжя пройшло тест на коронавірус після того, як у президента та першої леді Сирії виявилися легкі симптоми, схожі на ті, що спостерігаються при COVID-19. ПЛР-тестування зразків, відібраних у подружжя, показало наявність коронавірусної інфекції. Президентська пара повинна пройти внутрішню ізоляцію протягом двох – трьох тижнів. В офіційній заяві Б. Асад та його дружина закликали сирійців дотримуватися запобіжних заходів та запобігати передачі вірусу. Президентське подружжя віддало шану медичному персоналу, який працює «на передовій» у

боротьбі з епідемією

(*Rzeczpospolita.* – *Warsaw,* 2021. – 08.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210309439-Prezydent-Syrii-Baszar-al-Asad-zakazony-koronawirusem.html>).

США

Д. Байден збільшив запаси вакцин у США, поки світ очікує

Президент США **Джо Байден** наказав своїй адміністрації замовити ще 100 млн доз вакцини проти коронавірусу Johnson & Johnson, збільшивши ймовірний надлишок доз у США, тим часом як більшість країн світу потерпає від глибокого дефіциту вакцин. Ще до наказу США забезпечили достатньо затвердженої вакцини, щоб охопити вакцинацією кожен дорослу людину у США та достатньо для 400 млн людей до кінця липня. Крім того, є можливість отримати достатньо доз, щоб вакцинувати ще 200 млн людей, якщо вакцини від AstraZeneca та Novavax отримають схвалення від Управління з контролю за продуктами та ліками. Очікується, що нові дози Johnson&Johnson, які охоплюють ще 100 млн людей, будуть доставлені у другій половині року. У Білому домі заявили, що головним пріоритетом Д. Байдена є забезпечення вакцинації американців, перш ніж розглядати питання розподілу доз в інших країнах

(*The Associated Press.* – *New York,* 2021. – 10.03. –
<https://apnews.com/article/joe-biden-coronavirus-pandemic-8b6c1b0b1073302cc78fa126e1cf5480>).

Паспорти вакцинації становлять етичну проблему для адміністрації Д. Байдена

Державні авіакомпанії тиснуть на адміністрацію **Джо Байдена** з метою розробки федерального стандарту на паспорти вакцинації, які можуть пришвидшити економічне відновлення, але також можуть поставити під загрозу конфіденційність. Цифрові дані, що підтверджують результати тестів Covid-19 та статус вакцинації, швидко сприймаються як інструмент для відновлення подорожей та туризму. Але керівники галузі заявляють, що без участі Білого дому в них залишиться запутане поєднання нерегульованих та ненадійних інструментів відстеження, які можуть зумовити шахрайство щодо того, як може працювати паспортна система

(*POLITICO.* – *Brussels,* 2021. – 17.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/17/vaccine-passports-ethics-biden-administration-476384>).

Д. Байден вважає, що США досягне мети і зробить 100 мільйонів щеплень

З огляду на те, що США наближаються до мети президента США **Джо Байдена** – зробити 100 млн щеплень проти коронавірусу до запланованої дати, Білий дім заявив, що країна може допомогти сусідам, зокрема Канаді та Мексиці, забезпечивши мільйони рятувальних вакцин. Адміністрація Д. Байдена оприлюднила схеми плану «позики» обмеженої кількості вакцин Канаді та Мексиці,

оскільки президент оголосив, що США перебувають на порозі досягнення своєї 100-мільйонної ін'єкції «набагато раніше запланованого терміну». «Я з гордістю повідомляю, що завтра, через 58 днів роботи нашої адміністрації, ми досягнемо своєї мети», – сказав Д. Байден. Він пообіцяв оприлюднити нову мету вакцинації наступного тижня, оскільки США мають усе, щоб отримати достатньо трьох дозволених на сьогодні вакцин для щеплення всього населення країни

(The Associated Press. – New York, 2021. – 19.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-coronavirus-vaccine-mexico-coronavirus-pandemic-united-nations-e1b5b520b4dd255dbc10807989a0f062>).

Д. Байден планує відправити чотири мільйони доз вакцини AstraZeneca проти COVID у Мексику і Канаду

Білий дім заявив, що США близькі до досягнення мети президента **Джо Байдена** щодо проведення 100 млн доз щеплень від коронавірусу за кілька тижнів до запланованої дати. «Я з гордістю повідомляю, що завтра, через 58 днів після початку роботи нашого уряду, ми досягнемо своєї мети», – сказав Д. Байден. Він пообіцяв оприлюднити нову мету вакцинації, оскільки у США вже через 10 тижнів буде достатньо трьох санкціонованих вакцин, щоб охопити все доросле населення. Десятки мільйонів доз вакцини AstraZeneca нині зберігаються у США, хоча вакцина тут не дозволена. Але Канада, Мексика, ЄС, Всесвітня організація охорони здоров'я її схвалили. Міністр закордонних справ Мексики М. Еббард повідомив, що Мексика отримала вакцину в результаті розмови між президентом Д. Байденом і президентом **Андресом Мануелем Лопесом Обрадором**. Прем'єр О. Д. Форд, лідер найбільш густонаселеної провінції Канади, подякував Д. Байдену за його готовність поділитися вакцинами. Адміністрація Д. Байдена заявила, що після вакцинації громадян США наступним кроком буде забезпечення того, щоб Канада і Мексика змогли впоратися з пандемією, і кордони могли знову відкритися

(Euronews. – Lyon, 2021. – 19.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/18/biden-plans-to-send-four-million-astrazeneca-covid-jabs-to-mexico-canada>).

Д. Байден попередив американців про четверту хвилю COVID-19

Президент США **Джо Байден** виступив на заході, присвяченому вакцинації від COVID-19 і заходам реагування на пандемію, де виклав обнадійливі нові кроки щодо розширення вакцинації від коронавірусу. Президент звернувся до нації з Білого дому, заявивши, що «якщо ми зараз послабимо пильність, ми побачимо, як вірус стає гіршим». Д. Байден звернувся до губернаторів, керівників штатів і місцевої влади з прямим закликком відновити вимоги щодо носіння захисних масок. Д. Байден оголосив, що до 19 квітня не менше 90 % дорослого населення США матимуть право на вакцинацію і доступ до пункту вакцинації в межах п'яти миль від будинку. Білий дім намагається подвоїти кількість аптек, які беруть участь у федеральній програмі. Д. Байден оголосив, що США очікують доставки 33 млн доз вакцини від COVID-19, включаючи 11 млн доз одноразової вакцини Johnson&Johnson

(*Euronews.* – *Lyon,* 2021. – 29.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/29/president-biden-warns-americans-of-fourth-wave-of-covid-19>).

Уганда

Президент Уганди заявив, що біженці будуть залучені до загальнонаціональної вакцинації проти COVID-19

Президент Уганди **Йовері Мусевені** заявив, що всі біженці в країні отримають вакцину від COVID-19. Про це йшлося під час зустрічі з керівником Агентства ООН з питань біженців. За даними Верховного комісара ООН у справах біженців, у країні проживає близько 1,4 млн біженців, переважно із сусіднього Південного Судану

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 13.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/13/c_139806409.htm).

Україна

Український лідер зробив щеплення, щоб розвіяти сумніви громадськості

Президент України **Володимир Зеленський** зробив щеплення вакциною AstraZeneca на території військового мобільного госпіталю № 59 разом з військовими лікарями та захисниками, які виконують бойові завдання на передовій і вже проходять планову вакцинацію, намагаючись розвіяти загальний скептицизм громадськості щодо вакцинації. «Вакцина дозволить нам знову жити без обмежень», – написав він у Twitter. Наразі багато медичних працівників, яким належить пріоритет отримати вакцину, відмовляються робити щеплення. Україна розпочала вакцинацію минулого тижня після отримання перших 500 тис. доз вакцини AstraZeneca з Індії і планує зробити щеплення 14,4 млн людей, або близько третини свого населення

(*The Associated Press.* – *New York,* 2021. – 02.03. –
<https://apnews.com/article/world-news-ukraine-immunizations-coronavirus-pandemic-coronavirus-vaccine-0286fe69d2c603d5712d1c03459652ce>).

Президент України вакцинувався проти COVID-19 на фронті

Президент України **Володимир Зеленський** повідомив, що під час робочої поїздки в зону проведення Операції Об'єднаних сил був щеплений вакциною Covishield, розробки Oxford/AstraZeneca проти COVID-19. «Вакцинувався проти COVID-19. Зробив це на передовій з нашими військовими як Верховний Головнокомандувач, тією самою вакциною Oxford/AstraZeneca (Covishield) з Індії, яка першою була доставлена в Україну і якою щеплено мільйони людей у світі. Вакцина допоможе нам знову жити без обмежень», – зазначив В. Зеленський

(*Rzeczpospolita.* – *Warsaw,* 2021. – 02.03. –
<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210309849-Prezydent-Ukrainy-zaszczepil-sie-przeciwno-COVID-19-na-froncie.html>).

В. Зеленський вакцинувався від коронавірусу

Президент України **Володимир Зеленський** вакцинувався від коронавірусу. «Боятися нічого, подаю власний приклад», – написав Президент на своїй сторінці в Instagram, розмістивши фотографію у лікарському кабінеті під час медичної маніпуляції. У соцмережі Twitter В. Зеленський зазначив, що вакцинувався на передовій на Донбасі з українськими військовослужбовцями як Верховний Головнокомандувач. «Та сама Oxford / AstraZeneca (Covishield) з Індії, яка була доставлена першою в Україну, і яку отримали мільйони людей у всьому світі», – додав президент

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.03. – <https://p.dw.com/p/3q5ys>).

Широкий опір вакцинам шкодить боротьбі з COVID-19 в Україні

Отримавши першу партію вакцин проти коронавірусу, Україна опинилася в новій боротьбі з пандемією – переконати українців, які дуже неохоче роблять щеплення. Хоча кількість інфекцій різко зростає, українці дедалі частіше виступають проти вакцинації: опитування громадської думки, опубліковане Київським міжнародним інститутом соціології, показало, що 60 % жителів країни не хочуть вакцинуватися. Колишній Президент України **Петро Порошенко** заявив у парламенті, що запитував лікарів одного регіону про те, чому існує опір вакцинації і йому сказали: «Тому що вони привезли лайно через корупцію та некомпетентність». Виступаючи в парламенті, О. Корнієнко, лідер фракції Президента України **Володимира Зеленського** «Слуга народу», зазначив, що медичні установи були змушені знищити багато доз вакцини, які можна зберігати лише кілька годин після відкриття флакона, оскільки медичні працівники, яким призначили щеплення, не з'явилися

(The Associated Press. – New York, 2021. – 10.03. – <https://apnews.com/article/ukraine-wide-resistance-coronavirus-vaccines-9c5905221f25140e990e03142f974501>).

В. Зеленський заявив про необхідність «паспортів вакцинації»

Президент України **Володимир Зеленський** на селекторній нараді заявив про можливість запровадження «паспортів вакцинації» в Україні. «Ці паспорти вже розробляються і країнами Європейського Союзу, і США, і Швейцарією, й Ізраїлем – тобто багатьма розвинутими країнами, які активно працюють над створенням колективного імунітету проти коронавірусу. Нам теж треба розробити свою систему відповідної паспортизації, також для стримування поширення коронавірусної хвороби необхідно охопити 70 % дорослого населення щепленнями проти COVID-19», – зазначив Президент. За словами міністра цифрової трансформації М. Федорова, Міністерство охорони здоров'я та Мінцифри від самого початку стежать за якістю даних у реєстрі вакцинованих. «Це дасть змогу відображати паспорти вакцинації, коли це буде необхідно», – зазначає пресслужба Президента

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.03. – <https://p.dw.com/p/3rKm2>).

Філіппіни

Прессекретар президента Філіппін отримав позитивний тест на COVID-19

Прессекретар президента Філіппін **Родріго Дутерте** Г. Роке підтвердив, що отримав позитивний тест на COVID-19, але заявив, що не контактував із лідером країни з моменту отримання результатів тестування. Г. Роке сказав, що перед зустріччю з Р. Дутерте регулярно проходив тестування, тому результат «став шоком». Востаннє він спілкувався з Р. Дутерте 11 березня, додавши, що за день до засідання він отримав негативний тест і тримався на відстані від президента. Новини про діагноз Г. Роке надходять тоді, коли на Філіппінах спостерігається сплеск захворюваності на COVID-19, що викликає побоювання повернення до повного локдауну, але Г. Роке заявив, що «це малоімовірно, принаймні цього місяця, оскільки заповненість лікарень у країні залишається нижчою критичного рівня»

(Reuters. – London, 2021. – 15.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL4N2LD1VO>).

Франція

Франція запровадила локдаун на місяць у Паризькому регіоні

Прем'єр-міністр Франції Ж. Кастекс заявив, що Паризький регіон та кілька інших департаментів на півдні Франції блокуються на чотири тижні. Президент країни **Емманюель Макрон** прагнув уникнути заходів блокування будь-якою ціною, намагаючись захистити соціальне та економічне життя країни. «Люди повертаються додому щовечора дуже пізно, ми не можемо заблокувати їх із вечора п'ятниці до вечора неділі. Це неможливе життя», – сказав президент, виступаючи пред мерами. Уникнення локдауну є головною опорою в управлінні Е. Макрона щодо епідемії COVID-19. Головний радник Франції з COVID-19 Ж.-Ф. Дельфрайссі наголошує, що напівзаходи не працюють, і суворі заходи локдауну стримували епідемію у Великобританії. Наразі Е. Макрон стверджує, що соціальні та економічні витрати на локдаун для країни занадто високі

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 18.03. – <https://www.politico.eu/article/paris-to-go-into-coronavirus-lockdown-for-one-month/>).

Е. Макрон повідомив, що тепер французам віком від 70 до 75 років можна зробити щеплення

Президент Франції **Емманюель Макрон** під час відвідування центру вакцинації на півночі Франції заявив, що з 27 березня французи віком від 70 до 75 років зможуть пройти вакцинацію від Covid. Президент Франції розраховує, що вакцини зменшать тиск на систему охорони здоров'я і, у кінцевому підсумку, знімуть обмеження на поїздки і розвиток бізнесу. Е. Макрон сказав, що пріоритетом була імунізація найбільш вразливих людей і людей похилого віку, «щоб знизити навантаження на лікарняну систему». Кількість людей, старших, за 75 років, які перебувають у відділенні інтенсивної терапії, скоротилося, що підкреслює необхідність розширення права на участь у кампанії вакцинації. Близько 9 % французів отримали хоча б одне щеплення. Уряд планує провести імунізацію 10 млн населення до середини квітня, 20 млн – до середини травня і 30 млн – до середини

червня

(*Bloomberg.* – *New York,* 2021. – 23.03. – <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-23/macron-says-france-to-expand-vaccination-to-70-75-year-olds?srnd=premium-europe>).

Е. Макрон: «Не шкодую про відмову від нового вірусного локдауну»

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив, що не має причин шкодувати про відмову запровадження третьої національної блокади на початку цього року, незважаючи на те, що кількість коронавірусних інфекцій дедалі зростає, навантажуючи лікарні в його країні, і щотижня помирає понад 1000 людей. Сім'ї французьких жертв, які померли від COVID-19, говорять, однак, що Е. Макрон закриті очі на їхні страждання. «Ми мали рацію не вводити блокування у Франції наприкінці січня, тому що в нас не було значного вибуху випадків захворювання, – сказав Е. Макрон. – Я не каюсь і не визнаю невдачі»

(*The Associated Press.* – *New York,* 2021. – 26.03. – <https://apnews.com/article/pandemics-paris-coronavirus-pandemic-france-emmanuel-macron-9b0a397ba1479c334f17cb71b2c2747e>).

Е. Макрон: «Не шкодую, що не запровадив локдаун»

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив, що не шкодує про те, що в січні не ввів третій локдаун у країні, незважаючи на те, що нині його країна стикається зі збільшенням кількості заражень коронавірусом, і щотижня у Франції помирає понад 1 тис. хворих на COVID-19. Французький уряд підкреслює, наскільки важливо для дітей ходити до школи, а для бізнесу – можливість функціонувати. «Ми мали рацію, не вводячи блокування у Франції наприкінці січня, тому що вибуху заражень, який передбачала кожна модель, не відбулося, – заявив Е. Макрон. – Ви від мене не почуєте mea culpa (з латин. – «моя провина»). Я не шкодую, не скажу, що припустився помилки». Багато лікарів та медичних експертів звертаються до влади з проханням ввести більш жорсткі обмеження у зв'язку з появою британського варіанту коронавірусу SARS-CoV-2

(*Rzeczpospolita.* – *Warsaw,* 2021. – 26.03. – <https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210329522-Koronawirus-Macron-Nie-zaluje-ze-nie-wprowadzilem-lockdownu.html>).

Чехія

Чи будуть чехи наступними шукати вакцини проти COVID-19 у Росії і Китаї?

Чехія, ймовірно, буде останньою країною Європейського Союзу, яка порушить централізовану схему поширення вакцини і прийме поставки щеплень COVID-19 з Росії і Китаю. Президент Чехії **Мілош Земан**, який тривалий час підтримує проросійську і прокитайську зовнішню політику, сказав, що він попросив у президента Росії **Володимира Путіна** партію російської вакцини «Спутник V», а також у свого китайського колеги **Сі Цзіньпіна** – вакцини

Sinopharm. Станом на 2 березня тільки 702 тис. чоловік отримали хоча б одну дозу вакцинації в Чехії, це 4,3 % населення. Європейський регулятор лікарських засобів не схвалив російську і китайську вакцини. «Велика частина чеської громадськості стурбована непрозорими зусиллями президента з імпорту та використання російської і китайської вакцин проти COVID без дозволу ЕМА», – сказав чеський євродепутат П. Теличка. Президент М. Земан підкреслив, що отримання вакцин із Росії і Китаю не є політичним. «У вакцин немає ідеології», – зазначив М. Земан на пресконференції

(Euronews. – Lyon, 2021. – 04.03. –

*<https://www.euronews.com/2021/03/04/will-the-czechs-be-the-next-eu-nation-to-look-to-russia-for-vaccines>).
r-vaccines).*

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Алжир

Президент Алжиру призначив на 12 червня дострокові вибори до законодавчих органів

Президент Алжиру **Абельмаджид Теббун** призначив 12 червня датою дострокових виборів до законодавчих органів. Минулого місяця А. Теббун оголосив про розпуск нижньої палати парламенту і призначив дострокові вибори без визначення дати. Повідомляється, що А. Теббун також підписав новий закон, який гарантує «чесні і сумлінні вибори»

(Reuters. – London, 2021. – 12.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSL4N2L9470>).

Президент Алжиру призначив дату парламентських виборів на 12 червня 2021 р.

Президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** підписав указ, який встановлює дату парламентських виборів 12 червня 2021 р. Він також підписав новий закон про вибори, який гарантує «чесні опитування». Майбутні парламентські вибори будуть третіми за правління А. Теббуна, який переміг на президентських виборах 12 грудня 2019 р.

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 12.03. –

http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/12/c_139803927.htm).

Афганістан

Президент Афганістану готовий обговорити вибори для просування переговорів з «Талібаном»

Президент Афганістану **Ашраф Гані** заявив, намагаючись просунути мирні переговори з «Талібаном», що його уряд готовий обговорити проведення нових виборів, наполягаючи на тому, що будь-який новий уряд повинен сформуватися через демократичний процес. «Передача влади через вибори є для нас принципом, який не підлягає обговоренню», – сказав А. Гані депутатам на відкритті засідання парламенту в Кабулі. «Ми готові обговорити питання проведення вільних, чесних та всеохопних виборів під егідою міжнародної спільноти. Ми також можемо говорити про дату

виборів і дійти згоди», – наголосив А. Гані

(*Reuters. – London, 2021. – 06.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2AY0BI>*).

Сальвадор

«Свобода правління»: Н. Букеле із Сальвадора готовий перемогти в середньостроковій перспективі

Президент Сальвадора **Наїб Букеле** на шляху до здобуття більшості в конгресі на проміжних виборах, як продемонстрував попередній підрахунок голосів 1 березня, скоротив кількість суперників у законодавчих органах. Президентська партія «Нові ідеї» та її союзники отримали близько 70 % голосів виборців після перерахування понад 90 % голосів, що, ймовірно, достатньо, щоб отримати, як мінімум, дві третини місць у конгресі та значно розширити владу Н. Букеле в країні. «Громадяни прислухалися до заклику президента надати йому достатньо законодавців, щоб він міг керувати владою без будь-якої опозиції», – сказав Е. Ескобар, експерт із питань виборів. Виборчі органи заявили, що розкриють розподіл місць лише після остаточного підрахунку в найближчі кілька днів, але припускається, що Н. Букеле виграв принаймні 56 із 84 місць в однопалатному законодавчому органі. Це дасть змогу правлячій партії та союзникам обирати без переговорів п'ять суддів Верховного суду та нового генерального прокурора, а також вносити зміни до конституції

(*Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AT30V>*).

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Бразилія

Пандемія сприяє рейтингу експрезидента

Коронавірус перевернув політичну сцену в найбільшій країні Латинської Америки – Бразилії. Уже наступного року місце президента може знову зайняти харизматичний лідер лівих **Луїз Інасіо Лула да Сілва**, який очолював державу в період 2003–2010 рр. 12 років в'язниці, як частина масштабної антикорупційної операції, здавалося, поклали край його політичній кар'єрі, проте все змінилося. Суддя Верховного суду встановив, що регіональний трибунал, який відправив до в'язниці Л. І. Лулу да Сілву, не мав права виносити такий вирок. Чинний президент Бразилії **Жаїр Болсонару** досі був упевнений у переобранні. Він зробив ставку саме на ультраліві сили. Наразі опитування свідчать про 38 % підтримки чинного президента проти 50 % його 75-річного суперника. Ж. Болсонару просуває програму соціального забезпечення на 7 млрд дол., завдяки якій соціально незахищені верстви населення отримуватимуть еквівалент 180 злотих на місяць протягом чотирьох місяців. Але для країни, борг якої перевищив 102 % ВВП, така скромна підтримка може виявитися надмірною марнотратністю

(*Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 15.03. – <https://www.rp.pl/Polityka/303159917-Brazylia-Pandemia-wynosi-Lule-do-wladzy.html>*).

Сербія

На кого полює президент?

«Таємне прослуховування президента Сербії **Александра Вучича** є спробою державного перевороту, – заявила глава уряду Сербії А. Брнабич. – Метою було дестабілізувати Сербію шляхом фізичного усунення президента». А. Брнабич вважає, що «це група людей із служб (насамперед Міністерства внутрішніх справ), а також із (правлячої) Сербської прогресивної партії». Міністр внутрішніх справ повідомив про розслідування фактів підслуховування глави держави в січні. Глава міністерства вважав, що життя А. Вучича під загрозою, оскільки він оголосив війну організованій злочинності. Після цих слів відбулися дії у вигляді арештів серед лідерів чорногорських мафіозних кланів. Наразі немає інформації про арешт будь-яких «змовників». «У цьому, безперечно, є частина видовища для глядачів, – вважає М. Шпала, експерт Центру східних досліджень, – Здається, це почалося після осінніх перестановок в уряді, які президент зробив, зміцнюючи свою – і так дуже сильну – позицію»

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 09.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/303099927-Na-kogo-poluje-prezydent.html>).*

США

Республіканська партія намагається окреслити межі діяльності Д. Байдена, переходячи до культурних війн

Президент США **Джо Байден** та демократи зайняті «проштовхуванням» законодавства ціною в 1,9 трлн дол. Але багато республіканських політиків та консервативних коментаторів мали в останні дні інші пріоритети. На відміну від попередніх демократичних лідерів, Д. Байден не став легкою мішенню або персонажем для критики з боку республіканців, що спонукає їх звернутися до тих культурних питань, які партія використовувала, розглядаючи демократів як елітарних та не пов'язаних із пересічними американцями

*(The Associated Press. – New York, 2021. – 10.03. –
<https://apnews.com/article/joe-biden-meghan-markle-legislation-coronavirus-pandemic-dr-seuss-59bc7911afa5ac9a1e7a00996f31743f>).*

ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Вірменія

Президент Вірменії знову відхилив подання прем'єр-міністра про звільнення керівника Генерального штабу армії

Президент Вірменії **Армен Саркісян** знову відхилив подання прем'єр-міністра Н. Пашиняна про звільнення О. Гаспаряна, керівника Генерального штабу армії. В офіційній заяві на своєму сайті адміністрація президента заявила, що президент вирішив не підписувати проєкт указу. Тим часом він звернеться до Конституційного суду для вирішення питання. «Вірний своєму зобов'язанню, президент продовжить кроки, спрямовані на подальшу стабілізацію ситуації і закликає всіх домовитися про всебічне вирішення всіх існуючих проблем», – ідеться в заяві. Президент Вірменії вже вдруге відхиляє пропозицію про звільнення керівника Генерального штабу

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 03.03. –

http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-03/03/c_139778853.htm).

Вірменська опозиція анонсувала зустріч із президентом

Вірменські опозиціонери заявили, що президент **Армен Саркісян** має намір зустрітися з представниками опозиційного «Руху порятунку Батьківщини» щодо подання прем'єр-міністра Н. Пашиняна про звільнення з посади начальника головного штабу збройних сил країни О. Гаспаряна. «Щойно ми отримали інформацію, що президент попросив зустрітися з нашими представниками», – оголосив на мітингу в Єревані член партії «Дашнакцутюн», координатор «Руху порятунку Батьківщини» І. Сагателян. За його словами, президент повинен невідкладно звернутися до конституційного суду, щоб визнати антиконституційною (можливість) звільнення О. Гаспаряна. І. Сагателян також заявив, що опозиція збере мітинг, якщо Н. Пашинян знову спробує вдатися до незаконних дій. Представник опозиції закликав О. Гаспаряна не піддаватися тиску. Представник опозиційної партії «Вітчизна» А. Ванецян заявив на мітингу, що опозиція не відмовляється від своїх цілей – відставки Н. Пашиняна, формування тимчасового уряду, організації позачергових виборів. За його словами, «тільки народ вирішить, хто далі керуватиме країною»

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 06.03. – <https://p.dw.com/p/3qIob>).

Президент Вірменії проти призначення нового начальника генштабу

Президент Вірменії **Армен Саркісян** відхилив подання прем'єр-міністра Н. Пашиняна про призначення нового керівника Генерального штабу армії. У заяві президента йдеться, що А. Саркісян повернув клопотання із запереченнями. Однак в апараті прем'єр-міністра заявили вже про повторне подання президенту після відмови. Інцидент стався на тлі зростаючої напруженості між прем'єр-міністром і президентом щодо звільнення начальника головного штабу Збройних сил країни О. Гаспаряна

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 12.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/12/c_139803749.htm).

Зімбabwe

Віцепрезидент Зімбabwe К. Мохаді подав у відставку

Віцепрезидент Зімбabwe Кембо Мохаді подав у відставку 1 березня, заявивши, що цей крок має зберегти імідж уряду після повідомлень місцевих ЗМІ про його неналежну поведінку. К. Мохаді разом з К. Чивенгою був заступником президента **Еммерсона Мнангагви** з 2018 р., але без політичної бази він не розглядався як потенційний наступник президента. К. Мохаді повідомив, що прийняв рішення подати у відставку «не через боягузтво, а на знак демонстрації великої поваги до посади президента». Місцеві медіаслужби протягом останніх двох тижнів передавали повідомлення про те, що К. Мохаді мав неналежні сексуальні зв'язки з одруженими жінками, включаючи одну з його підлеглих. К. Мохаді заперечив звинувачення,

заявивши, що це є частиною політичної змови проти нього

(*Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AT388>*).

Кот-д'Івуар

Президент Кот-д'Івуару А. Уаттара призначив П. Аши тимчасовим прем'єр-міністром

Президент Кот-д'Івуару **Алассан Уаттара** назвав свою найближчу довірену особу та керівника апарату П. Аши тимчасовим прем'єр-міністром замість А. Бакайоко, який усунутий з посади за станом здоров'я. А. Бакайоко проходить медичний огляд у Франції. У заяві уряду зазначається, що У. Уаттара зустрівся з А. Бакайоко під час візиту до Франції минулого тижня, де дізнався, що, з огляду на стан здоров'я, міністру рекомендується довше залишатися в лікарні. А. Бакайоко, близький союзник А. Уаттара, був призначений прем'єр-міністром у липні 2020 р. після раптової смерті його попередника

(*Reuters. – London, 2021. – 08.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B01FL>*).

Ліван

Президент Лівану просить кандидата в прем'єр-міністри сформувати уряд або піти з посади

Президент Лівану **Мішель Аун** закликав кандидата на посаду прем'єр-міністра С. Харірі негайно сформувати новий кабінет, або ж звільнити місце для тих, хто зможе це зробити. У відповідь С. Харірі сказав, що ще раз зустрінеться з М. Ауном, щоб обговорити кандидатів, яких він подав «кілька тижнів тому» для формування кабінету міністрів, але якщо М. Аун їх не затвердить, то повинен буде призначити дострокові президентські вибори. Обмін заявами став ще одним раундом майже п'ятимісячної суперечки між М. Ауном та С. Харірі щодо формування уряду, країна ж досі залишається без керування і дедалі глибше занурюється у фінансову кризу

(*Reuters. – London, 2021. – 17.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B92O5>*).

Президент Лівану та прем'єр-міністр знову не змогли досягти угоди про уряд

Президент Лівану **Мішель Аун** і призначений прем'єр-міністром С. Харірі не змогли досягти консенсусу щодо формування кабінету міністрів, викликаючи занепокоєння щодо подальшої нестабільності та повного економічного і фінансового колапсу в країні. Після зустрічі М. Ауна та С. Харірі ліванський фунт знизився до 14 тис. щодо долар з 11 500 за день. С. Харірі заявив, що М. Аун усе ще наполягав на своєму праві вето в новому кабінеті, яке кілька разів відхилялося кандидатом у прем'єр-міністри. Він додав, що відхилив пропозицію М. Ауна щодо складу кабінету міністрів на тій підставі, що формування уряду президентом є антиконституційним

(*Xinhua. – Beijing, 2021. – 23.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/23/c_139828197.htm*).

Молдова

Президентка Молдови висунула нового кандидата на посаду прем'єр-міністра

Президентка Молдови **Майя Санду** висунула І. Гросу, в. о. голови Партії дій та солідарності (ПАС), кандидатом у прем'єр-міністри. «Я постановила висунути Ігоря Гросу кандидатом на посаду прем'єр-міністра Молдови. Я попросла пана Гросу підготувати програму та керівну групу, з якою він повинен піти до парламенту», – сказала М. Санду на брифінгу. «Отже, за парламентом залишається рішення ... ми побачимо, яким буде рішення фракцій», – сказала М. Санду. Глава держави наполягає на ідеї проведення позачергових загальних виборів і сподівається, що це відбудеться найближчим літом

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 17.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/17/c_139815325.htm).

Парагвай

Президент Парагваю звільнив міністрів

Президент Парагваю **Маріо Абдо Бенітес** звільнив трьох своїх міністрів у відповідь на жорстокі протести через боротьбу уряду з пандемією коронавірусу. Президент заявив, що міністрів освіти, жіночих справ та цивільних справ звільнено з посади. Крім того, міністр охорони здоров'я подав у відставку. Медичні працівники кажуть, що в лікарнях закінчилися ліки для пацієнтів з Covid-19. Опозиційні партії хочуть, щоб президент подав у відставку і призначив нові вибори, звинувачуючи президента та його ультраправий уряд у корупції

(*BBC.* – *London,* 2021. – 06.03. – <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-56309681>).

Президент Парагваю закликав до відставки всіх своїх міністрів

Президент Парагваю **Маріо Абдо Бенітес** попросив міністрів надати результати їхньої діяльності на посадах, щоб вирішити, кого з них замінити. Опозиція Автентично-радикальної ліберальної партії розглядає можливість ініціювання політичного процесу проти очільника консервативної партії Колорадо. Проблема для М. Абдо Бенітеса є серйозною, оскільки серед тих, хто аналізує можливість імпичменту, є **Орасіо Картес**, його попередник на посаді президента та «суперник по партії»

(*El Mundo.* – *Madrid,* 2021. – 06.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/06/6043c421fc6c83d31c8b4632.html>).

Польща

Президент Польщі про Д. Обайтека: «Видається мені, що він добре справляється»

«Мені здається, що Даніель Обайтек є хорошим президентом PKN Orlen, і він дуже добре справляється з цією функцією», – заявив президент Польщі **Анджей Дуда**, який бере участь у благодійному лижному марафоні в Закопане. Під час заходу журналісти звернулися до глави держави з проханням

висловити свою думку щодо «стрічок Обайтека» – записів телефонних розмов за 2009 р. На той час Д. Обайтек, нинішній президент PKN Orlen, був мером міста Пчім. На записах він розмовляє з людиною, яка працює в TT Plast, віддає накази працівникові щодо переговорів із клієнтами та вирішує питання про відпустки, водночас закон забороняє поєднувати посаду адміністратора з бізнесом. Президент вважає, що опозиція, яка вимагає роз'яснень щодо того, чи порушив закон Д. Обайтек, поєднуючи функції члена місцевого самоврядування з бізнесом, «завжди знайде якісь звинувачення»

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 07.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/210309505-Prezydent-o-Obajtku-Wydaje-mi-sie-ze-sobie-dobrze-radzi.html>).*

Словаччина

Президент Словаччини закликала прем'єр-міністра І. Матовича піти з посади

Президент Словаччини **Зузана Чапутова** закликала прем'єр-міністра І. Матовича подати у відставку через його одностороннє рішення придбати розроблену в Росії вакцину проти коронавірусу «Спутник V». Президент сподівається, що новому кабінету, який буде сформований під керівництвом нового лідера, вдасться припинити затяжну кризу в правлячій чотиристоронній коаліції

(Reuters. – London, 2021. – 23.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSP7N2FD02J>).

Президент Словаччини закликала прем'єр-міністра подати у відставку після придбання російської вакцини

Президент Словаччини **Зузана Чапутова** закликала прем'єр-міністра країни І. Матовича подати у відставку і покласти край політичній кризі, спричиненій його одностороннім рішенням придбати розроблену в Росії вакцину проти коронавірусу «Спутник V». «Важливо, щоб прем'єр-міністр подав у відставку і дав змогу завершити коаліційну угоду про реконструкцію уряду. Позиція жодної людини не ... важливіша за інтереси країни та її громадян», – сказала З. Чапутова після того, як прийняла відставку міністра юстиції країни М. Колікової, четвертого міністра уряду, яка пішла з посади, намагаючись урегулювати урядову кризу. Міністр охорони здоров'я М. Крайчі, міністр праці М. Крайняк та міністр економіки Р. Сулік також подали у відставку, намагаючись змусити І. Матовича піти з посади прем'єра

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.03. –
<https://www.politico.eu/article/slovak-president-zuzana-caputova-calls-pm-step-down-russian-vaccine-purchase/>).*

Прем'єр-міністр Словаччини пішов у відставку через скандал із вакциною «Спутник V»

Прем'єр-міністр Словаччини І. Матович офіційно пішов зі своєї посади, щоб вирішити політичну кризу в країні. В уряді Словаччини підтвердили, що він подав

заяву про відставку президенту **Зузані Чапутовій**. Президент прийме відставку прем'єр-міністра. Колишньому заступнику прем'єр-міністра та міністру фінансів країни Е. Хегеру було доручено сформувати новий уряд, щоб уникнути дострокових виборів

(*Euronews.* – *Lyon,* 2021. – 30.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/28/slovakia-s-prime-minister-to-step-down-amid-sputnik-v-vaccine-scandal>).

ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Парагвай

Парагвай: президент збереже свою посаду

Парагвайська опозиція програла парламентське голосування щодо усунення президента **Маріо Абдо** з посади через критику того, як парагвайський уряд бореться з епідемією коронавірусу SARS-CoV-2. Консервативний уряд М. Абдо останнім часом стикався з вуличними протестами, оскільки сплеск коронавірусних інфекцій у країні поставив систему охорони здоров'я на межу краху. У лікарнях закінчуються ліки, і уряд намагався забезпечити парагвайцям доступ до досить великої кількості вакцин проти COVID. Депутати від опозиції в нижній палаті парламенту подали клопотання про відкликання М. Абдо та віцепрезидента з посади. Для звільнення президента опозиції потрібно було набрати 53 голоси, але глава держави зберіг свою посаду завдяки підтримці блоку на чолі з колишнім президентом **Гораціо Картсом**

(*Rzeczpospolita.* – *Warsaw,* 2021. – 17.03. – <https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210319391-Koronawirus-Paragwaj-Prezydent-zach-owa-stanowisko-zamieszki-w-stolicy.html>).

США

Конгрес США схвалив законопроект Д. Байдена про допомогу в розмірі 1,9 трлн доларів

Американські законодавці схвалили історичний законопроект президента **Джо Байдена** про допомогу від COVID-19. Проект передбачає стимулюючі чеки на суму до 1400 дол. для більшості дорослого населення країни і продовжить допомогу з безробіття. Згідно з проектом, виділяються сотні мільярдів доларів на вакцини і лікування COVID-19. Демократи переважною більшістю схвалили законопроект, а республіканці не віддали жодного голосу за цей проект закону. Голосування вважається великою політичною перемогою Д. Байдена, оскільки ця ініціатива була, зрештою, підтримана більшістю в Конгресі без суттєвих змін в остаточному вигляді

(*Euronews.* – *Lyon,* 2021. – 10.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/10/us-congress-approves-biden-s-1-9-trillion-covid-relief-bill>).

Конгрес схвалив законопроект щодо боротьби з вірусом на суму 1,9 трлн доларів

Конгрес США схвалив законопроект про допомогу в рамках боротьби з COVID-19 у розмірі 1,9 трлн дол., розроблений Демократичною партією. Президент США **Джо Байден** та демократи заявили про значний триумф у законодавстві, що регулює витрати уряду на подвійну боротьбу з пандемією та економічними кризами. Палата дала остаточне схвалення Конгресу широкого пакета рівно через сім тижнів після вступу Д. Байдена до Білого дому та через чотири дні після прийняття законопроекту Сенатом. Республіканці обох палат виступили проти законодавства одностайно, охарактеризувавши його як «роздутий», наповнений ліберальною політикою та без ознак, що кризи послаблюються. «Допомога тут», – написав Д. Байден у Твіттері через кілька хвилин після голосування

(The Associated Press. – New York, 2021. – 11.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-personal-taxes-legislation-coronavirus-pandemic-bills-33f4902ca9a2aed4e76274af6bb2ea5c>).

Д. Байден готує загальнонаціональний тур для просування свого «Плану порятунку Америки»

Сенат США ухвалив план економічних стимулів під час пандемії коронавірусу президента **Джо Байдена** на суму 1,9 трлн дол., який називають «Планом порятунку Америки». Президент проведе церемонію підписання свого «плану порятунку», що покладе початок кампанії на переконання нації в тому, що він і його товариші-демократи несуть відповідальність за виживання мільйонів американців. Д. Байден і віцепрезидентка К. Гарріс планують роз'їхатися країною й привернути увагу американців до «стимулюючих чеків» і вакцини від коронавірусу, а також до підприємств, які змогли залишитися на плаву завдяки державним позикам. Запланована поїздка президента в передмістя Філадельфії, де, як очікується, Д. Байден розповість про переваги свого законопроекту. У кінцевому підсумку Д. Байдена будуть судити по тому, як швидко нація відновиться

(Bloomberg. – New York, 2021. – 11.03. – <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-11/biden-prepares-nationwide-victory-lap-to-promote-his-rescue-plan?srnd=premium-europe>).

Заблокувати закон? Д. Байден хоче повернути філібастери Сенату

Президент США **Джо Байден** хоче, щоб Сенат відновив старомодні філібастери, що змушували сенаторів, які намагаються заблокувати законопроекти, стояти і говорити годинами, як це траплялося в голлівудських фільмах та в епоху боротьби за громадянські права, якщо вони хочуть заперечити проти законодавчих актів, поставлених на порядок денний. Це було б для Сенату кардинальним поверненням назад, але може бути підтримане демократами, які шукають шляхи запобігання блокаді республіканцями пріоритетів Д. Байдена. Вимога про «тривалу дискусію» змусить сенаторів, які виступають проти законопроекту, висловлювати всю аргументацію, а не просто подати заперечення, однак це може також перетворити обговорення на видовище для телебачення з політичними наслідками для всіх сторін. «Ви повинні робити те, що було колись, коли я вперше потрапив до Сенату в минулі

часи», – наголосив Д. Байден

(The Associated Press. – New York, 2021. – 17.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-mitch-mccconnell-legislation-filibusters-589b6743c1847e1604b7b15fb61d74f1>).

Д. Байден залишив двері відкритими щодо внесення змін до Сенату для подальшого порядку денного

Президент США **Джо Байден** на своїй першій пресконференції «відкрив двері» для підтримки фундаментальних змін у процедурі Сенату, спрямованих на зміцнення ключових частин його порядку денного, «якщо буде повне блокування та хаос». Незважаючи на те, що його адміністрація концентрується на пандемії COVID-19 та її економічних наслідках, Д. Байден бореться за виконання безлічі великих обіцянок, незважаючи на слабку більшість у Сенаті. Він заявив, що для досягнення деяких цілей йому можуть бути необхідні зміни до правил Сенату, які дадуть можливість приймати законопроекти з меншою кількістю голосів. Незважаючи на значну підтримку, Д. Байден, виконуючи свої амбіційні законодавчі завдання, стикається з критикою. Більшість його партії у Конгресі є незначною, республіканська опозиція, здається, закріпилася, і не всі демократи приєдналися до реформування правил Сенату щодо філібастера

(The Associated Press. – New York, 2021. – 26.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-filibusters-voting-rights-coronavirus-pandemic-immigration-44784810f7ff1c57fb1262a8e4ee2a53>).

Україна

В. Зеленський заветував закон, що стосується захисту викривачів корупції

Президент України **Володимир Зеленський** повернув до Верховної Ради зі своїми пропозиціями закон щодо захисту викривачів, ухвалений парламентом і яким вносилися зміни до Закону «Про запобігання корупції». «Вето застосоване через пропозицію вносити викривачів у Єдиний реєстр, але не передбачено жодного захисту прав викривачів. Ми маємо захистити викривачів, змінити підхід із точки зору їхньої безпеки, як у цивілізованих країнах. Будь-яка людина має право звернутися до правоохоронних органів, щоб повідомити про корупційні діяння», – повідомляється на сайті глави держави. В. Зеленський звертає увагу Верховної Ради на те, що ухваленим законом не визначена мета обробки, а також обсяг даних, що вноситимуться до Єдиного порталу викривачів. Згідно із законом, ухваленим парламентом, Єдиний портал викривачів є базою даних, до якої вноситиметься повідомлена викривачами інформація про можливі факти корупційних правопорушень, а також інформація про самих викривачів, стан і результати розгляду повідомлених ними можливих фактів корупційних діянь

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.03. – <https://p.dw.com/p/3qB0X>).

ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА

Польща

Президент створив команду мирових суддів

У канцелярію президента Польщі були передані акти про призначення членів Групи для розробки проекту положення про введення інституту мирових суддів. Головою колективу щодо розробки проекту був професор П. Крушинський, фахівець з кримінального права. Акти про призначення вручила керівник канцелярії президента Польщі Г. Ігначак-Бандич. Вона підкреслила, що команда була заснована за ініціативою президента **Анджея Дуди** і є відповіддю на вимоги, що надійшли до нього. «Президент поділяє думку, що реформу польської судової влади слід продовжувати, і створення команди є ще одним кроком у цьому напрямі», – зазначила Г. Ігначак-Бандич

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 12.03. –
<https://www.rp.pl/Sedziowie-i-sady/303129935-Prezydent-powolal-zespol-ds-sedziow-pokoju.html>)*

Україна

В. Зеленський пообіцяв українцям «суд у смартфоні»

Президент України **Володимир Зеленський** пообіцяв українцям «суд у смартфоні». Про це він повідомив під час форуму «Україна 30». «Усунення зловживань і забезпечення прозорості суду – це виклик. Я вважаю, що дієвим кроком на цьому шляху можуть стати ІТ-рішення. За аналогією з державними послугами, у смартфоні ми хочемо й обов'язково зробимо “суд у смартфоні”, – сказав В. Зеленський. – Коли більшість бюрократичних процедур перейдуть в онлайн-формат, це прискорить судовий процес, мінімізує корупцію і можливості для зловживань». «Нагальні проблеми, які вимагають негайного вирішення – це, зокрема, брак нових суддів. Як наслідок – надмірне навантаження на систему і проблеми з доступом до правосуддя. Через відсутність майже третини суддів громадяни змушені місяцями, а іноді й роками чекати розгляду їхньої справи», – розповів В. Зеленський. У цьому контексті він наголосив на важливості відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів, а також удосконалення процедури добору кандидатів до Вищої ради правосуддя

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.03. – <https://p.dw.com/p/3q38k>).

Законодавці України турбуються про те, щоб Президент призначив главу відомства для боротьби з корупцією

Парламент України зробив перший крок, дозволивши Президенту України **Володимиру Зеленському** вибрати головного слідчого країни для боротьби з корупцією, що може допомогти отриманню наступного траншу кредиту Міжнародного валютного фонду в розмірі 5 млрд дол. Законодавці підтримали законопроект, який був відправлений до Конституційного Суду, перш ніж він буде прийнятий як закон. Конституційний Суд ухвалив улітку 2020 р., що призначення А. Ситника головою Національного антикорупційного бюро перевищує президентські повноваження. Бюро, відоме як НАБУ, було створене на прохання західних кредиторів для підвищення прозорості. А. Ситник отримав схвалення за свою роботу

з боку зарубіжних партнерів, і загроза його становищу поставила під сумнів отримання мільярдів доларів допомоги від зарубіжних донорів

*(Bloomberg. – New York, 2021. – 16.03. –
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-16/ukraine-lawmakers-move-to-let-president-appoint-anti-graft-head?srnd=premium-europe>).*

Президент України звільнив голову Конституційного Суду

Президент України **Володимир Зеленський** звільнив голову Конституційного Суду, який виступив проти деяких антикорупційних реформ, назвавши його дії загрозою національній безпеці. В. Зеленський та суддя Конституційного Суду О. Тупицький з минулого року перебувають у протистоянні щодо антикорупційного законодавства, що обмежує шанси України отримати більше іноземних позик. В. Зеленський підписав указ про скасування призначення О. Тупицького суддею Конституційного Суду, якого у 2013 р. призначив на посаду колишній Президент **Віктор Янукович**. «Деякі судді Конституційного Суду України, призначені Віктором Януковичем, продовжуючи виконувати свої повноваження, становлять загрозу державній незалежності та національній безпеці України», – ідеться в документі, опублікованому на вебсайті Президента

(Reuters. – London, 2021. – 27.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BJ08Z>).

В. Зеленський скасував указ В. Януковича про призначення О. Тупицького суддею Конституційного Суду України

Президент України **Володимир Зеленський** скасував указ експрезидента **Віктора Януковича** про призначення О. Тупицького суддею Конституційного Суду України. Крім того, цим самим указом скасовується призначення О. Касмініна суддею Конституційного Суду. У документі зазначається, що це рішення ухвалене «з метою гарантування додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення державної незалежності й національної безпеки, керуючись національними інтересами України». В указі, зокрема, наголошується, «що узурпація влади у 2010–2014 рр. В. Януковичем призвела до підриву основ національної безпеки і оборони України, порушення прав і свобод людини, зважаючи на те, що окремі судді Конституційного Суду України, призначені В. Януковичем, продовжуючи виконувати свої повноваження, створюють загрозу державній незалежності та національній безпеці України, що порушує Конституцію України, права і свободи людини і громадянина».

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 27.03. – <https://p.dw.com/p/3rGIk>).

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Конго

Республіка Конго: в день президентських виборів від COVID-19 помер опозиційний кандидат

Кандидат від конголезької опозиції Г. Б. Колелас помер від COVID-19 у період президентської гонки в Конго. Він був головним суперником чинного президента **Дені Сассу-Нгессо**. Голосування було поставлено під сумнів, коли з'ясувалося, що кандидат від опозиції потрапив до лікарні. Конституція країни передбачає, що вибори можуть бути відкладені, якщо кандидат помирає або не може брати участі в голосуванні. Після голосування Д. Сассу-Нгессо заявив, що уряду було відомо про хворобу Г. Б. Колеласа, і він зробив кроки, необхідні для його подальшого лікування. У день голосування доступ до Інтернету та соціальних мереж був закритий. Президентські вибори в Конго у 2016 р., на яких Д. Сассу-Нгессо переміг з 60 % голосів, також були відзначені відключенням зв'язку. На президентських виборах від 55 тис. до 60 тис. співробітників сил безпеки проголосували заздалегідь. Противники чинного президента розглядають це дострокове голосування як потенційне джерело шахрайства з голосами виборців

(*Euronews.* – *Lyon,* *2021.* – *21.03.* – <https://www.euronews.com/2021/03/21/republic-of-congo-internet-cut-on-day-of-presidential-vote-as-sassou-n-guesso-seeks-re-ele>).

Президент Республіки Конго Д. Сассу-Нгессо лідирує у президентській гонці

Виборча комісія Республіки Конго заявила, що чинний президент **Дені Сассу-Нгессо** лідирує в кількох округах на президентських виборах, включаючи дільниці, де він набирає 100 % голосів, зокрема, щонайменше в чотирьох округах

(*Reuters.* – *London,* *2021.* – *22.03.* – <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2LK4ML>).

Нігер

Лідера опозиції в Нігері звинувачують у спробі повалення влади

Влада Нігеру висунула вісім звинувачень проти опозиційного лідера Х. Амаду, зокрема участь в організації, яка прагне скинути демократичний режим. Двоє людей загинули, коли після президентських виборів, що відбулися минулого місяця, почалися акції протесту, на яких, за результатами виборчої комісії, переміг кандидат від правлячої партії **Мохамед Базум** з 55,75 %. Х. Амаду, який фінішував на другому місці на виборах 2016 р., цього разу заборонили брати участь у виборах через кримінальні звинувачення. Він підтримав іншого кандидата, а саме **Махамана Усмана**, колишнього президента, який заявив, що другий тур голосування був сфальсифікований і що він переміг із 50,3 %. Адвокат опозиційного лідера заявив, що Х. Амаду перевели в місто Філінге, приблизно за 150 км на північний схід від столиці Ніамей. Вибори мають привести до першого переходу від одного демократично обраного лідера до іншого після чотирьох переворотів з моменту проголошення незалежності від Франції в 1960 р.

(*Reuters.* – *London,* *2021.* – *02.03.* – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AU0OH>).

Вищий суд Нігеру затвердив М. Базума наступним президентом

Верховний суд Нігеру підтвердив перемогу **Мохамеда Базума** в другому турі президентських виборів, зарахувавши йому 55,66 % голосів виборців проти 44,34 % голосів за експрезидента **Махамане Усмана**. Інавгурація М. Базума 2 квітня ознаменує собою першу передачу влади західноафриканською владою від одного демократично обраного лідера іншому. Президент **Махамату Іссуфу** пішов із посади через два п'ятирічні терміни

(*Reuters. – London, 2021. – 21.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BD0S3>*).

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

США

У Конгресі США остаточно схвалили антикризовий пакет Д. Байдена на 1,9 трильйонів доларів

Нижня палата Конгресу США остаточно схвалила антикризовий пакет президента **Джо Байдена** обсягом 1,9 трлн дол. Це рішення підтримали 220 членів Палати представників, 211 проголосували проти. «Допомога вже тут», – написав у Twitter після голосування президент США Д. Байден. «Сьогодні ми маємо рішення, що призведе до надзвичайних наслідків, – заявила спікер Палати представників Н. Пелосі. – Рішення важливе для мільйонів американців, яке рятує життя та засоби для існування». Антикризовий пакет передбачає, зокрема, розширення допомоги з безробіття до 300 дол. на тиждень, а також виплату 1400 дол. для платника податків, або ж 2800 дол. для подружжя, якщо їхні річні доходи не перевищують відповідно 70 тис. дол. або 150 тис. дол. відповідно. Пакет також передбачає податкові пільги для родин із дітьми та без них. Система освіти отримає загалом приблизно 170 млрд дол. допомоги, ресторани та бари – 25 млрд дол. На тестування на коронавірус буде витрачено 46 млрд дол., а на пришвидшення вакцинації від коронавірусу – приблизно 14 млрд дол. Також пакет передбачає 30 млрд дол. допомоги для родин, які не здатні оплатити орендну плату за житло та комунальні послуги

(*Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.03. – <https://p.dw.com/p/3qSYi>*).

Д. Байден звернувся до LBJ, оскільки демократи прагнуть розширити соціальну державу

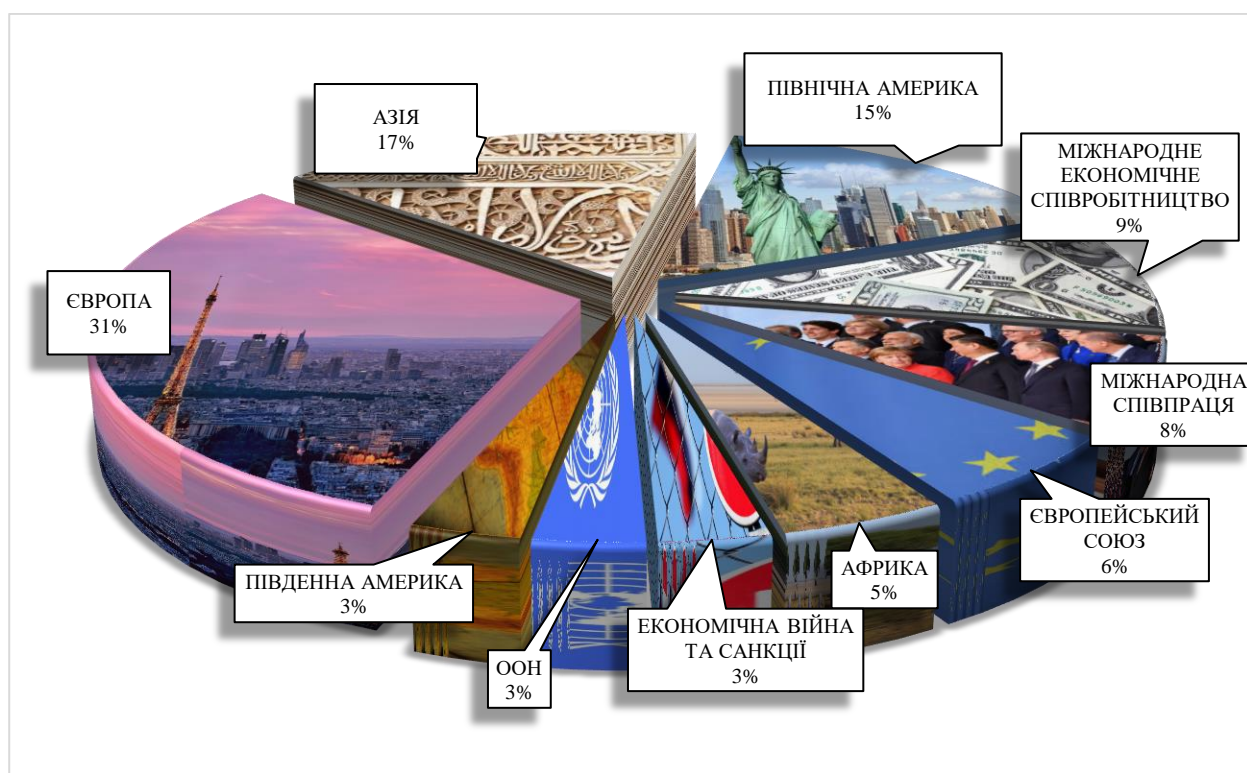
Очікується, що протягом двох днів на банківські рахунки американців почнуть надходити майже 2 трлн дол. нових пільг. Демократи вже прагнуть зробити деякі з них постійними. З підписанням американського плану порятунку президента **Джо Байдена** законодавці демократів вивчають шляхи забезпечення того, щоб щедрі податкові пільги та інші ключові аспекти законодавства тривали далеко за межами самої пандемії, або шляхом додаткових раундів продовження, або більш постійних заходів. Демократи роблять ставку на те, що деякі з положень про допомогу є настільки популярними, що дозволити їм закінчити термін дії було б «політичним кошмаром», досить болючим для американців, чому навіть республіканці не могли заважати

(*POLITICO. – Brussels, 2021. – 14.03. –*

<https://www.politico.com/news/2021/03/14/democrats-relief-benefits-joe-biden-475701>

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

Серед матеріалів щодо діяльності президентів на міжнародній політичній арені за період, що досліджується в цьому огляді, превалювали матеріали, які висвітлювали політику президентів світу на європейському континенті (31 %). Разом з питаннями міжнародної політики в межах Європейського Союзу, які склали 6 % усіх публікацій, доля висвітлення європейської політики президентів складає таким чином 37 %. Політика президентів країн в Азії аналізувалася у 17 % публікацій. Значну увагу оглядачі приділяли міжнародному економічному співробітництву (9 %) та міжнародній співпраці в інших сферах (8 %).

Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні президентів світу в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Більшість матеріалів, що потрапили до рубрики «Європа», стосувались відносин лідерів ЄС та президента США з дедалі агресивнішою Росією. Найбільший резонанс викликали в світових медіа стосунки між президентом США Д. Байденом та керівника РФ В. Путіна. Згідно з розсекреченою оцінкою спецслужб США, президент Росії В. Путін особисто санкціонував операції з впливу для допомоги Д. Трампу на президентських виборах. Російська влада прагнула дискредитувати Д. Байдена, який згодом обійняв посаду президента США, у ході його передвиборчої кампанії. Д.

Байден зазначив, що В. Путін «заплатить за свої вчинки найближчим часом». І коли його запитали в інтерв'ю, чи вважає він, що В. Путін вбивця, Д. Байден відповів: «Так, я так вважаю». Це викликало широке обговорення на сторінках провідних ЗМІ подальшого розвитку міжнародної ситуації в світі.

Не обійшли оглядачі популярних медіа своєю увагою і Президента України Володимира Зеленського. Журналісти відзначали, що чотири роки перебування на посаді Д. Трампа завдали серйозної шкоди дипломатичним відносинам між Вашингтоном та Києвом. І з приходом до влади у США Д. Байдена у Україні з'явився реальний шанс поліпшити ситуацію. Крім того, В. Зеленський в березні заявив, що готується зустріч лідерів країн «нормандської четвірки» з питань врегулювання ситуації на Донбасі і підписав спільну декларацію щодо європейської перспективи України з президентом Литви Гітанасом Науседа.

З випуску також можна дізнатись чому А. Меркель, Е. Макрон і В. Путін обговорили ситуацію на Донбасі без участі В. Зеленського і чи вплине це на подальший розвиток збройного конфлікту та з яких міркувань президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган денонсував Стамбульську конвенцію, спрямовану на боротьбу з насильством щодо жінок.

На першому місці в тематиці міжнародного економічного співробітництва у провідних медіа світу займала тема відновлення торговельних та економічних стосунків між Європою та США. Більшість журналістів відзначали, що президент США Д. Байден хоче припинити торговельну війну свого попередника Д. Трампа з Європою. Д. Байден та президент Єврокомісії У. фон дер Ляєн домовилися на 4 місяці знизити мита на британську продукцію в суперечці Airbus / Boeing, щоб знайти рішення у Світовій організації торгівлі. Це назвали символічним кроком примирення.

Президент Ірану Хасан Рухані закликав активізувати торгові обміни між державами-членами Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та піддав критиці європейські країни, які підписали угоду, за їх бездіяльність щодо взятих на себе зобов'язань. Президенти Туреччини та Росії віддалено відкрили будівництво третього ядерного реактора на електростанції «Аккую» на півдні Туреччини.

Діаграма 10. Міжнародна політика в публікаціях про президентів в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Як показало проведене дослідження, міжнародна діяльність президентів країн світу стала об'єктом найактивнішого аналізу зарубіжними ЗМІ таких країн, як: Німеччина (Deutsche Welle – 26 %), Франція (Euronews – 17 %), Бельгія (POLITICO – по 17 %) та США (Associated Press, Bloomberg – 12 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

АЗІЯ

Ізраїль

Президент Ізраїлю вирушив до Європи, щоб не допустити розслідування МКС

Президент Ізраїлю **Реувен Рівлін** вирушив до Європи, щоб не допустити рішення Міжнародного кримінального суду (МКС) розпочати розслідування щодо злочинів на окупованих Ізраїлем територіях Палестини. Р. Рівлін та військовий керівник Ізраїлю А. Кочаві проведуть низку зустрічей у Берліні, Відні та Парижі. Перед від'їздом Р. Рівлін заявив, що візит буде зосереджений на заклику Ізраїля скасувати нещодавнє рішення МКС розпочати розслідування щодо передбачуваних порушень міжнародного права в секторі Газа та Східному Єрусалимі

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 16.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/16/c_139814797.htm).

Іран

Президент Ірану вважає, що скасування американських санкцій є єдиним способом врятувати ядерну угоду

Президент Ірану **Хассан Рухані** закликав США зняти санкції з метою збереження ядерної угоди, яка також відома як Спільний комплексний план дій (ІСРОА). «Про ІСРОА ні в якому разі не можна забути, і єдиним способом її захисту та відродження є скасування санкцій з боку Сполучених Штатів», – сказав Х. Рухані в телефонній розмові з президентом Франції **Емманюелем Макроном**. «Поступовий відступ Ірану від ядерних зобов'язань обумовлений виходом США з ІСРОА, а також нездатністю Великобританії, Франції та Німеччини виконувати свої ядерні зобов'язання», – сказав Х. Рухані, підкресливши, що Іран негайно поверне свої зобов'язання, якщо інші сторони угоди дотримуються своїх зобов'язань

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 03.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/03/c_139778900.htm).

Президент Ірану закликав скасувати санкції США для врегулювання суперечок щодо ядерної програми

«Якщо ми прагнемо дипломатії (для врегулювання суперечок), правильний шлях – скасувати санкції ... іншого варіанту немає», – сказав президент Ірану **Хассан Рухані** в телефонній розмові з прем'єр-міністром Великобританії Б. Джонсоном. «Наразі нова адміністрація США не вжила жодних практичних заходів, щоб повернутися до угоди і зняти антиіранські санкції», – наголосив Х. Рухані

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 11.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/11/c_139800625.htm).

Непал

Президентка Непалу вирушила з візитом до Бангладеш

Президентка Непалу **Бідх'я Деві Бхандарі** відвідає Бангладеш із дводенним державним візитом на запрошення свого колеги **Абдула Хаміда**. Це перший міжнародний візит президентки Непалу з моменту спалаху пандемії COVID-19. Під час візиту Б. Д. Бхандарі дві країни підпишуть три окремі меморандуми про взаєморозуміння щодо сприяння туризму, санітарних та фітосанітарних заходів. Уряд Бангладеш зробив доступними для Непалу транзитні споруди на шосе Какадбхітта – Фульбарі – Банглабандх, а також у морських портах Чіттагонг і Монгла. Він також відкрив новий «залізничний коридор» для обслуговування вантажного поїзда з Роханпур-Сінгхабада до Непалу, а також дозволив Непалу використовувати гавань Монгла як альтернативу порту Колката

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 22.03. – http://www.xinhuanet.com/english/asiapacific/2021-03/22/c_139827505.htm).

Німеччина

Президенти ФРН та Ізраїлю застерегли щодо отримання Іраном ядерної зброї

Президент Німеччини **Франк-Вальтер Штайнмаєр** запевнив, що Німеччина поділяє мету Ізраїлю не допустити отримання Іраном ядерної зброї. Про це він сказав на проведеній у Берліні зустрічі з ізраїльським колегою **Реувеном Рівліном**. «Ми поділяємо занепокоєння щодо безпеки Ізраїлю», – сказав Ф.-В. Штайнмаєр. За його словами, Німеччина також поділяє стурбованість щодо ролі Ірану в регіоні та його ракетної програми

(*Deutsche Welle.* – *Bonn,* 2021. – 16.03. – <https://p.dw.com/p/3qiVz>).

США

Д. Байден приєднається до саміту «четвірки» ключових лідерів Азіатсько-Тихоокеанського регіону

Президент США **Джо Байден** приєднається до першої в історії зустрічі лідерів Японії, Індії та Австралії, прагнучи розширити співпрацю із союзниками США для протидії Китаю в регіоні. Представники чотирьох держав-членів ініціативи, відомої як Чотиристоронній діалог з питань безпеки (QUAD), періодично зустрічалися з моменту його заснування у 2007 р. Після цього країни, зокрема, надавали допомогу Індонезії після цунамі 2004 р. Але це віртуальне зібрання стане першим, коли всі чотири лідери зйдуться разом. Д. Байден заявив, що вважає співпрацю із союзниками США в регіоні центральним напрямом своєї стратегії боротьби з економічною та військовою силами Китаю. Хоча Д. Байден і заявив, що хоче більш цивілізованих відносин із Пекіном, він не виявляє жодних ознак пом'якшення конфронтаційних заходів **Дональда Трампа** щодо торгівлі, технологій та прав людини

(*The Associated Press.* – *New York,* 2021. – 10.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-world-news-australia-china-asia-7dfd8b1b32bf548e3640063e07422ade>).

Д. Байден виправдовує свою бездіяльність щодо саудівського принца

Президент США **Джо Байден** захистив своє рішення відмовитися від будь-якого покарання для королівського принца Саудівської Аравії за вбивство американського журналіста, стверджуючи, що дії проти саудівського короля були б дипломатично безпрецедентними для США. Д. Байден пояснив рішення адміністрації звільнити спадкового принца від будь-яких санкцій за вбивство саудівського журналіста Д. Хашогджі тим, що американська розвідка дійшла висновку, що спадковий принц уповноважив команду саудівських службовців безпеки та розвідки, які вбили журналіста. «Ми притягнули до відповідальності всіх людей у цій організації, але не спадкового принца, тому що ми ніколи не зверталися з претензіями до в. о. глави держави і не карали цю особу», – сказав Д. Байден у своїх перших широких публічних коментарях щодо рішення своєї адміністрації

(The Associated Press. – New York, 2021. – 17.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-politics-jamal-khashoggi-united-states-eada17b53d9924c5175b84990f5e0477>).

Д. Байден припускає, що США довше залишаться в Афганістані

Президент США **Джо Байден** не виключив можливості перебування американських військ в Афганістані до кінця року, а один із його головних генералів заявив Конгресу, що військовим силам Афганістану потрібна американська допомога для успішної протидії талібам. На своїй першій пресконференції на посаді президента США Д. Байден повторив свою оцінку, що США буде важко дотриматися строку до 1 травня для повного виведення американських військ, як зазначено в мирній угоді між адміністрацією **Дональда Трампа** і «Талібаном». «Я не маю наміру залишатися там надовго, ми підемо, – сказав Д. Байден. – Питання в тому, коли ми підемо». На запитання, чи будуть американські війська перебувати в Афганістані наступного року, президент відповів: «Я не можу уявити, що це буде так»

(The Associated Press. – New York, 2021. – 25.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-politics-afghanistan-taliban-4142b0d921f61a3deae71715c4131bc1>).

Північна Корея підтвердила випробування ракет, оскільки Д. Байден попередив про відповідні дії США

Північна Корея підтвердила, що провела випробування нової керованої ракети, оскільки президент США **Джо Байден** попередив про наслідки, якщо Пхеньян загострить напруженість ядерних переговорів. Японські офіційні особи заявили, що випробувальна зброя була балістичними ракетами, які заборонені резолюціями Ради Безпеки ООН. Випробувальні стрільби стали першою великою провокацією Півночної Кореї відтоді, як Д. Байден вступив на посаду. Деякі експерти кажуть, що Північна Корея прагнула чинити тиск на адміністрацію Д. Байдена, щоб посилити свій вплив на майбутніх переговорах. «Ми консультиємося з нашими союзниками і партнерами, – сказав Д. Байден на пресконференції. – І будуть відповіді, якщо вони вирішать загострити ситуацію». США попросили провести засідання комітету Ради

Безпеки ООН, який стежить за санкціями проти Північної Кореї. До комітету входять представники всіх 15 країн. Переговори між США і Північною Кореєю про обмеження ядерних амбіцій уже близько двох років перебувають у підвішеному стані через суперечки з приводу санкцій, введених США. У січні лідер Північної Кореї Кім Чен Ин заявив, що розширить свій арсенал зброї і зміцнить військовий потенціал своєї країни, щоб упоратися з тим, що він назвав «американською ворожістю»

(*Euronews*. – *Lyon*, 2021. – 26.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/26/north-korea-confirms-missile-tests-as-biden-warns-of-us-response>).

США намагаються вийти з іранського ядерного глухого кута з новою пропозицією щодо Тегерана

Представники адміністрації **Джо Байдена** планують висунути нову пропозицію, що вимагає від Ірану припинити частину своєї ядерної діяльності, наприклад, роботу над удосконаленням центрифуг та збагачення урану до чистоти 20 % в обмін на деяке полегшення економічних санкцій США. Однак експерти не впевнені, що Іран пристане на ці умови. Раніше Тегеран відхилив пропозицію США, яку він визнав неприйнятною

(*POLITICO*. – *Brussels*, 2021. – 29.03. – <https://www.politico.com/news/2021/03/29/us-biden-iran-nuclear-deal-478354>).

Україна

В. Зеленський увів тимчасовий «безвіз» для туристів із Китаю

Президент України **Володимир Зеленський** підписав Указ «Про тимчасове запровадження безвізового режиму для громадян Китайської Народної Республіки, які в'їжджають в Україну з туристичною метою». Про це пресслужба глави держави повідомила на офіційному сайті В. Зеленського. Згідно з документом, з 1 квітня до 30 вересня 2021 р. запроваджується безвізовий в'їзд в Україну та транзитний проїзд через українську територію для громадян КНР, які їдуть із туристичною метою. При цьому термін їхнього перебування в Україні не має перевищувати 30 днів протягом 180 днів. Тепер український уряд має вжити заходів, що впливають із цього указу

(*Deutsche Welle*. – *Bonn*, 2021. – 24.03. – <https://p.dw.com/p/3r23C>).

АФРИКА

Єгипет

Президент Єгипту заявив, що ефіопська дамба впливає на мільйони людей

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** заявив, що Гребля Великого Ефіопського Ренесансу є фактором, який впливає на життя мільйонів єгиптян. «Я підтверджую необхідність якнайшвидшого досягнення юридично зобов'язуючої угоди, яка організовує процес заповнення та функціонування Греблі Великого Ефіопського Ренесансу», – сказав А. Ф. Ас-Сісі на зустрічі з президентом Бурунді **Еваристом Ндаїшиміс**. Два лідери обговорили способи сприяння постійній співпраці

в галузі зрошення та водних ресурсів, а також спільні зусилля щодо максимізації стійких вигод від річки Ніл. А. Ф. Ас-Сісі підтвердив бачення Єгипту зробити річку Ніл джерелом співпраці, розвитку та життєвою артерією для всіх жителів басейну Нілу. Єгипет та Судан домовилися про створення комітету квартетів, до складу якого входили б ООН, Африканський союз, Європейський союз та США

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 25.03. – http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-03/25/c_139833355.htm).

Франція

Президент Франції Е. Макрон не відчув впливу колоніалізму на Алжир

Президент Франції **Емманюель Макрон** нещодавно визнав – після 60 років офіційного заперечення – що французька армія катувала та вбила алжирського націоналіста А. Буменджеля. Це визнання відбулося в рамках низки заходів, спрямованих на примирення Франції та Алжиру після понад столітньої колонізації, яка закінчилася в 1962 р. Реакція на заяву Е. Макрона в Алжирі була холодною. Можливо, це пов'язано з різними повідомленнями, які він надіслав про вплив минулого. Більшість алжирців почули про Е. Макрона, коли він відвідав країну в лютому 2017 р. під час президентських прегонів. В одному з інтерв'ю він пішов далі, ніж будь-який президент Франції, і описав колонізацію як «злочин проти людства». Сміливість його висловів вразила більшість алжирців. І вони мали наслідки для політичної боротьби з ультраправою кандидатурою М. Ле Пен. Але визнання смерті А. Буменджеля викликало незначну реакцію в Алжирі, оскільки, як писали історики, «здавалося марним згадувати конкретних жертв і забувати про безліч інших»

(*BBC.* – *London,* 2021. – 15.03. – <https://www.bbc.com/news/world-africa-56360817>).

Франція і геноцид у Руанді

Згідно з доповіддю президента **Емманюеля Макрона**, Франція несе «тяжку відповідальність» за геноцид у Руанді 1994 р. Звіт на 1200 сторінках, написаний групою науковців, яким був наданий доступ до урядових архівів, замовив Е. Макрон два роки тому і представив у Єлисейському палаці. Комісії було доручено вивчити роль Франції стосовно подій у Руанді в період з 1990 до 1994 рр. Відтоді як став президентом, Е. Макрон прагнув протистояти колоніальному минулому Франції та постколоніальним відносинам в Африці в надії полегшити тягар, краще просувати французькі інтереси та протидію зростаючим антифранцузьким настроям серед багатьох молодих африканців. У своїх висновках автори доповіді написали, що французький політичний, військовий, дипломатичний, адміністративний, інтелектуальний та етичний провали не мали відношення до геноциду

(*POLITICO.* – *Brussels,* 2021. – 27.03. – <https://www.politico.eu/article/report-finds-french-political-and-military-failures-in-rwanda-genocide/>).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

США

Д. Байден продовжив санкції щодо Росії за агресію проти України

Президент США **Джо Байден** продовжив на рік дію санкцій, запроваджених за анексію Росією Криму і конфлікт на Сході України. Про це йдеться в документі Білого дому. У заяві зазначається, що ситуація навколо України «як і раніше, містить серйозну загрозу для національної безпеки і зовнішньої політики США»

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.03. – <https://p.dw.com/p/3qB50>).

Д. Байден готує нові санкції проти Росії через газопровід «Північний потік-2»

Адміністрація **Джо Байдена** готує додаткові санкції проти суперечливого російсько-німецького газопроводу «Північний потік-2», на думку чиновників, знайомих із внутрішніми обговореннями, оскільки законодавці вимагають відключення трубопроводу, поки не пізно. Згідно із законом, адміністрація зобов'язана подавати звіт до Конгресу кожні 90 днів, називаючи суб'єкти, які беруть участь у будівництві трубопроводу і підлягають під санкції. Процес визначення цих нових цілей наразі триває і може бути завершений до того, як повинен бути представлений наступний звіт. Високопоставлений представник адміністрації відмовився коментувати особливості санкційного пакета. Однак чиновник сказав: «...Ми продовжуємо розглядати суб'єкти, які можуть бути залучені до заходів, що підлягають під санкції». Прессекретар Державного департаменту Н. Прайс повторив це, сказавши: «...Ми слідкуємо за будівництвом трубопроводу, і якщо бачимо діяльність, яка відповідає санкційному порогу, ми готові слідувати закону». Законодавці зазначають, що проект будується на території країн НАТО, тим самим загрожуючи країнам-членам і зробить деякі європейські країни більш залежними від російської енергетики. На їхню думку, газогін позбавить Україну мільярдів доларів доходу, дозволивши Росії обійти країну, транспортуючи газ через Європу

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.03. – <https://www.politico.com/news/2021/03/12/biden-sanctions-nords-stream-pipeline-475552>).

ЄВРОПА

Росія

Умиротворити Росію не можна. ЄС не повинен втрачати свої цінності

Обговорюючи відносини між ЄС і Росією, європейські лідери повинні пам'ятати про те, чи будуть вони мати справу з дедалі агресивнішою Росією. По-перше, коли **Володимир Путін** нарікав на розпад Радянського Союзу, це не було риторикою – він дійсно ставив перед собою завдання відновити якомога більшу частину імперії як за допомогою пропаганди і корупції, так і грубої військової сили. На його шляху стоїть незалежність країн Східного партнерства (Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова та Україна) і сам ЄС, звідси конфлікти в минулому і конфлікти майбутні. По-друге, режим поступово втрачає підтримку у себе вдома. Посилення агресії за кордоном і репресій усередині країни – це спроба режиму здаватися сильнішим, ніж він є насправді, і змусити підкоритися будь-кого,

хто йому протистоїть. Обіцянка В. Путіна відновити Радянський Союз, яка спрацювала для старших поколінь, не працює з молодим поколінням. Європі потрібна двоколійна стратегія щодо Росії: запропонувати солідарність і руку допомоги дедалі більшій кількості незадоволених росіян, які хочуть зробити свою країну більш справедливою, демократичною та мирною, і бути готовими рішуче протистояти Кремлю

(Euronews. – Lyon, 2021. – 22.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/22/you-can-t-appease-russia-the-eu-must-not-lose-its-values-trying-view>).

Сербія

Сербія відправила вакцини до сусідньої Боснії на тлі суперечок через затримки COVAX

Президент Сербії **Александар Вучич** прилетів у столицю Боснії Сараєво, щоб доставити 10 тис. вакцин AstraZeneca, назвавши цей крок актом солідарності і закликав до тіснішої співпраці між балканськими країнами. «Ми очікували вакцини від ЄС, але не отримали їх», – сказав А. Вучич. Сербія запустила свою програму вакцинації в січні, в основному з використанням китайської Sinopharm, а також Pfizer-BioNTech, російської вакцини «Спутник V» та індійської AstraZeneca. «Президент А. Вучич зробив нам пропозицію в той момент, коли міжнародні механізми зазнали невдачі, і ми її прийняли», – сказав Ш. Джаферович, голова Президії Боснії і Герцеговини

(Euronews. – Lyon, 2021. – 02.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/02/serbia-sends-vaccines-to-neighbour-bosnia-amid-row-over-covax-delays>).

США

Д. Байден тримає Україну на відстані витягнутої руки

Поки **Дональд Трамп** був президентом США, Україна опинилася в центрі політичних баталій США. Президент **Джо Байден** нині намагається перенести фокус США від внутрішньої політики до антикорупційних реформ в Україні. У свої перші дні перебування на посаді Д. Байден тримав східноєвропейського союзника на відстані витягнутої руки, сподіваючись, що «отруйні пари від попередньої адміністрації вщухнуть». Водночас він тихо наполягає на подальших реформах у країні, яку він добре знав як віцепрезидент. Чотири роки перебування на посаді Д. Трампа завдали серйозної шкоди дипломатичним відносинам між Вашингтоном та Києвом. За майже 50 днів перебування на посаді Д. Байден поспілкувався з близько двома десятками світових лідерів – від союзників до ворогів. Але Президент України **Володимир Зеленський**, ключовий партнер на передовій поля бою з Росією і людина, яка мимоволі опинилася в центрі імпичменту Д. Трампа, усе ще чекає своєї черги

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 13.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/13/biden-ukraine-kyiv-putin-475546>).

Росія зумовила звинувачення проти України, використовуючи союзників Д. Трампа

У минулому році Росія знову спробувала допомогти колишньому президенту США **Дональду Трампу** перемогти в Білому домі. Про це заявила розвідувальна спільнота США у довгоочікуваній резолюції, додавши, що «основною» тактикою цих зусиль є поширення звинувачень у корупції, пов'язаних із **Джо Байденом** та Україною. Росія прагнула «відмити» свої повідомлення проти Д. Байдена через «відомих американських осіб, які були близькі до експрезидента Д. Трампа та його адміністрації. Документ конкретно не називає імен. Але в ньому згадується український депутат А. Деркач, пов'язаний із Кремлем, який співпрацював із колишнім особистим адвокатом Д. Трампа Р. Джуліані, та К. Килимник, давній бізнес-партнера П. Манафорта, колишнього голови виборчої кампанії Д. Трампа

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/16/russia-stoked-ukraine-allegations-biden-476363>).

В. Путін проводив операції під час протистояння Д. Трампа та Д. Байдена

Президент Росії **Володимир Путін** санкціонував операції для допомоги **Дональду Трампу** на президентських виборах у листопаді минулого року, згідно із розсекреченою оцінкою спецслужб, які виявили широкі зусилля Кремля та Ірану для формування результатів перегонів. Звіт, опублікований офісом директора Національної розвідки, представляє найбільш детальну оцінку масиву іноземних загроз виборам 2020 р. Сюди входили зусилля Ірану підірвати довіру до голосування, а також операції в Москві, які поклалися на союзників Д. Трампа, щоб завадити **Джо Байдену** стати переможцем виборчих перегонів. Незважаючи на ці загрози, співробітники спецслужб не виявили «жодних ознак того, що будь-який іноземний суб'єкт зміг втрутитися у вибори у США 2020 р., змінивши будь-який технічний аспект процесу голосування, включаючи реєстрацію виборців, голосування, підрахунок голосів або звітування про результати». Д. Байден зазначив, що В. Путін «заплатить за своїх вчинки найближчим часом». І коли його запитали в інтерв'ю, чи вважає він, що В. Путін убивця, Д. Байден відповів: «Так, я так вважаю»

(The Associated Press. – New York, 2021. – 17.03. –
<https://apnews.com/article/joe-biden-donald-trump-iran-moscow-elections-c640ed02202c9d44f0ad186ebd0b3396>).

Президент США: «Я вважаю, що Володимир Путін убивця»

У звіті американської розвідки опубліковані звинувачення Росії в намаганні втрутитися в президентські вибори у США у 2020 р., поширюючи інформацію, яка могла завдати шкоди **Джо Байдену** у зв'язку з діяльністю його сина Хантера в Україні. За даними американської розвідки, зусилля щодо наклепів на Д. Байдена, суперника **Дональда Трампа**, особисто контролював президент Росії **Володимир Путін**. Росія, у свою чергу, заявила, що звинувачення американської розвідки

«безпідставні». Президент США попередив В. Путіна, зазначивши, що «він заплатить (за це)»

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 17.03. –
<https://www.rp.pl/Prezydent--USA/210319433-Prezydent-USA-Uwazam-ze-Wladimir-Putin-jest-z-aborjca.html>).*

В. Путін схвалив операції впливу, спрямовані на допомогу Д. Трампу проти Д. Байдена на виборах у США

Згідно з розсекреченою оцінкою американської розвідки, президент Росії **Володимир Путін** санкціонував операції впливу, щоб допомогти **Дональду Трампу** на президентських виборах 2020 р. Цей звіт є останнім офіційним підтвердженням чесності виборів, оскільки прихильники Д. Трампа продовжують робити неправдиві заяви про втручання з боку іноземних або внутрішніх гравців і відмовляються визнати перемогу **Джо Байдена**. У звіті також ідеться, що В. Путін санкціонував операції впливу, спрямовані проти Д. Байдена на підтримку Д. Трампа, підірвав довіри до виборів і загострення соціальних суперечностей у США

*(Euronews. – Lyon, 2021. – 17.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/17/putin-approved-influence-operations-to-help-trump-against-biden-in-us-election-intelligence>).*

Розвідка США: Росія вела кампанію з дискредитації Д. Байдена перед виборами у США

Російська влада прагнула дискредитувати демократа **Джо Байдена**, який згодом обійняв посаду президента США, під час його передвиборчої кампанії. Про це йдеться в доповіді «Іноземні загрози американським федеральним виборам у 2020 р.», підготовленій Національною радою з розвідки – центром середньострокового і довгострокового стратегічного планування в американській розвідспільноті – та оприлюдненій директором Національної розвідки США Е. Хейнс. «Згідно з нашими оцінками, російський президент санкціонував, а російські урядові організації провели операції впливу, націлені на паплюження кандидатури президента Д. Байдена і Демократичної партії, підтримуючи колишнього президента **Дональда Трампа**, підриваючи довіру громадськості до виборчого процесу і загострюючи соціально-політичний розкол у США», – зазначається в доповіді, з якої зняли гриф секретності за розпорядженням Е. Хейнс

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 17.03. – <https://p.dw.com/p/3qizP>).

Пропозиція В. Путіна зателефонувати Д. Байдену має на меті збереження зв'язків

Кремль заявив, що пропозиція президента Росії **Володимира Путіна** поговорити з президентом США **Джо Байденом** має на меті запобігти повному розпаду двосторонніх зв'язків через зауваження Д. Байдена про те, що російський лідер є «вбивцею». В. Путін чітко дав зрозуміти, що «є сенс поговорити про

підтримку відносин Росії та США замість торгівлі колбочками», і він хотів зменшити напруженість через «дуже погані зауваження» Д. Байдена. В інтерв'ю Д. Байден відповів «так» на запитання, чи вважає він, що В. Путін є вбивцею. Росія у відповідь відкликала свого посла у Вашингтоні для консультацій, а В. Путін вказав на історію рабства США, різанину корінних американців та атомні бомбардування Японії у Другій світовій війні. В. Путін, наголосивши на телефонній розмові з Д. Байденом, мав на меті обговорити питання пандемії коронавірусу, регіональних конфліктів і запропонував, щоб розмова була відкритою для громадськості

(The Associated Press. – New York, 2021. – 19.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-global-trade-moscow-coronavirus-pandemic-vladimir-putin-a02f7e56a0fbee660b21d040730a8654>).

Зв'язки США з Росією та Китаєм слабшають через жорстку позицію Д. Байдена

Відносини США з двома найбільшими геополітичними конкурентами стикаються із серйозними випробуваннями, оскільки президент США **Джо Байден** намагається відстояти перше місце Америки у світі та відрізнити себе від свого попередника. Адміністрація Д. Байдена має надзвичайно жорстку позицію щодо Китаю та Росії. Публічні суперечки між країнами спалахнули, коли Д. Байден охарактеризував президента Росії **Володимира Путіна** як «убивцю», а його найвищі помічники у сфері національної безпеки побачили в політиці Китаю велику кількість питань. І Москва, і Пекін «відстрілювалися», створюючи ескалацію напруженості, яку навряд чи вдасться вирішити без інтенсивних дискусій на рівні керівництва та серйозних поступок з усіх сторін. Сам Д. Байден прагне виявити чіткі відмінності між своєю політикою щодо Росії та політикою колишнього президента **Дональда Трампа**, якого звинуватили у «м'якості» щодо В. Путіна. Офіс директора національної розвідки США оприлюднив звіт, в якому встановлено, що В. Путін санкціонував операції впливу, щоб допомогти Д. Трампу переобратися на пост президента. Адміністрація Д. Байдена попередила, що незабаром Росію чекають санкції через її спроби вплинути на вибори та широкі хакерські атаки SolarWinds

(The Associated Press. – New York, 2021. – 20.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-russia-vladimir-putin-china-national-security-550deda11d43e6bb7c1a8230ee8917ed>).

Д. Байден назвав В. Путіна вбивцею. Посол Росії у США повернувся до Москви

Посол Росії у США поїхав до Москви, щоб обговорити шляхи подолання погіршення відносин із Вашингтоном після того, як президент США **Джо Байден** заявив, що вважає **Володимира Путіна** вбивцею. Міністерство закордонних справ Росії заявило, що викликало свого посла у США А. Антонова для проведення термінових консультацій після звинувачувальних висловлювань Д. Байдена на адресу президента Росії. В. Путін запропонував Д. Байдену поспілкуватися в режимі відеорозмови, однак президент США досі не побажав скористатися цією пропозицією

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 21.03. –
<https://www.rp.pl/Rosja/210329956-Biden-nazwal-Putina-morderca-Ambasador-Rosji-w-USA-wr-ocil-do-Moskwy.html>).*

Туреччина

Туреччина денонсувала Стамбульську конвенцію

Туреччина вийшла з європейського договору про запобігання та протидію насильству щодо жінок і домашньому насильству. Указ підписав президент **Реджеп Тайїп Ердоган**. Міністр сім'ї, праці та соціальних служб пояснила в дописі в соціальній мережі, що права жінок у Туреччині достатньо захищені внутрішнім законодавством, «особливо Конституцією». Міністр також запевнила, що турецька правова система є досить динамічною, щоб вносити в неї зміни залежно від потреб, та наголосила, що «насильство над жінками є злочином проти людства і що Туреччина буде рішуче продовжувати боротьбу з насильством відповідно до принципу нульової толерантності». Туреччина – перша країна, яка ратифікувала Стамбульську конвенцію Ради Європи у 2011 р., спрямовану на запобігання насильству щодо жінок, включаючи домашнє насильство

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 20.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/210329985-Turcja-wypowiedziala-Konwencje-Stambulska.html>).*

Туреччина виходить із міжнародного договору, спрямованого на боротьбу з насильством щодо жінок

Президент **Реджеп Тайїп Ердоган** відкликав Туреччину з міжнародного договору, спрямованого на боротьбу з насильством щодо жінок, незважаючи на велику кількість феміцидів у країні. Знаковий договір, угода Ради Європи, яку підписали 45 країн та Європейський Союз, був розроблений для сприяння гендерній рівності та попередження насильства щодо жінок. У 2012 р. Туреччина стала першою країною, яка ратифікувала конвенцію, названу на честь міста Стамбул, де був укладений договір. Це оголошення викликало протест серед правозахисників та заклики до протестів у соціальних мережах. На азіатській стороні Стамбула зібрався великий натовп, щоб виступити проти рішення президента. Г. Гекчен, заступник голови опозиційної Республіканської народної партії, заявив, що цей крок дає можливість ставитися до жінок як «до громадян другого сорту» і «дозволяє їх убивати»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 20.03. –
<https://www.politico.eu/article/turkey-istanbul-convention-council-of-europe-violence-against-women/>).*

Україна

В. Зеленський: «Північний потік-2» – ще один удар по Україні

Президент України **Володимир Зеленський** виступив із різкою критикою будівництва газогону «Північний потік-2». Відповідну заяву він зробив на спільному брифінгу з президентом Європейської Ради Ш. Мішелем. «Усі мають розуміти – і

європейські лідери, і українці – що будівництво газопроводу в обхід України – це питання не лише економіки України, хоча це також дуже важливо для нас, а це питання енергетичної безпеки для всієї Європи. (...) Якщо газогін буде добудовано – буде ще один потужний удар знову по Україні, крім Донбасу та Криму», – наголосив В. Зеленський. «Я вважаю, що Україна разом із країнами Європейського Союзу та Сполученими Штатами Америки – ми їм теж дуже вдячні за цю постійну підтримку, санкційну підтримку – ми багато зробили. Якби ми не порушували ці питання, я впевнений, що газогін був би вже добудований», – зазначив В. Зеленський

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.03. – <https://p.dw.com/p/3q9BM>).

В. Зеленський прагне засідання «нормандської четвірки»

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що готується зустріч лідерів країн «нормандської четвірки» з питань урегулювання ситуації на Донбасі. «У будь-якому разі готується зустріч. Вона має бути», – сказав В. Зеленський на полях форуму «Україна 30. Культура. Медіа. Туризм» у Києві. При цьому Президент України зауважив, що якщо організувати проведення саміту в «нормандському форматі» найближчим часом не вдасться, то він знайде можливість окремо зустрітися з лідерами держав, які залучені до переговорів. В. Зеленський додав, що вирішення цього важливого питання не відкладатимуть

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 09.03. – <https://p.dw.com/p/3qNrN>).

В. Зеленський і Б. Нетаньяху обговорили подорожі із «зеленими паспортами»

Президент України **Володимир Зеленський** заявив про готовність розглянути питання про відновлення поїздок між Україною і Ізраїлем за «зеленими паспортами» вакцинації. Про це він повідомив після телефонної розмови з ізраїльським прем'єром Б. Нетаньяху. Такі парспорти наразі отримують жителі Ізраїлю, які пройшли два етапи вакцинації. Б. Нетаньяху зазначив, що взаємне визнання «зелених паспортів» буде корисним для економік обох країн. Наразі пасажирське авіасполучення між Ізраїлем та іншими країнами призупинене. Виняток становлять гуманітарні спецрейси. З 7 березня 2021 р. в Ізраїлі переходять до третього етапу зняття карантинних обмежень. Багато з обмежень будуть ослаблені для тих, у кого є т. зв. «зелений паспорт» – підтвердження того, що людина зробила щеплення проти коронавірусу двома дозами вакцини і з дня останнього щеплення пройшло щонайменше тиждень. Ізраїль відновлює міжнародний туризм із березня 2021 р., а громадяни країни, які отримали «зелений паспорт», зможуть подорожувати без необхідності проходження карантину та здачі ПЛР-тесту перед вильотом і після посадки

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.03. – <https://p.dw.com/p/3qZTR>).

Президент Литви в Києві: підтримка європерспектив України й санкції щодо Росії

Президент України **Володимир Зеленський** і президент Литви **Гітанас Науседа** підписали Спільну декларацію щодо європейської перспективи України. Як повідомляє пресслужба В. Зеленського, цей документ фіксує підтримку європейської перспективи України з боку Литви. «Документ визначає, що, відповідно до статті 49 Договору про Європейський Союз, Україна, як і будь-яка європейська держава, яка поважає цінності, закріплені у ст. 2 цього Договору, і зобов'язується їм слідувати, може подати заявку на членство у Євросоюзі в разі дотримання всіх умов і зобов'язань», – ідеться в повідомленні. Водночас Литва підтримає Україну, коли та подаватиме заявку на членство в ЄС

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.03. – <https://p.dw.com/p/3qoqU>).

В. Зеленський обговорить із лідерами «нормандської четвірки» загострення ситуації на Донбасі

Президент України **Володимир Зеленський** доручив представникам України в Тристоронній контактній групі ініціювати невідкладне проведення позачергового засідання безпеки підгрупи, а також терміново обговорити питання загострення ситуації на Донбасі на рівні радників лідерів країн «нормандського формату». Про це він повідомив у своєму Telegram-каналі, додавши, що найближчим часом він особисто проведе розмови з усіма лідерами «нормандської четвірки». В. Зеленський також повідомив, що за його дорученням начальник Генерального штабу України негайно вилетів на місце події для всебічного з'ясування всіх обставин загострення ситуації на Сході України, внаслідок чого загинуло четверо українських військовослужбовців

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.03. – <https://p.dw.com/p/3rFyi>).

Франція

Е. Макрон застеріг від турецького «втручання» в президентські вибори у Франції

Президент Франції **Емманюель Макрон** попередив, що Туреччина спробує втрутитися в президентські вибори у Франції у 2022 р. «Це написано і загрози не завуальовані. Я вважаю, що це нестерпно», – заявив президент. Коментарі Е. Макрона прозвучали на тлі того, що двосторонні відносини Парижа й Анкари досягли нового загострення за останні місяці. Восени 2020 р. **Реджеп Тайїп Ердоган** закликав до бойкоту французьких товарів на тлі наростаючої суперечки з приводу передбачуваного відношення президента Франції до ісламу і мусульман після серії терористичних актів. Інші суперечки з приводу конфліктів у Лівії та Сирії також викликали напруженість між двома союзниками по НАТО. Але французький лідер підкреслив важливість підтримки діалогу з Туреччиною. «Ми повинні зробити абсолютно все, щоб Туреччина не відвернулася від Європи і не рушила до ще більшого релігійного екстремізму, геополітичного вибору, який ще більш небезпечний для нас», – сказав Е. Макрон. «З початку року я помітив бажання з боку президента відновити відносини. І тому я хочу вірити, що цей шлях можливий», – наголосив французький президент

(Euronews. – Lyon, 2021. – 24.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/24/macron-warns-against-turkish-interference-in-french-presidential-election>).

А. Меркель, Е. Макрон і В. Путін обговорили ситуацію на Донбасі

Канцлер Німеччини А. Меркель і президент Франції Емманюель Макрон обговорили врегулювання конфлікту на Сході України під час відеоконференції. Вони закликали главу Кремля Володимира Путіна до поступу в переговорах у «нормандському форматі» щодо реалізації мінських домовленостей щодо Донбасу. «Було наголошено на необхідності того, щоб Росія взяла на себе чіткі зобов'язання зі стабілізації режиму припинення вогню в Україні та вироблення шляхів виходу з кризи при дотриманні мінських домовленостей», – ідеться в повідомленні Єлисейського палацу. У свою чергу у пресслужбі Кремля заявили, що В. Путін висловив занепокоєння, за його твердженнями, «спровокованою Україною ескалацією збройного протистояння»

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 31.03. – <https://p.dw.com/p/3rPCI>).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Молдова

Європейський Союз допомагає Молдові вирватися з кризи, спричиненої COVID-19

Європейський Союз пропонує екстрені кредити на суму 3 млрд євро в рамках глобальної відповіді на пандемію коронавірусу. З 2010 р. ЄС двічі надавав Кишиневу макрофінансову допомогу. Молдові була надана допомога МЗС у розмірі 100 млн євро на боротьбу з пандемією. Країна отримала перший внесок у розмірі 50 млн євро в листопаді 2020 р. Новообрана президентка країни Майя Санду говорить, що «економіка гостро потребує цієї допомоги». Вона зазначила, що «платники податків ЄС хочуть знати, що гроші, які вони надають молдаванам, доходять до них, і що ними не будуть зловживати»

(Euronews. – Lyon, 2021. – 24.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/24/eu-helps-struggling-moldova-out-of-covid-19-crisis-but-the-cash-comes-with-conditions>).

Росія

Європейський Союз не визнав указ В. Путіна про володіння землею в анексованому Криму

Європейський Союз не визнає указу президента Росії Володимира Путіна про володіння землею в анексованому Криму. З такою заявою виступила Європейська служба зовнішньополітичної діяльності (EEAS). У Брюсселі підкреслили, що «указ порушує міжнародне гуманітарне право, призводить до довільного позбавлення права власності, а також є черговим кроком до примусового набуття жителями півострова російського громадянства». ЄС розцінює набрання цим документом чинності, як ще одну спробу примусової інтеграції півострова до складу

Росії. Євросоюз закликав Росію припинити всі порушення міжнародного права в Криму

(*Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 23.03. – <https://p.dw.com/p/3r19i>*).

США

Європейський Союз і США починають дипломатичне зближення

Європейський Союз і США готуються для свого довгоочікуваного дипломатичного зближення. Після чотирьох бурхливих років протистояння Брюссель і Вашингтон готують спільний порядок денний для вирішення транскордонних проблем, таких як зміна клімату, цифрове оподаткування і пандемія коронавірусу. «Я знаю, що останні кілька років стали напруженими і перевірили трансатлантичні відносини. Але Сполучені Штати сповнені рішучості відновити взаємодію з Європою, проконсультуватися з вами, щоб повернути довіру», – заявив президент США **Джо Байден**, який став першим американським президентом, який звернувся фактично до 27 лідерів ЄС під час європейського саміту, прийнявши запрошення президента Європейської ради Ш. Мішеля. США і Європейський Союз очікують переавантаження свого багаторічного партнерства і досягнення відчутних результатів. Водночас серйозні розбіжності з ключових питань знову з'являються, зокрема, щодо витрат на оборону, торгового дефіциту, великого технологічного регулювання та відносин із Китаєм і Росією, які будуть, як і раніше, посідати чільне місце в трансатлантичному порядку денному на найближчі роки

(*Euronews. – Lyon, 2021. – 25.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/25/eu-and-us-kick-off-diplomatic-rapprochement-but-will-it-last>*).

Д. Байден – почесний гість Європейського Союзу

Президент США **Джо Байден** приєднався до зустрічі лідерів ЄС на запрошення голови Ради Ш. Мішеля. **Дональд Трамп**, який одного разу сказав, що ЄС створений для того, щоб скористатися перевагами США, ніколи не був запрошений приєднатися до лідерів ЄС. Однак для Д. Байдена в ЄС розгорнули віртуальну червону доріжку. «Уперше за 11 років ми вітали президента США», – сказав Ш. Мішель на пресконференції після саміту. «Це була можливість для президента Сполучених Штатів висловити своє бачення майбутньої співпраці між ЄС та США, була висловлена наша тверда прихильність до цього фундаментального трансатлантичного союзу»

(*POLITICO. – Brussels, 2021. – 26.03. – <https://www.politico.eu/article/us-president-joe-biden-european-council-charles-michel-eu/>*).

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Польща

Президенти Польщі та Китаю обговорили питання придбання китайської вакцини проти COVID

Президент Польщі **Анджей Дуда** поговорив зі своїм китайським колегою **Сі Цзіньпінем** про придбання китайської вакцини проти COVID-19. «На прохання прем'єр-міністра М. Моравецького президент також порушив питання польсько-китайського співробітництва у боротьбі з пандемією коронавірусу, включаючи можливість придбання вакцин, вироблених Польщею в Китаї», – зазначається в повідомленні за результатами зустрічі

(Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSW8N2JJ01I>).

Сербія

Сербія буде виробляти китайську вакцину проти COVID-19

«Сербія повинна стати першою європейською країною, яка виробляє китайську вакцину Sinopharm проти COVID-19», – заявив президент **Александар Вучич**. Він повідомив, що «країна повинна підписати угоду про будівництво заводу, що фінансується спільно Китаєм і Арабськими Еміратами, протягом наступних двох тижнів». «Ми почнемо виробництво вакцини з 15 жовтня», – додав А. Вучич. Президент заявив, що вакцини сербського виробництва можуть поставлятися в інші країни регіону «навіть за собівартістю». Сербія, країна-кандидат у ЄС, підтримує тісні дипломатичні та економічні відносини з Москвою і Пекіном і вже замовляла китайську та російську вакцини Sinopharm і «Спутник V» для вакцинації 1,5 млн із 7 млн населення країни

(Euronews. – Lyon, 2021. – 11.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/11/serbia-to-produce-chinese-covid-19-vaccine>).

США

Д. Байден запросив В. Путіна і Ц. Сі на переговори щодо клімату

Президент США **Джо Байден** запросив **Володимира Путіна** з Росії і **Сі Цзіньпіня** з Китаю на перші великі переговори щодо клімату, які, як сподіваються США, допоможуть сформуванню, прискорити і поглибити глобальні зусилля щодо скорочення шкідливих для клімату викопних видів палива. Д. Байден прагне відродити форум найбільших економік світу з питань клімату. Проведення саміту перевірить обіцянку Д. Байдена зробити зміну клімату пріоритетом серед конкуруючих політичних, економічних, політичних і пандемічних проблем. Це також стане перевіркою того, чи можуть лідери США і, зокрема Д. Байден, як і раніше, впливати на прийняття глобальних рішень після того, як адміністрація **Дональда Трампа** вийшла з глобального союзу. У більш широкому плані адміністрація сподівається, що це засідання допоможе урядам перейти до конкретних, політично прийнятних способів переоснащення своїх транспортних і енергетичних секторів і економіки в цілому для досягнення більш жорстких цілей у майбутньому. Д. Байден як кандидат пообіцяв виділити 2 трлн дол. інвестицій, щоб допомогти перетворити США до 2050 р. в економіку з нульовим рівнем викидів, створюючи робочі місця у сфері чистої енергії і високих технологій

(Euronews. – Lyon, 2021. – 26.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/26/president-joe-biden-invites-putin-and-xi-to-climate-talks>).

Д. Байден запросив В. Путіна на великі «кліматичні переговори»

Президент США **Джо Байден** запросив президента Росії **Володимира Путіна** і президента КНР **Сі Цзіньпіна** на перші великі кліматичні переговори, які вирішила відродити адміністрація чинного глави Білого дому. Її представники сподіваються, що ці переговори допоможуть сформуванню, пришвидшити та поглибити глобальні зусилля щодо зменшення наслідків для клімату внаслідок забруднення викопним паливом. Д. Байден хоче відродити форум найбільших світових економік у галузі клімату, який організували США за колишніх президентів **Джорджа Буша** і **Баракка Обами**. Захід запланований на 22 та 23 квітня 2021 р. Усього на нього запрошено 40 представників різних країн світу

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 27.03. – <https://p.dw.com/p/3rGDb>).

Туреччина

Р. Т. Ердоган виводить Туреччину з європейського договору

Туреччина вийшла з європейського договору про захист жінок від насильства, який вона першою підписала 10 років тому, що викликало хвилю гніву. Президент **Реджеп Тайїп Ердоган** видав указ про скасування ратифікації Туреччиною Стамбульської конвенції, названої на честь найбільшого міста країни. Його крок послідував за місяцями тиску з боку консервативних та ісламістських груп, які закликали Туреччину вийти з договору. Однак це удар по захисниках прав жінок, які говорять, що угода має вирішальне значення для боротьби з домашнім насильством. Генеральний секретар Ради Європи М. Пейчинович-Бурич назвала це рішення «руйнівним». Мер Стамбула Е. Імамоглу, один із головних політичних суперників Р. Т. Ердогана, також засудив цей крок, заявивши, що «він зневажає боротьбу, яку жінки вели протягом багатьох років». За даними правозахисних груп, у Туреччині зростає насильство щодо жінок і їхні вбивства. За даними платформи We Will Stop Femicide Platform, з початку року в цілому 77 жінок були вбиті, при цьому 409 жінок були вбиті у 2020 р. Деякі юристи заявили, що договір усе ще діє, стверджуючи, що президент не може вийти з нього без схвалення парламенту. Але Р. Т. Ердоган отримав широкі повноваження після свого переобрання у 2018 р., поклавши початок переходу від парламентської системи до виконавчої президентської влади в Туреччині

(Euronews. – Lyon, 2021. – 20.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/20/women-s-rights-outrage-as-erdogan-pulls-turkey-out-of-european-treaty-against-violence>).

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Іран

Президент Ірану закликав збільшити обмін товарами між державами ОЕСР

Президент Ірану **Хассан Рухані** закликав активізувати торгові обміни між державами-членами Організації економічного

співробітництва та розвитку (ОЕСР), особливо після пандемії. Х. Рухані зробив це зауваження, виступаючи на 14-му саміті ОЕСР на тему: «Регіональне економічне співробітництво після COVID-19». Наголосивши, що «ОЕСР є успішною моделлю регіональної конвергенції», Х. Рухані закликав прискорити реалізацію цілей ОЕСР та її міждержавних торгових угод. Президент Ірану запропонував ідею активізації та підтримки дочірніх організацій ОЕСР, таких як банк ОЕСР та ін.

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 04.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/04/c_139784052.htm).

Міністр закордонних справ Ірландії зустрівся з президентом Ірану Х. Рухані для обговорення ядерної угоди

Міністр закордонних справ Ірландії С. Ковні зустрівся з президентом Ірану **Хассаном Рухані** в Тегерані. С. Ковні представляв свою країну як посередника Ради Безпеки ООН в ядерній угоді 2015 р. Х. Рухані піддав критиці європейські країни, які підписали угоду, за їхню бездіяльність щодо взятих на себе зобов'язань. «Кращий спосіб вирішити проблеми з європейськими партнерами на різних двосторонніх, регіональних і міжнародних рівнях – це переговори, засновані на взаємній повазі та недопущенні будь-якої загрози або тиску», – сказав Х. Рухані на зустрічі. Президент Ірану також заявив, що Іран готовий повністю виконати умови угоди, якщо США знімуть санкції і відмовляться від «своєї політики залякування і тиску»

(*Euronews.* – *Lyon,* 2021. – 07.03. –
<https://www.euronews.com/2021/03/07/irish-foreign-minister-meets-iranian-president-rouhani-to-discuss-nuclear-deal>).

США

США та Великобританія домовилися про зниження тарифів на Airbus/Boeing

Адміністрація президента США **Джо Байдена** на чотири місяці знизить свої мита на британську продукцію в суперечці щодо Airbus/Boeing, поки обидві країни спільно працюють у Світовій організації торгівлі, щоб знайти рішення. Цей крок є першим знаком того, що Д. Байден працює над виправленням зв'язків, зруйнованих адміністрацією **Дональда Трампа**, з європейськими торговими союзниками. США призупинять 25 % мита на британську продукцію, що включає односолодовий шотландський віскі, сир, одяг із вовни британського виробництва та екскаваторну техніку

(*POLITICO.* – *Brussels,* 2021. – 04.03. –
<https://www.politico.eu/article/us-and-uk-reach-pact-to-drop-airbus-boeing-tariffs/>).

США та ЄС на чотири місяці призупинили дії тарифів на Airbus-Boeing

Президент США **Джо Байден** та президент Єврокомісії У. фон дер Ляен домовилися закликати до зупинки виплат за відповідними митними тарифами на чотири місяці. «Як символ нового початку, ми з президентом Д. Байденом

домовилися призупинити всі наші тарифи, введені в контексті суперечок Airbus-Boeing, на чотири місяці», – зазначила У. фон дер Ляєн. «Ми домовилися зосередитися на вирішенні наших повітряних суперечок на основі роботи [відповідних] торгових представників, – продовжила У. фон дер Ляєн. – Це відмінна новина для підприємств та галузей по обидва боки Атлантики та дуже позитивний сигнал для нашого економічного співробітництва в найближчі роки»

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 05.03. –
<https://www.politico.eu/article/us-and-eu-suspend-airbus-boeing-tariffs-for-four-months/>).

Д. Трамп залишив Д. Байдена з торговельною бомбою ЄС

Президент США **Джо Байден** хоче припинити торговельну війну свого попередника **Дональда Трампа** з Європою, але трансатлантичні розбірки можуть набагато погіршити ситуацію, перш ніж вона стане кращою. Уже були чіткі ознаки того, що Вашингтон вирішив ліквідувати розбіжності зі старими союзниками, коли уклав угоду з ЄС щодо чотиримісячного заморожування тарифів на субсидії аерокосмічним гігантам Boeing та Airbus. Однак це навряд чи закінчення трансатлантичного конфлікту. Незважаючи на те, що суперечка Airbus-Boeing триває довго, насущна проблема Д. Байдена полягає в тому, що надходить ще один вагомий транш мит ЄС. Д. Трамп розпалив світову торговельну війну в березні 2018 р., встановивши мита на сталь та алюміній

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.03. –
<https://www.politico.eu/article/trump-leaves-biden-with-an-eu-trade-time-bomb/>).

Туреччина

Р. Т. Ердоган і В. Путін розпочали будівництво ядерного реактора

Президенти Туреччини та Росії віддалено відкрили будівництво третього ядерного реактора на електростанції «Аккую» на півдні Туреччини, пообіцявши продовжити тісну співпрацю. Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що реактор введе Туреччину в «лігу країн з атомною енергетикою», назвавши «символом турецько-російського співробітництва». Росія буде першу в Туреччині атомну електростанцію на узбережжі Середземного моря в провінції Мерсін. Дві країни підписали угоду про співпрацю у 2010 р., а розпочали будівництво у 2018 р. Туреччина, виробництво електроенергії якої базується на газових установках та гідроелектростанціях, значною мірою залежить від імпорту електроенергії, купуючи, зокрема природний газ в Азербайджані, Ірані та Росії. «Ядерна енергетика є стратегічним кроком для енергетичної безпеки», – сказав Р. Т. Ердоган. Президент Росії **Володимир Путін** назвав атомну станцію «справді флагманським проектом»

(The Associated Press. – New York, 2021. – 10.03. –
<https://apnews.com/article/turkey-russia-recep-tayyip-erdogan-2b8c3b55c2a8ce9f07ae6adb1b60a158>).

ООН

Венесуела

Критика та обурення після «чудової відеоконференції» за участю Н. Мадуро та М. Бачелет

Відеорозмова між президентом Венесуели **Ніколасом Мадуро** і Високим представником ООН з прав людини М. Бачелет викликала критику з боку громадянського суспільства та опозиції. У «відмінній відеоконференції», як її називає президент, протагоністи продемонстрували «посмішки і співчуття», що було підкреслено пропагандистським апаратом боліваріанського режиму у вмілому використанні зображень. І все це незважаючи на те, що ООН критикує Н. Мадуро за злочини проти людяності, серед яких позасудові страти, тортури, звалтування, довільні затримання і насильницькі зникнення. «Посмішки під час зустрічі з тим, кого звинувачують у злочинах проти людяності, обурливі. Ляпас жертвам. Ви б підтримали зустріч із паном Аугусто Піночетом?» – пишуть у коментарях венесуельці

(*El Mundo*. – *Madrid*, 2021. – 04.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/04/6041145e21efa0e0638b45e0.html>).

Кіпр

Президент Кіпру заявив про участь у мирній конференції під проводом ООН

Президент Кіпру **Нікос Анастасіадіс** прийняв запрошення Генерального секретаря ООН А. Гутерреша щодо участі в миротворчій конференції під керівництвом ООН на сприяння врегулюванню відносин. В. Пападопулос, керівник офісу президента, повідомив, що Н. Анастасіадіс направив свій лист-відповідь на запрошення А. Гутерреша на неформальну конференцію, яка відбудеться в Женеві 27–29 квітня 2021 р. За його словами, Н. Анастасіадіс заявив главі ООН про свою відданість, готовність, рішучість та політичну волю сприяти меті конференції – відновити переговори на Кіпрі з того моменту, коли вони були «заморожені» понад три роки тому на конференції, яка також відбулася в Швейцарії

(*Xinhua*. – *Beijing*, 2021. – 02.03. – http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-03/02/c_139778661.htm).

ПВДЕННА АМЕРИКА

Бразилія

Ж. Болсонару заявив, що арешт колишнього президента Болівії є необґрунтованим

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** заявив, що арешт колишньої тимчасової президентки Болівії **Жанін Аньєс** є необґрунтованим, додавши, що він сприймає ситуацію в Болівії як привід для занепокоєння. Виступаючи на засіданні блоку регіонального розвитку Prosul, до складу якого входять такі країни, як Аргентина та Парагвай, Ж. Болсонару висловив скептицизм щодо звинувачень проти Ж. Аньєс та членів уряду. «Бразилія підтримала формування уряду президентки Жанін Аньєс, яка склала присягу тимчасового президента після відставки **Ево Моралеса**», – ідеться в окремій заяві МЗС Бразилії після виступу Ж. Болсонару

(Reuters. – London, 2021. – 16.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B82IK>).

Мексика

Президент Мексики привітав скасування Бразилією обвинувального вироку експрезидента

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** підтримав рішення Верховного суду Бразилії про скасування судимості колишнього президента південноамериканської нації **Луїза Інасіу Лули да Сілви**. Експрезидент виступив з пристрасною промовою в профспілці, де його політична кар'єра стартувала у 80-х рр., поклавши початок кампанії президентських виборів наступного року. Однак він сказав, що не вирішив, чи буде балотуватися. «Я святкую, що країна звільнена, – заявив А. М. Лопес Обрадор на щоденній ранковій пресконференції. – Він був ув'язнений і зіткнувся з цілою кампанією проти нього та проти руху, який він представляв». А. М. Лопес Обрадор неодноразово відкидав концепцію «втручання» з боку інших країн, але і раніше подавав руку лівим лідерам, зокрема колишньому президенту Болівії **Ево Моралесу** під час виборів. Він має теплі стосунки з урядами-однодумцями в Аргентині та Болівії, але рідко говорить про нинішнього президента Бразилії, ультраправого популіста **Жаїра Болсонару**

(Reuters. – London, 2021. – 12.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B42C8>).

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Китай

Найвищі керівники Китаю мають прийняти жорсткі рішення щодо клімату

П'ятирічний план Китаю мало що зробив для того, щоб наблизити країну до мети президента **Сі Цзіньпіна** до 2060 р. Країна, що має другу за величиною економіку у світі, заявила, що планує знизити викиди на одиницю валового внутрішнього продукту на 18 % до 2025 р. Відсутність нових амбіцій стала очевидною після того, як президент Китаю отримав міжнародне схвалення за обіцянку довести країну до нуля викидів до 2060 р. Ц. Сі прагнув позиціонувати себе як лідера в цьому питанні – Китай має намір прийняти у себе важливу конференцію Організації Об'єднаних Націй з біорізноманіття. Країна також перебуває в процесі відновлення зв'язків зі США при президенті **Джо Байдені**, а клімат – це, по суті, єдина сфера для можливої співпраці після суперечок з усього – від прав людини до торгівлі та коронавірусу. Під час першої телефонної розмови між двома президентами обидві країни згадали клімат як сферу спільних інтересів

(Bloomberg. – New York, 2021. – 06.03. – <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-06/china-s-top-leaders-leave-tough-climate-decisions-to-bureaucrats?srnd=premium-europe>).

Мексика

Президент Мексики подякував Д. Байдену за угоду щодо вакцини

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** подякував своєму

американському колезі **Джо Байдену** за згоду надіслати до Мексики понад 2,5 млн вакцин проти COVID-19 після звернення Мексики до США щодо розподілу доз вакцини. А. М. Лопес Обрадор заявив на пресконференції, що США нададуть Мексиці 2,7 млн доз вакцини від AstraZeneca. Раніше Білий дім заявив, що надішле країні близько 2,5 млн доз вакцини, які він не використовує

(*Reuters. – London, 2021. – 19.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSE1N2GV01P>*).

Росія

В. Путін відреагував на слова Д. Байдена про вбивцю

Президент Росії **Володимир Путін** прокоментував слова президента США **Джо Байдена**, які пролунали у відповідь на запитання журналіста, чи вважає він В. Путіна вбивцею. «Що стосується заяви мого американського колеги, ми дійсно, особисто знайомі. Що б я йому відповів? Я б сказав йому: будьте здорові! Я бажаю йому здоров'я», – сказав В. Путін і додав, що говорить це «без іронії і без жартів». Президент Росії додав, що кожен бачить іншу людину так, як оцінює себе. «Я згадую, коли в дитинстві ми у дворі сперечалися один з одним, ми говорили так: хто як обзивається, той так і називається. І це не випадково, це не просто дитяча приказка і жарт. Сенс психологічний дуже глибокий у цьому: ми завжди в іншій людині бачимо свої власні якості і думаємо, що він такий самий, як і ми. І, виходячи з цього, оцінюємо його дії і даємо оцінку взагалі», – сказав В. Путін. Він також додав, що Росія співпрацюватиме зі США. «Ми будемо з ними працювати, але в тих сферах, у яких ми самі зацікавлені. І на тих умовах, які ми вважаємо вигідними для себе, і їм доведеться з цим рахуватися», – наголосив В. Путін

(*Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.03. – <https://p.dw.com/p/3qo8W>*).

США

Д. Трамп вважає, що з Д. Байденом кордон із Мексикою «повністю вийшов із-під контролю»

Колишній президент США **Дональд Трамп** заявив, що кордон із Мексикою «повністю вийшов з-під контролю завдяки згубному керівництву» нинішнього президента **Джо Байдена** і закликав його покласти край тому, що він визначив як «прикордонний кошмар». «На нашому південному кордоні ніколи не було такого моменту, як той, що зараз відбувається, але найважливіше те, що має відбутися: (...) нелегальні мігранти з усіх куточків Землі ітимуть до нас», – сказав Д. Трамп. «Адміністрація Байдена не поважала, зневажала і знущалася над нашими великими прикордонними патрулями та агентами ДВЗ», – додав він. Д. Трамп намалював апокаліптичну панораму, що є його найбільш агресивним посланням проти адміністрації демократа Д. Байдена відтоді, як він замінив його в Білому домі. Натомість Д. Трамп похвалив президента Мексики **Андреса Мануеля Лопеса Обрадора**, якого він назвав «чудовим»

(*El Mundo. – Madrid, 2021. – 05.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/05/604284f721efa0251e8b4618.html>*).

Китай кинув рукавицю Д. Байдену та його союзникам

Пекін оголосив про плани капітальної зміни виборчої системи Гонконгу з метою послаблення демократичного табору, відкривши шлях для того, що може бути першим великим випробуванням того, чи зможе президент США **Джо Байден** зібрати міжнародний альянс для боротьби з порушеннями прав людини в Китаї. Прем'єр-міністр Китаю Л. Кецянь на щорічному зібранні Комуністичної партії заявив, що решта світу не повинна втручатися у справи Гонконгу, тоді як Національний з'їзд народних представників оприлюднив нові правила, щоб політичне керівництво Гонконгу не потрапило в руки політикам, яким Китай не довіряє. Критики назвали цей крок однією з найяскравіших на сьогодні ознак того, що Пекін готовий повністю скасувати обмежену автономію Гонконгу, надану принципом «одна країна, дві системи». І це також є важливим випробуванням підходу Д. Байдена до Китаю. Нова адміністрація виділила Китай як «найбільший геополітичний тест» цього століття, а державний секретар Е. Блінкен заявив, що США будуть відстоювати делократичні цінності, «коли демократію топчуть у Гонконгу». Питання полягає в тому, чи розпізнає Д. Байден цей крок як момент, коли можна об'єднати міжнародний фронт для протидії Пекіну. «Слів осуду вже недостатньо», – заявив І. Д. Сміт, старший британський депутат, який виконує обов'язки співголови Міжпарламентського альянсу з питань Китаю. І. Д. Сміт наголосив, що «міністри закордонних справ з усього світу на чолі з Британією повинні намагатися знайти способи показати Китаю, що порушення міжнародного права не може пройти без наслідків»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 05.03. –
<https://www.politico.eu/article/china-throws-down-gauntlet-joe-biden-allies-hong-kong/>).*

Д. Байден вважає В. Путіна вбивцею

Президент США **Джо Байден** вважає російського президента **Володимиру Путіна** вбивцею. Д. Байден також висловив сумнів у тому, що в російського президента є душа. Крім того, Д. Байден пообіцяв, що В. Путін «заплатить» за спроби вплинути на результат президентських виборів у США 2020 р. на користь **Дональда Трампа**. Утім, Д. Байден не уточнив, яких саме заходів він має намір ужити, обмежившись словами: «Ви скоро побачите»

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 17.03. – <https://p.dw.com/p/3qkqp>).

Слова про «вбивцю»: Д. Байден не шкодує, В. Путін хоче поговорити

Президент США **Джо Байден** не шкодує через свої слова, що вважає російського лідера **Володимира Путіна** вбивцею. Про це на брифінгу заявила речниця Білого дому Д. Псакі. «Ні, президент дав пряму відповідь на пряме запитання», – сказала Д. Псакі. При цьому вона зауважила, що обидві країни повинні співпрацювати у сферах, де є спільні інтереси. Утім, президент США не стримуватиметься, коли виникатиме занепокоєння щодо дій Росії.

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.03. – <https://p.dw.com/p/3qpn0>).

Д. Байден стримано відреагував на пропозицію В. Путіна щодо розмови

Президент США **Джо Байден** досить стримано відреагував на пропозицію російського колеги **Володимира Путіна** провести розмову найближчим часом. «Я впевнений, колись ми з ним поговоримо», – сказав Д. Байден, відповідаючи на запитання журналістів. Представниця Білого дому К. Жан-П'єр зазначила, що «президент зустрінеться з президентом Володимиром Путіним, коли для цього буде відповідний час». Вона також додала, що попри різні погляди двох президентів, вони обоє поділяють думку щодо необхідності пошуку шляхів для співпраці там, де в цьому є «взаємна зацікавленість»

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 19.03. – <https://p.dw.com/p/3qtRb>).

Д. Байден направив вищих посадових осіб до Мексики та Гватемали для вирішення міграційної кризи

Високопоставлені американські чиновники проаналізують у Мексиці та Гватемалі зростаючу хвилю мігрантів без документів, які прибувають на південний кордон США, згідно з розпорядженням президента США **Джо Байдена**. Р. Якобсон, координатор Білого дому з питань південного кордону, та Х. Гонсалес, голова комісії з питань Латинської Америки, поїхали до Мексики. Їхнім завданням є «співпраця з урядовцями Мексики в розробці ефективного та гуманного плану дій щодо керування міграцією». Потім Х. Гонсалес поїде до Гватемали, щоб зустрітися з урядовцями, представниками громадянського суспільства та неурядовими організаціями для вирішення основних причин міграції в регіоні

(El Mundo. – Madrid, 2021. – 23.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/23/605a016421efa08e568b46e3.html>).

Д. Байден і лідери ЄС обговорили відносини з Росією, Китаєм і проблеми COVID-19

Президент США **Джо Байден** обговорив із лідерами Євросоюзу відносини з Росією, Китаєм і Туреччиною, а також боротьбу з пандемією та змінами клімату. Канцлерка Німеччини А. Меркель на підсумковій пресконференції назвала розмову з Д. Байденом «особливим пунктом» саміту ЄС. «У нас є багато спільного, що ми б хотіли розвивати», – заявила канцлерка. За словами А. Меркель, теми, де ЄС і США мають багато спільного – це боротьба зі змінами клімату, подолання суперечок у торгівлі, а також відносини з Китаєм, Росією та Туреччиною. На думку канцлерки ФРН, «нинішня розмова стала важливим жестом», який вказує на тіснішу співпрацю ЄС і США

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.03. – <https://p.dw.com/p/3rCj4>).

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ

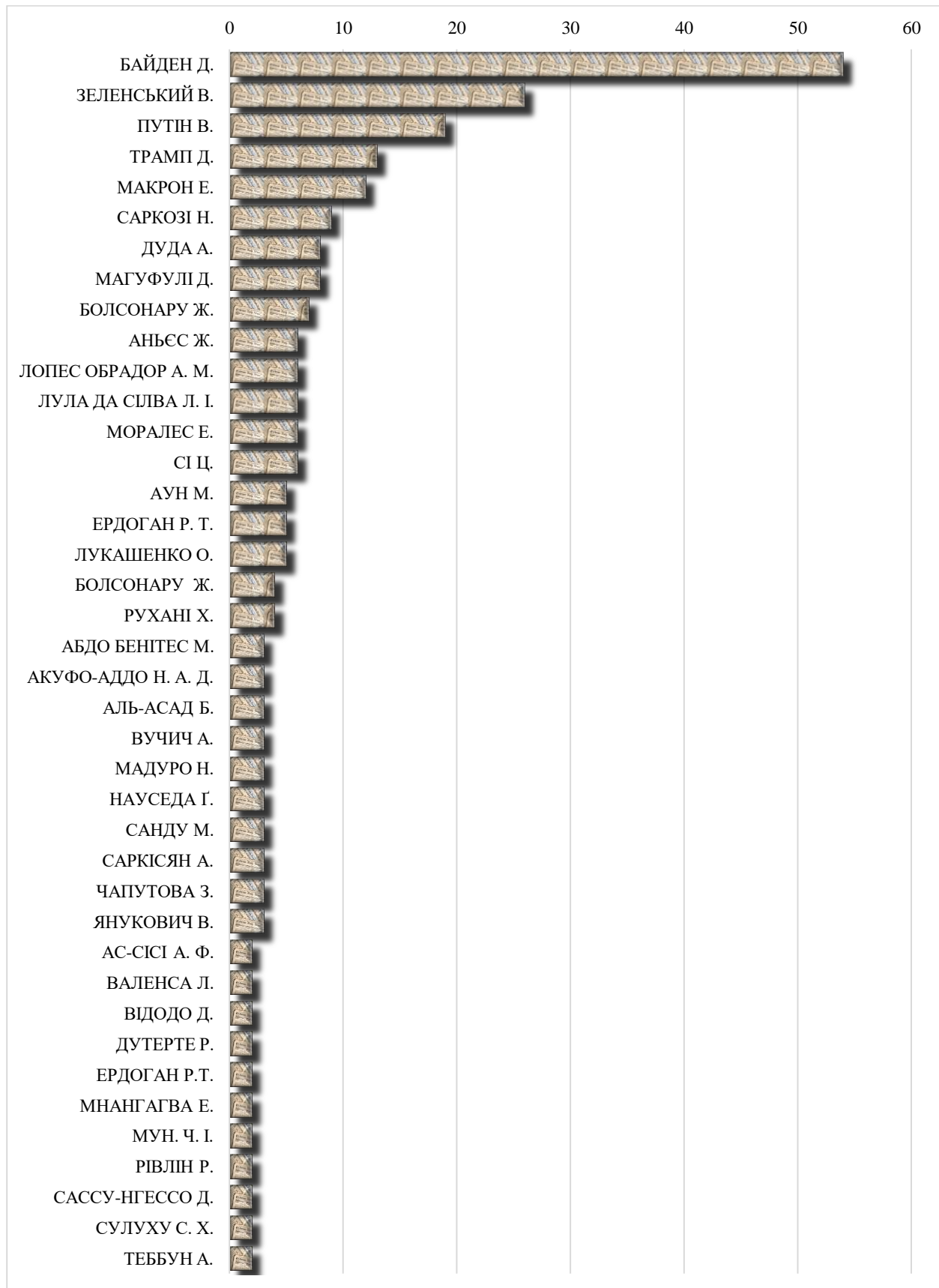
Серед загалом найчастіше згадуваних президентів за досліджуваний період слід виділити Джо Байдена (18 %), Володимира Зеленського (9 %), Володимира Путіна (7 %), Дональда Трампа (4 %) і Емманюеля Макрона (4 %).

Проте в плані уваги провідних журналістів світу до репутації та популярності президентів ситуація дещо інша. Лідерами серед країн, імідж президентів яких найчастіше висвітлювався провідними світовими ЗМІ за період дослідження, стали США (24 %), Франція (20 %), Польща (12 %), Болівія та Танзанія (по 10 %).

Діаграма 11. Питання іміджу президентів світу в іноземних ЗМІ (дольова вага країн, імідж президентів яких розглядався в публікаціях за період 1-31 березня 2021 року)

Перше місце щодо уваги журналістів до іміджу президентів США пояснюється активністю, як діючого президента Д. Байдена, так і колишнього президента Д. Трампа.

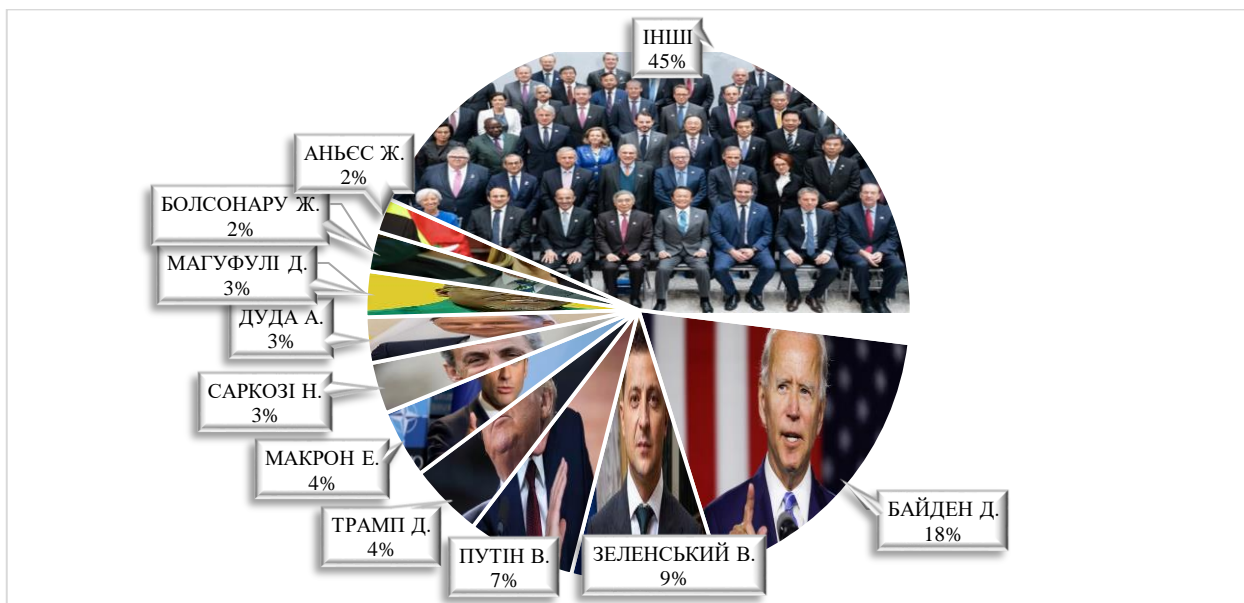

Діаграма 11. Рейтинг президентів за кількістю публікацій (перші 40 президентів за період 1-31 березня 2021 року)

Журналістів цікавило чи буде Д. Трамп балотуватися в президенти США в 2024 році та чи не буде він створювати нову партію, альтернативну Республіканській. Великий резонанс викликав також натяк Д. Трампа на запуск власної платформи соціальних медіа за власний рахунок.

Президент США Джо Байден провів свою першу повномасштабну президентську пресконференцію де виклав амбіційний порядок денний на свої перші 100 днів перебування на посаді, пообіцявши ряд заходів, від змін клімату та імміграційної реформи до пандемії коронавірусу. Перша президентська пресконференція Д. Байдена відзначилася тим, чого не вистачало порівняно з пресконференціями його попередника Д. Трампа: не було суперечок з репортерами, не було Fox News та жодного питання щодо COVID-19, відзначали світові медіа. Крім того, президент США заявив, що розраховує балотуватися на вибори в 2024 р. за участю віцепрезидентки К. Гарріс.

Світові ЗМІ відслідковували і більш дрібні події в житті президента США Д. Байдена, наприклад, те, що він повернув своїх двох собак до резиденції у Вілмінгтон, в штаті Делавер, після «інциденту з укусом» за участю співробітника служби безпеки Білого дому.

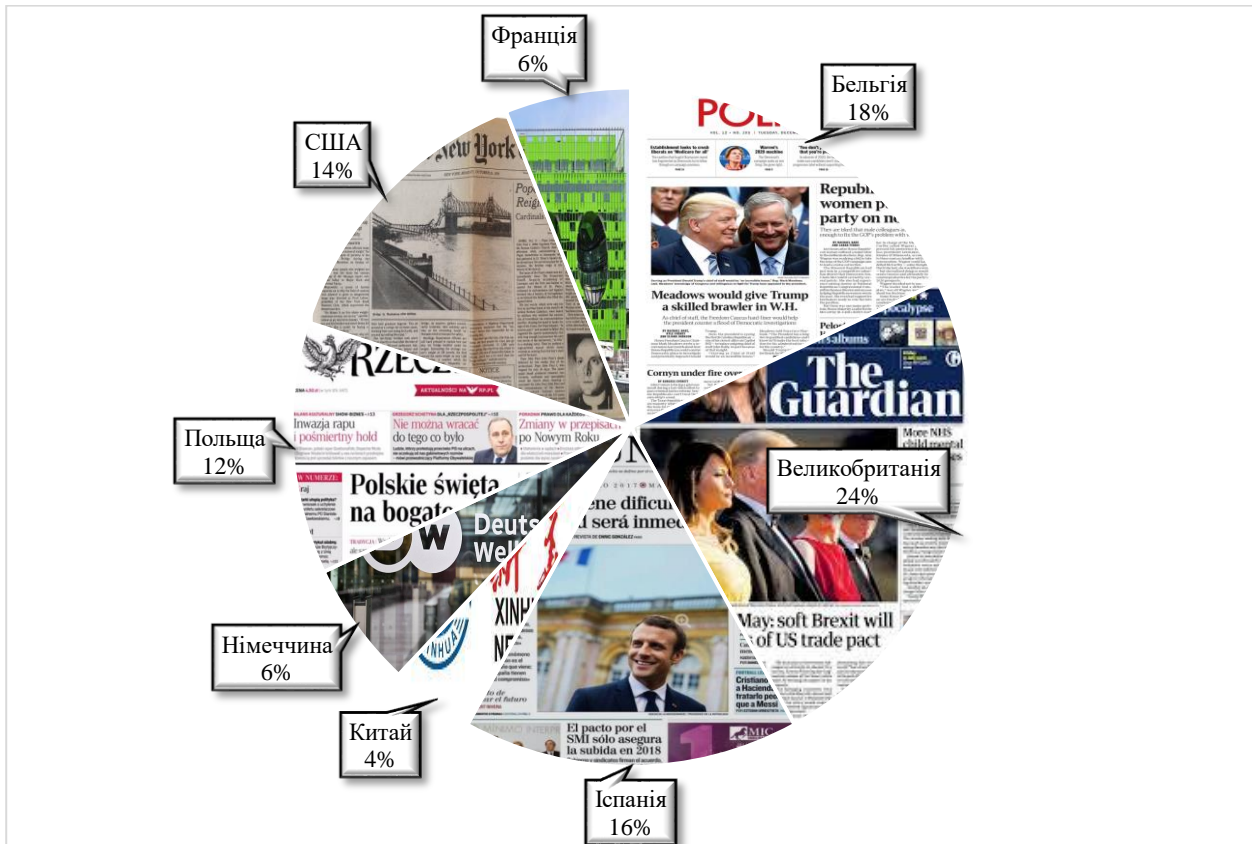
Діаграма 12. Пітома вага найбільш популярних президентів у публікаціях світових ЗМІ (перші 10 президентів за період 1-31 березня 2021 року)

Підвищена увага інформаційних ресурсів до іміджу президентів Польщі

пояснюється увагою як до діючого лідера Анджея Дуди, так і до колишнього президента Польщі Лех Валенса, який в березні переніс операцію по заміні кардіостимулятора та дав інтерв'ю Rzeczpospolita, в якому розповів, що «другого терміну президентства не витримав би». «Ми б зараз не говорили. Я був настільки перегорівший від стількох років боротьби, що не витримав би наступних років президентства. Нація врятувала мені життя, не обравши мене президентом вдруге. Через багато років я це зрозумів. Відхід від політики врятував мені життя», – наголосив Л. Валенса.

Багато шуму в ЗМІ нарobili скандали навколо президента Польщі А. Дуди щодо його систематичних перельотів на відпочинок до Кракова, що коштували казні 700 тис. злотих, та суперечливий закон Польщі, що передбачає криміналізацію зневажливих коментарів щодо глави держави в результаті чого популярному польському письменнику загрожує покарання у вигляді в'язниці до трьох років за те, що він у соціальних мережах назвав президента країни «дебілом».

На 61 році життя помер президент Танзанії Джон Магуфулі, який захоплював прихильників своєю ворожістю до корупції та марнотратства, а вороги розглядали його як авторитарного лідера нетерпимого до інакомислення та скептично коментуючого заходи щодо COVID-19. Д. Магуфулі прозвали «Бульдозером» за його прихильність до масових громадських робіт і жорсткий стиль керівництва, проте констатували, що він заручився підтримкою багатьох танзанійців. Д. Магуфулі отримував критику вдома та за кордоном за його легковажну та ексцентричну поведінку щодо пандемії коронавірусу.

Діаграма 13. Імідж президентів світу в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Інститут президентської влади в контексті іміджевих оцінок лідерів держав найбільший резонанс отримав у провідних ЗМІ Великобританії (Reuters і BBC – 24 %), Бельгії (POLITICO – 18 %), Іспанії (El Mundo – 16 %), США (Associated Press, Bloomberg – 14 %) та Польщі (Rzeczpospolita – 12 %)

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

БІЛОРУСЬ

Документальний фільм стверджує, що О. Лукашенко веде розкішний спосіб життя завдяки корупції

Документальний фільм «Золота жила Лукашенка» білоруського блогера С. Путіла і його команди NEXTA стверджує, що **Олександр Лукашенко** веде розкішний спосіб життя, який фінансується корупцією. Звинувачення базуються на документах і свідченнях журналістів та анонімних посадових осіб адміністрації. Хоча влада ніяк не відреагувала на випуск фільму, О. Лукашенко заявив, що його опоненти «замишляють поширювати фальшиву історію з метою дестабілізації режиму». Ні розкішні автомобілі вартістю 4 млн євро, ні його Боїнги (737 і 767), бізнес-джет Gulfstream G550 і гелікоптер, який коштує сотні мільйонів євро, не фігурують у жодній з податкових декларацій О. Лукашенка, стверджують автори фільму. Журналісти NEXTA розповідають, що протягом багатьох років Європейський банк реконструкції і розвитку і Європейський інвестиційний банк надавали Білорусі безоплатні або 1% позики. За словами творців фільму, замість того, щоб використовувати кошти за призначенням, О. Лукашенко роздавав їх своєму найближчому оточенню

(Euronews. – Lyon, 2021. – 10.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/10/documentary-film-alleges-lukashenko-leads-luxury-lifestyle-financed-by-corruption>).

Президент Білорусі назвав двох колишніх міністрів можливими наступниками

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** назвав колишнього міністра внутрішніх справ і колишнього міністра охорони здоров'я можливими наступниками, але додав, що лише вибори можуть визначити, хто «прийде після нього». Не одразу було зрозуміло, наскільки серйозно О. Лукашенко ставиться до номінації цієї пари: колишнього міністра внутрішніх справ Ю. Караєва та колишнього міністра охорони здоров'я В. Караніка. Ю. Караєв – суперечлива фігура, яка сприяла жорсткому придушенню масових акцій протесту проти влади О. Лукашенка минулого року. Перебуваючи при владі протягом 27 років, О. Лукашенко раніше висував інших наступників, включаючи свою пресекретарку та главу своєї офіційної резиденції. «Ось у мене тут стоять двоє людей, вони можуть брати участь у президентських виборах, вони будуть сильними кандидатами», – сказав О. Лукашенко в телевізійному коментарі з посиланням на Ю. Караєва та В. Караніка

(Reuters. – London, 2021. – 19.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BB23Q>).

БОЛІВІЯ

Тимчасову експрезидентку Болівії Ж. Аньєс заарештували

Колишня тимчасова президентка Болівії **Жанін Аньєс** та кілька ексміністрів були заарештовані. Прокурори заявляють, що вони брали

участь у державному перевороті проти тодішнього президента **Ево Моралеса** у 2019 р., який подав у відставку і втік із Болівії. Ж. Аньєс заявила, що стала жертвою політичної помсти від соціалістичної партії Е. Моралеса, яка отримала переконливу перемогу на президентських виборах та у виборах до Конгресу в жовтні минулого року, відкривши шлях Е. Моралесу до повернення в Болівію з Аргентини

(*BBC.* – *London,* 2021. – 12.03. –
<https://www.bbc.com/news/world-latin-america-56381697>).

Колишня президентка Болівії Ж. Аньєс за ґратами: «Вони тримають мене без зв'язку»

Колишня тимчасова президентка Болівії **Жанін Аньєс**, два колишні міністри, три члени уряду та сім солдатів і поліцейських, яких звинувачують у змові, заколоті, тероризмі та тиску на президента **Ево Моралеса**, щоб він покинув свою посаду, заарештовані на замовлення революційної прокуратури. «Вони тримають мене без зв'язку», – поскаржилася Ж. Аньєс пресі, коли її перевели в прокуратуру. Вона назвала своє ув'язнення «зловживанням і незаконним арештом без попередження». «Я повідомляю Болівії та світу, що внаслідок жорстокого поводження та політичного переслідування уряд наказав мене заарештувати. Вони звинувачують мене в тому, що я брала участь у перевороті, який так і не відбувся. Мої молитви за Болівію та за всіх болівійців», – написала Ж. Аньєс у своєму Twitter у день арешту

(*El Mundo.* – *Madrid,* 2021. – 13.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/13/604d0c06fc6c83e70e8b45af.html>).

Болівійська поліція затримала колишню тимчасову президентку Ж. Аньєс

Тимчасова експрезидентка Болівії **Жанін Аньєс** була затримана за звинуваченням у «тероризмі, заколоті та змові» через її роль у подіях листопада 2019 р., що закінчилися відставкою президента **Ево Моралеса**. «Я інформую народ Болівії про те, що Жанін Аньєс затримана і на сьогодні вона перебуває в руках поліції», – написав представник кабміну К. Е. дель Кастільйо. У репортажах ЗМІ говорилося, що співробітники поліції провели обшук у будинку Ж. Аньєс і заарештували її. Також були видані ордери на арешт колишніх воєначальників В. Каліман, С. Орельяна і колишнього начальника поліції Ю. Кальдерона. Напередодні колишній начальник Генштабу Ф. Арсе був засуджений до шести місяців тюремного ув'язнення

(*Xinhua.* – *Beijing,* 2021. – 14.03. –
http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/14/c_139809320.htm).

Експрезидентка арештована

Колишня тимчасова президентка Болівії **Жанін Аньєс** була заарештована після розслідування справи щодо її участі у перевороті, який призвів до повалення президента країни **Ево Моралеса** у 2019 р. Арешт консервативної політиці викликав хвилю критики з боку правозахисних організацій та Організації американських держав (ОАД). Критики звинувачують у політизації систему

правосуддя в Болівії. «Судді стали репресивним інструментом правлячої партії, – проголошується в заяві ОАД. – Болівійська судова система не гарантує справедливого судового розгляду, неупередженості (...)». Ж. Аньєс заарештували після того, як поліція здійснила обшук у її будинку. Колишню президентку доставили до жіночої в'язниці в столиці країни Ла-Пасі

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 16.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/210319561-Boliwia-Byla-prezydent-trafila-do-aresztu.html>).*

Уряд Болівії змінив в'язницю для колишньої президентки Ж. Аньєс і продовжив її ув'язнення до шести місяців

Суддя, який керує справою про державний переворот, вирішив продовжити тимчасове утримання під вартою колишньої президентки Болівії **Жанін Аньєс** та двох її міністрів на прохання прокуратури з чотирьох місяців до півроку. Ще до судового рішення уряд Руху за соціалізм відмовився перевести Ж. Аньєс до лікарні через гіпертонію, як стверджують захисники та члени її сім'ї, незважаючи на рішення одного судді, яке пізніше було скасовано іншим. Зрештою, суддя наказав перевести Ж. Аньєс із в'язниці Обрахес у в'язницю Мірафлорес, де, за даними уряду, є умови для лікування. Головне управління тюремного режиму вважає, що жінка, яка тимчасово керувала Болівією протягом року, перебуває у «стабільному стані»

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 21.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/21/605797aefdddffd4378b45bf.html>).*

БРАЗИЛІЯ

Повернення Л. І. Лула да Сілви насторожило Ж. Болсонару

Колишній президент Бразилії **Луїз Інасіо Лула да Сілва** вже є фактичним кандидатом на участь у виборах 2022 р., і президент **Жаїр Болсонару** швидко відреагував на повернення свого, більш ніж імовірного, суперника. «Це була катастрофічна адміністрація. Не думаю, що бразильський народ хоче такого кандидата у 2022 році й, тим більше, не думає про можливу його перемогу», – сказав президент групі прихильників. Ж. Болсонару зізнався, що судові рішення, яке скасувало засудження за корупцію та відмивання грошей експрезидента, застало всіх зненацька. Ж. Болсонару активізував виборчу риторику («немає сумнівів у злі, яке він заподіяв країні») і наголосив на краху фондового ринку, коли стало відомо, що Л. І. Лула да Сілва претендує на посаду президента Бразилії. Наразі позиції Ж. Болсонару слабші, ніж будь-коли, через виснаження народу від найгірших моментів пандемії та відсутність вакцин, а також нестабільну економічну політику та інфляцію

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/09/6047ca4cfdddffd830e8b4609.html>).*

Суддя Бразилії відхилив обвинувальний вирок експрезиденту, відкриваючи шлях до передвиборчої кампанії 2022 р.

Суддя Верховного суду Бразилії Л. Е. Фачіно скасував обидва обвинувальні

вироки щодо участі колишнього президента Бразилії **Луїса Інасіу Лули да Сілва** в корупційних схемах. Це рішення відкрило шлях експрезиденту для участі в президентських перегонах разом із чинним президентом **Жаїром Болсонару** у 2022 р. Л. І. Лула да Сілва був надзвичайно популярним у період свого президентства у 2003–2010 рр., коли бідність знизилася на тлі економічного буму в Бразилії. Але його зірка потьмяніла в останні роки, коли почали набирати обертів корупційні скандали за участю колишнього лідера і його оточення. Незважаючи на це, експрезидент лідирував у президентських виборах 2018 р., перш ніж первинний вирок виключив його як кандидата в в передвиборчій гонці. Це відкрило двері для Ж. Болсонару, ультраправого депутата, який переміг на виборах як аутсайдер у боротьбі з корупцією. Політичний консультант Т. Трауман вважає, що скасування вироку щодо експрезидента дає «нове життя» Робочій партії, в якій він залишається «домінуючою фігурою»

(Euronews. – Lyon, 2021. – 09.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/09/brazil-judge-dismisses-lula-convictions-paving-way-for-2022-election-run>).

Експрезидент Бразилії Л. І. Лула да Сілва може повернутися до великої політики

Колишній президент Бразилії **Луїс Інасіу Лула да Сілва** з великою ймовірністю зможе в майбутньому взяти участь у президентських виборах, попри звинувачення в корупції та відмиванні грошей. Суддя федерального Верховного суду країни Л. Е. Фачіно оголосив нечинними чотири справи, порушені проти експрезидента. На думку Л. Е. Фачіно, суд у Курітібі не мав юрисдикції в цій сфері, тож усі чотири процеси щодо Л. І. Лули да Сілви були закриті. Це рішення є великою перемогою для експрезидента, який зможе знову стати кандидатом у президенти. В одному з інтерв'ю Л. І. Лула да Сілва не заперечив, що, можливо, побореться за посаду глави держави вже у 2022 р. Результати соціологічних опитувань вказують на те, що він є найпопулярнішим політиком у Бразилії. Чинний президент **Жаїр Болсонару** – на другому місці. Утім, рішення Л. Е. Фачіно ще має розглянути федеральний Верховний суд у повному складі

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 09.03. – <https://p.dw.com/p/3qPUZ>).

Верховний суд Бразилії визнав, що Л. І. Лула да Сілва був незаконно засуджений

Цього рішення колишній президент **Луїз Інасіу Лула да Сілва** чекав п'ять років. Федеральний верховний суд Бразилії одногolosно ухвалив, що суддя С. Моро, який засудив його в першій інстанції за передбачувані корупційні правопорушення, діяв упереджено. На думку вищої судової інстанції країни, вирок повинен бути повністю скасований. Верховний суд погодився із захистом щодо численних порушень, учинених суддею С. Моро зокрема, мали місце незаконні прослуховування телефонних розмов, щоб «учасники розслідування могли в режимі реального часу знати стратегію адвокатів колишнього президента з метою нашкодити Робочій партії

незадовго до виборів»

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 24.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/24/605b479e21efa021148b45b6.html>).*

ВІРМЕНІЯ

Президент Вірменії повернувся на роботу після медичного огляду

Президент Вірменії **Армен Саркісян** повернувся на роботу після медичного огляду. ЗМІ повідомили, що він потрапив до лікарні через ускладнення від COVID-19. «Президент Вірменії Армен Саркісян сьогодні пройшов обстеження в медичному центрі “Астхік”. Медичний огляд президент уже пройшов і повернувся до звичної роботи», – повідомили в його пресслужбі

(Reuters. – London, 2021. – 12.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B41VI>).

КОЛУМБІЯ

Прокуратура Колумбії просить заархівувати процес проти А. Урібе

Прокурор Г. Р. Хаймес, уповноважений Генеральною прокуратурою у складній справі експрезидента Колумбії **Альваро Урібе**, попросив перервати процес, тому що не знайшов доказів для звинувачення. «Після всебічної оцінки речових доказів та інформації, законно отриманої під час процесу, прокурор у справі встановив, що кілька дій, за які колишній конгресмен був притягнутий до юридичної відповідальності (А. Урібе був сенатором), не мають ознак злочину, а інші, які є, не можуть стосуватися його як учасника», – ідеться в заяві прокуратури. Під формулюванням «отриманий законним шляхом» мається на увазі незаконне прослуховування мобільного телефона А. Урібе Верховним судом протягом місяця. Наступним кроком буде очікування, поки суддя з кримінальних справ Боготи очолить процес, призначить дату слухання і вирішить, прийняти або відхилити запит Г. Р. Хаймеса. Після цього сторона, що програла, подасть апеляцію, і Верховний суд Боготи винесе своє рішення. Але на цьому справа не закінчиться. Нормальним явищем у суперечках між політиками є те, що процес закінчується в касаційній палаті Верховного суду. Тобто перед судовим органом, якого А. Урібе намагався уникнути, відмовившись від свого місця і втративши юрисдикцію, щоб залишатися в руках прокуратури

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 05.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/05/60425775fdddffa26b8b4687.html>).*

МЕКСИКА

А. М. Лопес Обрадор «психологічно» готується до своєї пенсії у 2024 р.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** направив чітке послання всім, хто звинувачував його в розробці плану зміни конституції та можливості переобрання. «Якщо народ вирішить і Творець дозволить, я до 2024 року буду президентом, потім я піду на пенсію (...), але вийти на пенсію – це не брати участь ні в чому знову. Не висловлювати думку. Я вже працюю над цим, я психологічно готуюся до цього», – повідомив президент. А. М. Лопес Обрадор неодноразово

повторював, що коли він залишить посаду президента, його дії будуть поза політикою, але він ніколи не розказував про це настільки детально. Зокрема, президент розповів, що після виходу на пенсію він поїде на своє ранчо, де збирається «присвятити себе письменництву»

*(El Mundo. – Madrid, 2021. – 12.03. –
<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/12/604b2acb21efa03d178b45ae.html>).*

ПАКИСТАН

Президент Пакистану отримав позитивний результат тесту на COVID-19

Президент Пакистану **Аріф Алві** отримав позитивний результат тесту на COVID-19. Про це він заявив у Twitter після отримання першої дози вакцини. «Була (перша) доза вакцини, але антитіла починають розвиватися після (другої) дози вакцинації, яка повинна була відбутися через тиждень. Будь ласка, продовжуйте бути обережними», – написав він. Кількість випадків коронавірусу швидко зростає в південноазіатській країні, де прем'єр-міністр отримав позитивний результат через два дні після отримання своєї першої дози вакцини на початку цього місяця, але чиновники тоді заявили, що він, можливо, інфікувався до щеплення

(Reuters. – London, 2021. – 29.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BL261>).

ПОЛЬЩА

Лех Валенса переніс операцію на серці

Лікарі Університетської клінічної лікарні в Гданську провели операцію щодо заміни кардіостимулятора колишньому президенту Польщі **Леху Валенсі**. Операція тривала кілька годин. У відеозаписі, опублікованому напередодні в соціальних мережах, Л. Валенса повідомив, що «сьогодні я виступаю, бо не знаю, яка буде воля неба. Що далі? Час покаже. Я готовий до обох основних розв'язок», – сказав експрезидент у песимістичному матеріалі, опублікованому в Facebook

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 15.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/210319617-Lech-Walesa-przeszedl-operacje-serca.html>).*

Лех Валенса: «Оголосять мене святим»

Колишній президент Польщі **Лех Валенса**, який переніс операцію із заміни кардіостимулятора, дав інтерв'ю Rzeczpospolita, в якому розповів, що «другого терміну президентства не витримав би». «Ми б зараз не говорили. Я був настільки перегорілий від стількох років боротьби, що не витримав би наступних років президентства. Нація врятувала мені життя, не обравши мене президентом удруге. Через багато років я це зрозумів. Відхід від політики врятував мені життя», – наголосив Л. Валенса

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 16.03. –
<https://www.rp.pl/Rzecz-o-polityce/303169905-Lech-Walesa-Oglosza-mnie-swietym.html>).*

Перельоти президента до Кракова коштували 700 тис. злотих

Президент Польщі **Анджей Дуда** літав із Варшави до Кракова 20 разів за останні чотири місяці. Людина з оточення президента повідомила, що А. Дуда літає до Кракова переважно для відпочинку, щоб «відновитися після тижня в палаці». Поїздки до рідного міста коштували платникам податків близько 700 тис. злотих. З травня 2020 р. по лютий 2021 р. президент подорожував 67 разів, 24 з яких – 12 липня 2020 р., дня другого туру президентських виборів. Після перемоги на виборах президент чотири рази літав урядовим гелікоптером до приморського курорту Джурата. Президент найчастіше використовує літаки Embraer 175. Політ займає близько години і коштує близько 35 тис. злотих

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 19.03. –
<https://www.rp.pl/Polityka/210319270-Media-Loty-prezydenta-do-Krakowa-kosztowaly-700-tys-zl.html>).*

Польському письменнику загрожує в'язниця за те, що він назвав президента «дебілом»

Популярному польському письменнику загрожує покарання у вигляді в'язниці до трьох років за те, що він назвав президента країни «дебілом» у соціальних мережах. Я. Зульчик розкритикував те, як президент Польщі **Анджей Дуда** – близький союзник експрезидента США **Дональда Трампа** – відреагував на перемогу на виборах президента США **Джо Байдена**. Я. Зульчик написав у Facebook, що окружний прокурор у Варшаві висунув проти нього обвинувальний акт на підставі статті кримінального кодексу, яка передбачає злочин щодо образи глави держави. Я. Зульчик сказав, що він, мабуть, «перший письменник у цій країні за довгий час, якого судили за написане». Прессекретар А. Дуди Б. Спихальський повідомив, що ні президент, ні його офіс не є сторонами в цьому питанні і не подавали запит на висунення звинувачення проти письменника

*(The Associated Press. – New York, 2021. – 23.03. –
<https://apnews.com/article/polish-writer-facing-prison-for-calling-president-moron-059e5db66925f01119c746625b9071e8>).*

Польський письменник Я. Зульчик звинувачений у тому, що назвав президента А. Дуду «дебілом»

Популярному польському письменнику та журналісту може загрозувати до трьох років в'язниці за те, що він у Facebook назвав президента **Андрея Дуду** «дебілом». Я. Зульчик звинуватив А. Дуду в нерозумінні виборчого процесу США. Ідеться про допис польського президента А. Дуди щодо виборів у США, в якому президент привітав **Джо Байдена** з «успішною кампанією», а не з перемогою, оскільки офіційно переможцем його тоді не оголосили, та заявив, що чекатиме «номінації Колегії виборників». Посилаючись на твіт у дописі на Facebook, Я. Зульчик написав, що вивчав політику США з великим інтересом і що ніколи не чув про таке, як «номінації Колегії виборників». «Джо Байден – 46-й президент США, – написав він. – **Анджей Дуда** – **дебіл**». Текст, використаний у цій публікації, був

визнаний «образливим» і «неприйнятним». Раніше Польща визнала злочином образи державних лідерів та релігії. Сам Я. Зульчик заявив, що вперше дізнався про звинувачення проти нього через засоби масової інформації

(*BBC. – London, 2021. – 23.03. – <https://www.bbc.com/news/world-europe-56491949>*).

Поляки під загрозою юридичної небезпеки за образу президента А. Дуди

Суперечливий закон Польщі, що передбачає криміналізацію зневажливих коментарів щодо глави держави, зазнав критики після того, як прокурори висунули звинувачення проти письменника, який назвав президента **Анджея Дуду** «дебілом» у дописі на Facebook і проти трьох підлітків, які викрикували вульгарні слова щодо А. Дуди під час вечірки. 20-річну жінку засудили за образу президента на протесті під час минулорічних президентських виборів. За польським законодавством образа президента, навіть іншої країни, є злочином, який карається тюремним ув'язненням на строк до 3-х років

(*POLITICO. – Brussels, 2021. – 24.03. – <https://www.politico.eu/article/poles-legal-jeopardy-insulting-president-andrzej-duda-poland-moron/>*).

СИРІЯ

Б. Асад отримав позитивний результат тесту на коронавірус

Президент Сирії **Башар аль-Асад** та його дружина А. Асад хворіють на коронавірус. Офіс президента уточнив, що стан і президента, і його дружини залишається «стабільними», і вони мають «міцне здоров'я». За даними президентського офісу, президент і його дружина «страждали на помірні симптоми, схожі із симптомами зараження COVID-19», тому вони вирішили пройти ПЛР-тестування. Результат був позитивним. Після оголошення в адміністрації президента запевнили, що подружжя «продовжить виконувати відповідні завдання», хоча в режимі карантину, який триватиме «два-три тижні». В офіційному повідомленні президент рекомендує населенню дотримуватися «якомога більше» рекомендацій щодо профілактики захворюваності

(*El Mundo. – Madrid, 2021. – 08.03. – <https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/08/60461a0521efa0120f8b45b5.html>*).

Президент Сирії та його дружина одужали від COVID-19

Президент Сирії **Башар аль-Асад** та його дружина Асма одужали від COVID-19 і отримали негативний результат тесту. «Після закінчення карантинного періоду та отримання негативних результатів ПЛР-тесту президент Башар аль-Асад і пані Асма Асад відновили свою роботу в звичайному режимі», – ідеться в заяві адміністрації президента. Сирія зафіксувала різке зростання кількості інфекцій із середини лютого, про це йдеться в заяві урядового дорадчого комітету з питань коронавірусу в період початку кампанії вакцинації

(*Reuters. – London, 2021. – 30.03. –*

<https://www.reuters.com/article/idUSKBN2BM0MV>).

США

Д. Трамп пообіцяв республіканцям не створювати нової партії

Колишній президент США Дональд Трамп пообіцяв однопартійцям-республіканцям не створювати нової партії. Про це Д. Трамп заявив під час виступу на конференції республіканців-консерваторів. Він також закликав республіканців до єдності й згуртованості. «Ми будемо згуртованими та сильними, як ніколи раніше», – пообіцяв Д. Трамп. Колишній президент США також дав зрозуміти, що не виключає можливості балотуватися на посаду президента під час президентських виборів 2024 р. «Хтозна, можливо, я вирішу, що маю перемогти їх утретє», – зазначив президент

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.03. – <https://p.dw.com/p/3q2yV>).

Чи буде Д. Трамп балотуватися в президенти США у 2024 році?

Колишній президент США Дональд Трамп натякнув на можливу кандидатуру очільника Білого дому у 2024 р. Але за чотири роки до виборів залишається незрозумілим, чи це відбудеться. У своїй першій промові після відходу з Білого дому Д. Трамп натякнув, що він може знову балотуватися у 2024 р., хоча і не сказав цього прямо. К. Гальдієрі, доцент коледжу Сент-Ансельм, сказав, що «він, безумовно, говорить так, ніби буде (балотуватися), і опитування СРАС свідчить про те, що він усе ще має виборчі амбіції». «Якщо навіть один із процесів закінчиться серйозними наслідками – засудженням за кримінальним правом, угодою про визнання вини, визнанням провини – я думаю, що це завдасть Д. Трампу ще більшої шкоди. Я схильний бути скептиком у будь-якому випадку», – сказав К. Гальдієрі

(Xinhua. – Beijing, 2021. – 03.03. – http://www.xinhuanet.com/english/2021-03/02/c_139777840.htm).

Собаки Д. Байдена повернулися до його будинку в штаті Делавер після «інциденту з укусом»

Президент США Джо Байден повернув своїх двох собак до резиденції Вілмінгтон, в штаті Делавер, після «інциденту з укусом» за участю співробітника служби безпеки Білого дому. Трирічний Майор, наймолодший із двох німецьких вівчарок президентського подружжя, демонстрував агресивні дії, такі як стрибки, гавкання та кидання на співробітників Білого дому і охоронців. Про це повідомляють два анонімних джерела, посилаючись на «інцидент з укусом», не вказуючи, чи було поранення. Однак епізод був визнаний досить серйозним, тому обох собак, у тому числі 13-річного Чемпіона, відправили назад до будинку Д. Байдена у Вілмінгтоні. Майор, якого Д. Байден та його дружина Джил забрали з притулку для тварин у листопаді 2018 р., був першим собакою з притулку, який коли-небудь жив у Білому домі. У Дональда Трампа не було домашніх тварин у Білому домі

(El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.03. –

<https://www.elmundo.es/internacional/2021/03/09/6047326dfc6c83e9268b4813.html>).

Перші 50 днів Д. Байдена: де він дотримується ключових обіцянок

Президент США **Джо Байден** виклав амбіційний порядок денний на свої перші 100 днів перебування на посаді, пообіцявши ряд заходів, від змін клімату та імміграційної реформи до пандемії коронавірусу. На 50-й день перебування на посаді Д. Байдена Конгресом схвалено пакет допомоги у боротьбі з коронавірусом на 1,9 трлн дол. Законопроект містить у собі прямі виплати мільйонам американців та гроші на допомогу Білому дому, щоб виконати низку найбільших передвиборних обіцянок Д. Байдена, зокрема, відновлення роботи шкіл та щеплення американців. За 50 днів Д. Байден домігся значних успіхів у ряді ключових обіцянок передвиборної кампанії

(The Associated Press. – New York, 2021. – 10.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-biden-cabinet-climate-climate-change-immigration-d40e38b8125d1ab2b98661c9ba919238>).

Д. Трамп мав бути політичною «Годзілою» в еміграції

Республіканці кажуть, що **Дональд Трамп** розривається між роллю антагоніста та лідера партії. «Немає апарату, немає структури, і це пов'язано з відсутністю політичного розуміння від Трампа», – заявила людина, наближена до експрезидента. «Це як політичні фантомні кінцівки. У нього немає тієї самої політичної інфраструктури, яка була у нього три місяці тому на посаді президента», – додав стратег GOP М. Горман, який раніше працював директором з питань комунікацій Національного республіканського комітету Конгресу США

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 14.03. – <https://www.politico.com/news/2021/03/14/trump-post-presidency-475733>).

Д. Байден приєднався до «дорожнього шоу», яке пропагує його план порятунку

Президент США **Джо Байден** приєднується до найкращих спікерів, щоб пропагувати переваги масштабного плану порятунку від COVID-19, у його випадку шляхом сприяння допомозі малому бізнесу. Д. Байден збирається відвідати підприємства малого бізнесу в передмісті Філадельфії під час своєї першої поїздки за межі Вашингтону в рамках туру «Допомога тут». Віцепрезидентка К. Гарріс відвідала місця вакцинації проти COVID-19 та кулінарну академію у Лас-Вегасі, а перша леді Джилл Байден – початкову школу Нью-Джерсі. «Ми хочемо уникнути ситуації, коли люди не знають, на що вони мають право», – сказала К. Гарріс у кулінарній академії. – Це не реклама. Сприймайте це більше як громадську освітню кампанію»

(The Associated Press. – New York, 2021. – 16.03. – <https://apnews.com/article/joe-biden-politics-business-philadelphia-jill-biden-0f50d3a8e6d2352764b0a3211db1934c>).

Д. Трамп закликав вакцинуватися проти COVID-19

Колишній президент США Дональд Трамп заявив, що прийме рішення щодо повторного висування своєї кандидатури в президенти США після виборів до Конгресу в листопаді 2022 р. Д. Трамп хоче допомогти Республіканській партії відновити контроль над Палатою представників і Сенатом у 2022 р. «Я думаю, що в нас дуже гарні шанси повернути Палату, – сказав Д. Трамп. – У нас є шанси повернути собі і Сенат». Д. Трамп також заявив, що прихильники готові підтримати його, якщо він знову братиме участь у виборах. «Виходячи з усіх опитувань, вони хочуть, щоб я балотувався знову, але ми розглянемо (ситуацію) і побачимо», – додав він. Д. Трамп також закликав американців вакцинуватися проти COVID-19. «Це чудова вакцина. Це безпечна вакцина. І це те, що працює», – сказав Д. Трамп, який сам зробив щеплення в січні, незадовго до того, як залишив Білий дім

*(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 17.03. –
[https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210319473-Koronawirus-Donald-Trump-z-apelem-
ws-szczepionek-na-COVID-19.html](https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210319473-Koronawirus-Donald-Trump-z-apelem-
ws-szczepionek-na-COVID-19.html)).*

Д. Трамп натякнув на запуск власної платформи в соціальних мережах

Колишній президент США Дональд Трамп натякнув на запуск власної платформи соціальних медіа, але не вказав жодних деталей. «Я роблю речі, пов'язані з розміщенням нашої власної платформи, про яку ви скоро почуєте», – сказав Д. Трамп співробітниці Fox News Л. Бут. Старший радник Д. Трампа Д. Міллер також ознайомився з планами щодо нової платформи, заявивши Fox News, що колишній президент повернеться до соціальних мереж «приблизно через 2–3 місяці». «Це те, що, на мою думку, стане найгарячішим у соціальних мережах, – зазначив Д. Міллер. – Це повністю перегляне гру, і всі будуть чекати і спостерігати, щоб побачити, що саме робить Дональд Трамп»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/22/trump-teases-new-social-media-platform-477428>).*

Не чекайте повернення @realDonaldTrump

Колишній президент США Дональд Трамп запустить соцмережу за власний рахунок у найближчі два–три місяці. Про це телеканалу Fox News розказав його старший радник Д. Міллер. Він уточнив, що в планах Д. Трампа залучати на свою платформу десятки мільйонів користувачів. «Я думаю, що соцмережа стане найпопулярнішою та повністю змінить правила гри. Усі будуть чекати, що саме робить президент Трамп», – заявив радник. Д. Міллер уточнив, що не може запропонувати якихось деталей, але розказав, що Д. Трамп проводив зустрічі з кількома командами розробників. У лютому Д. Міллер розповідав, що Д. Трамп відчуває себе більш щасливим без соціальних мереж, додавши, що вперше за багато років він бачить Д. Трампа «насправді розслабленим»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 24.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/24/trump-twitter-return-477729>).*

Д. Байден демонструє, що неможливо скласти сценарій дій президента

Союзники **Джо Байдена** наполягають, що Білий дім не може одночасно жонглювати кількома пріоритетами, і що сам Д. Байден знайомий з непередбачуваністю роботи після восьми років роботи віцепрезидентом. Тим не менше, в останні дні команда Д. Байдена намагається взяти під контроль цілий ряд питань. М. МакКарі, прессекретар **Білла Клінтона**, відзначив команду Д. Байдена як успішну в розмові про досягнення за перші два місяці. Але він сказав, що сподівається на кращу роботу команди наступного місяця

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/25/biden-news-conference-477826>).*

Д. Байден: «Мій план – балотуватися на переобрання у 2024 році»

Президент США **Джо Байден** заявив, що розраховує балотуватися на вибори у 2024 р. за участю віцепрезидентки К. Гарріс. «Відповідь – так, мій план балотуватися на переобрання», – сказав Д. Байден на своїй першій президентській пресконференції. Д. Байден похвалив К. Гарріс за роботу, яку вона виконала до цього часу. «Я сподівався, що так і буде, – сказав президент. – Вона є чудовим партнером»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.03. –
<https://www.politico.com/news/2021/03/25/biden-run-reelection-2024-478008>).*

Пресконференція Д. Байдена відбулася без суперечок і без жодного питання про COVID-19

Перша президентська пресконференція **Джо Байдена** відрізнялася від пресконференцій його попередника **Дональда Трампа**: не було суперечок із репортерами, не було Fox News та жодного питання щодо COVID-19. Останнє упущення було, мабуть, найменш очікуваним, враховуючи, що пандемія вбила понад півмільйона американців і паралізувала більшу частину країни за останній рік. Багато представників засобів масової інформації були нетерплячі, оскільки Д. Байден не давав формальних відповідей на питання репортерів до свого 65-го дня на посаді. Перш ніж відповісти на питання, Д. Байден оголосив, що ставить перед собою нову мету – 200 мільйонів щеплень проти коронавірусу протягом перших 100 днів свого перебування на посаді

*(The Associated Press. – New York, 2021. – 26.03. –
<https://apnews.com/article/joe-biden-donald-trump-media-coronavirus-pandemic-news-media-11afae14b0fa4db63594cf81d1b51265>).*

ТАНЗАНІЯ

Джон Магуфулі: у Танзанії заарештовують через чутки про зникнення президента

Поліція Танзанії заарештувала чотирьох людей за підозрою в поширенні чуток у соціальних мережах про те, що президент **Джон**

Магуфулі хворий. Лідера країни не бачили на публіці понад два тижні. Напередодні прем'єр-міністр наголосив, що Д. Магуфулі «здоровий і наполегливо працює». Але опозиційні політики заявили, що він перебуває у важкому стані після зараження Covid-19, і його вивезли за кордон на лікування. Віцепрезидентка країни, зі свого боку, порадила танзанійцям не «слухати чутки і закликала громадян бути єдиними». «Цілком нормально, що хтось хворіє, заражається грипом або лихоманкою ... це час, коли танзанійці об'єднуються молитвою», – сказала віцепрезидентка, не уточнюючи, про кого йдеться

(BBC. – London, 2021. – 15.03. – <https://www.bbc.com/news/world-africa-56405313>).

Популістський президент Танзанії Д. Магуфулі помер у 61 рік

Президент Танзанії **Джон Магуфулі**, відомий скептик щодо COVID-19 в Африці, помер у віці 61 рік. Про смерть Д. Магуфулі повідомила віцепрезидентка С. Х. Сулуху, заявивши, що президент помер від серцевої недостатності. Хоча вона заявила, що причиною смерті Д. Магуфулі стала серцева недостатність, опозиційні політики раніше заявляли, що він хворий на COVID-19. Д. Магуфулі не бачили публічно з кінця лютого, а найвищі урядовці заперечували, що він мав проблеми зі здоров'ям, навіть коли в мережі з'явилися чутки, що він хворий і, можливо, недієздатний. Д. Магуфулі був одним із тих, хто заперечував COVID-19. Торік він заявив, що Танзанія викорінила цю хворобу за три дні національної молитви

(The Associated Press. – New York, 2021. – 17.03. – <https://apnews.com/article/john-magufuli-dead-tanzania-president-1368d5d852ca2b8b35fe108c3abbc0a0>).

Помер танзанійський президент «Бульдозер»

На 61-му році пішов із життя президент Танзанії **Джон Магуфулі**, який захоплював прихильників своєю ворожістю до корупції та марнотратства, а вороги розглядали його як розбірливого авторитарного нетерпимого до інакомислення та скептичного щодо COVID-19. Д. Магуфулі прозвали «Бульдозером» за його прихильність до масових громадських робіт і жорсткий стиль керівництва, який заручився підтримкою багатьох танзанійців. Але він також отримував критику вдома та за кордоном за його ексцентричну поведінку щодо пандемії коронавірусу. Д. Магуфулі заперечував обмеження, скептично ставився до препаратів від COVID-19 і припускав, що вакцини можуть бути частиною іноземної змови з метою викрадення багатства Африки. Віцепрезидентка С. Х. Сулуху заявила, що президент помер від серцевої хвороби. Наразі опозиція стверджує, що він хворів на COVID-19

(Reuters. – London, 2021. – 17.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2B930J>).

Д. Магуфулі – президент «Бульдозер»

Джон Магуфулі, син фермера, який став президентом Танзанії у 2015 р., помер у 61 рік. Після того, як президент знайшов оригінальний підхід до лікування коронавірусу, його називали суперечливим лідером.

Д. Магуфулі був обраний на другий термін у 2020 р. на тлі опозиційних звинувачень у шахрайстві та залякуванні. До того, як він став президентом, він отримав прізвисько «Бульдозер» за те, що він керував програмою будівництва доріг, а пізніше його прославили за антикорупційну позицію та чітку неприязнь до марнотратства. Д. Магуфулі звинувачували в розправі з інакомисленням та обмеженні певних свобод, але після смерті президента час його перебування при владі буде викликати спогади здебільшого про ідіосинкратичне ставлення до Covid-19

(BBC. – London, 2021. – 17.03. – <https://www.bbc.com/news/world-africa-56293519>).

Смерть Д. Магуфулі в Танзанії викликала у когось сум, а у когось гнів

Новини про смерть президента Танзанії **Джона Магуфулі** викликали неоднозначні реакції: смуток багатьох, але і гірка критика від тих, хто страждав під час правління президента. Д. Магуфулі, один з найвидатніших скептиків COVID-19 в Африці, помер від серцевої недостатності, згідно із заявою віцепрезидентки С. Х. Сулуху в ефірі національного телебачення. Очікується, що С. Сулуху складе присягу на посаді наступника Д. Магуфулі. Вона стане першою жінкою – главою держави в Танзанії. Опозиційний лідер Танзанії Т. Ліссу відверто критикує Д. Магуфулі. «Президент Магуфулі кинув виклик світові щодо боротьби з COVID-19. Він кинув виклик східноафриканській громаді, він кинув виклик усім нашим сусідам. Він кинув виклик науці. Він відмовився вжити основних запобіжних заходів, які людям у всьому світі наказано вживати в боротьбі з COVID-19. Він не носив маску для обличчя. Він насправді зневажав усіх, хто носив маску для обличчя. Він не вірив у вакцини. Він не вірив у науку. Він покладався на віру в цілителів та на рослинні суміші, що мали сумнівну медичну цінність. А що сталося? Він помер від COVID-19», – констатував Т. Ліссу

(The Associated Press. – New York, 2021. – 18.03. – <https://apnews.com/article/tanzania-coronavirus-pandemic-africa-kenya-john-magufuli-12aed1c36b5b41f23614d096a47277a6>).

ФРАНЦІЯ

Ніколя Саркозі засудили до трьох років в'язниці

Ніколя Саркозі став першим колишнім президентом в історії Франції, який отримав реальний тюремний термін. Політик був визнаний винним у корупції, отримавши один рік в'язниці і ще два роки умовного терміну. За експертною оцінкою, сам факт звинувачення Н. Саркозі відіграє особливу роль напередодні президентських виборів у Франції, але вирок суду деякі експерти називають «досить м'яким»

(Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 01.03. – <https://www.rp.pl/Polityka/303019902-Nicolas-Sarkozy-skazany-na-trzy-lata-wiezienia.html>).

Н. Саркозі засуджений за корупцію, але, ймовірно, уникне в'язниці

Колишнього президента Франції **Ніколя Саркозі** визнали винним у корупції та

засудили до трьох років ув'язнення. Суд Парижа встановив, що 66-річний Н. Саркозі намагався підкупити суддю після того, як залишив посаду, та поширював свій вплив в обмін на конфіденційну інформацію про розслідування його фінансів під час передвиборчої кампанії 2007 р. «Він скористався своїм статусом», – сказала головуюча суддя К. Мі. Н. Саркозі обіймав посаду президента з 2007 до 2012 рр. і зберігає вплив серед консерваторів навіть після виходу на пенсію. Він є другим главою держави в сучасній Франції, якого засудили за корупцію. Однак він не проведе жодного дня у в'язниці, тому що два роки його покарання є умовними. К. Мі сказала, що вона згодна з тим, щоб залишити експрезидента поза в'язницею з електронним браслетом протягом року, хоча це рішення залишається за іншим суддею

(Reuters. – London, 2021. – 01.03. – <https://www.reuters.com/article/idUSKCN2AT1VG>).

Експрезидент Франції засуджений до трирічного тюремного ув'язнення за корупцію

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** був визнаний винним у корупції і зловживанні впливом та засуджений до трьох років тюремного ув'язнення. Він є першим колишнім французьким лідером, засудженим до тюремного ув'язнення без відстрочки виконання вироку. Адвокатка Н. Саркозі Ж. Лаффонт повідомила, що колишній президент подасть апеляцію на це рішення і оскаржить обвинувальний вирок. Н. Саркозі постане перед новим судом за звинуваченням у незаконному фінансуванні своєї президентської кампанії 2012 р. Його консервативна партія підозрюється в тому, що вона витратила 42,8 млн євро, що майже вдвічі перевищує дозволений максимум на фінансування кампанії

(Euronews. – Lyon, 2021. – 01.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/01/ex-french-president-nicolas-sarkozy-on-trial-for-corruption>).

«Непохитна підтримка»: французькі депутати-консерватори підтримали Н. Саркозі після винесення вироку

Французькі депутати з консервативної партії заявили про свою «непохитну підтримку» **Ніколя Саркозі** після того, як колишній президент Франції був визнаний винним у корупції. 66-річний політик, який займав пост президента з 2007 по 2012 рр., категорично відкинув звинувачення. Н. Саркозі відмовився від активної політики після того, як не був обраний кандидатом у президенти від своєї партії на виборах 2017 р.

(Euronews. – Lyon, 2021. – 01.03. – <https://www.euronews.com/2021/03/01/unwavering-support-conservative-french-mps-support-sarkozy-post-conviction>).

Експрезидента Франції Н. Саркозі засудили за корупцію

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** визнаний винним у справі про

корупцію. Суд у Парижі засудив політика до трьох років позбавлення волі, два роки з цього терміну є умовними. Суд визнав доведеним обвинувачення щодо колишнього глави французької держави в корупції, спробі підкупу судді та використанні службового становища

(Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.03. – <https://p.dw.com/p/3q3mj>).

Засудження Н. Саркозі за корупцію стало потрясінням для французьких консерваторів

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** був засуджений за звинуваченням у корупції, що стало потрясінням для його консервативних союзників. Н. Саркозі, який обіймав посаду президента з 2007 до 2012 рр., звинуватили в тому, що він запропонував судді роботу в обмін на конфіденційну інформацію, пов'язану з іншим судовим процесом. Президент спростував усі звинувачення. Паризький суд засудив його до трьох років в'язниці, два з них – умовно, хоча навряд чи його переведуть до в'язниці, оскільки термін можна відбувати під домашнім арештом. Це вперше колишній президент Франції отримав тюремний термін (**Жак Ширак** отримав умовний термін у 2011 р. через справу про фальшиву роботу), а адвокатка Н. Саркозі заявила, що подасть апеляцію. «Президент спокійний, він рішучий», – заявила адвокатка Ж. Лаффон. «Ми подамо апеляцію, він вважається невинним. Ми не сумніваємося, що апеляційний суд скасує вирок», – додала Ж. Лаффон

(POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.03. – <https://www.politico.eu/article/nicolas-sarkozy-jail-sentence-corruption/>).

Колишній президент Франції вважає, що звинувачення в корупції є «несправедливістю»

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** заявив, що «буде боротися до кінця за правду» після винесення вироку про звинувачення в корупції. Н. Саркозі був засуджений до трьох років в'язниці, два з яких умовні, за спробу підкупу судді у 2014 р. У своєму першому телевізійному інтерв'ю після винесення вироку Н. Саркозі заявив, що під час розслідування проти нього «нічого не знайшли, оскільки нічого було шукати».

(BBC. – London, 2021. – 03.03. – <https://www.bbc.com/news/av/world-europe-56274743>).

«Я буду битися до кінця», – заявив засуджений Н. Саркозі

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** виступив на національному телебаченні, щоб визнати свою невинуватість і заявити, що він зазнав судових переслідувань через два дні після засудження за корупцію. Виступаючи в популярних вечірніх новинах, Н. Саркозі сказав: «Мені дорікають за вчинки, які я не вчиняв». Н. Саркозі та його адвоката звинувачують у пропозиції престижної роботи в Монако судді в обмін на цінну інформацію про чергове розслідування за участю Н. Саркозі. Адвокат Т. Герцог та суддя Г. Азіберт також були засуджені, при цьому суд

встановив, що існував намір укласти «корупційний пакт»

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 03.03. –
<https://www.politico.eu/article/i-will-fight-till-the-end-says-convicted-nicolas-sarkozy/>).*

Н. Саркозі знову в суді після звинувачення в корупції

Колишній президент Франції **Ніколя Саркозі** збирається повернутися в суд усього через два тижні після свого засудження за корупцію, на цей раз зіткнувшись з окремими звинуваченнями щодо перевищення меж витрат на вибори під час своєї невдалої виборчої кампанії 2012 р. Він нібито збільшив витрати на суму не менше 42,8 млн євро – приблизно вдвічі більше, ніж загальний ліміт. Через перевитрату коштів партія Н. Саркозі була змушена вдатися до приватних пожертвувань

*(Bloomberg. – New York, 2021. – 16.03. –
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-16/sarkozy-back-on-trial-days-after-historic-conviction>).*

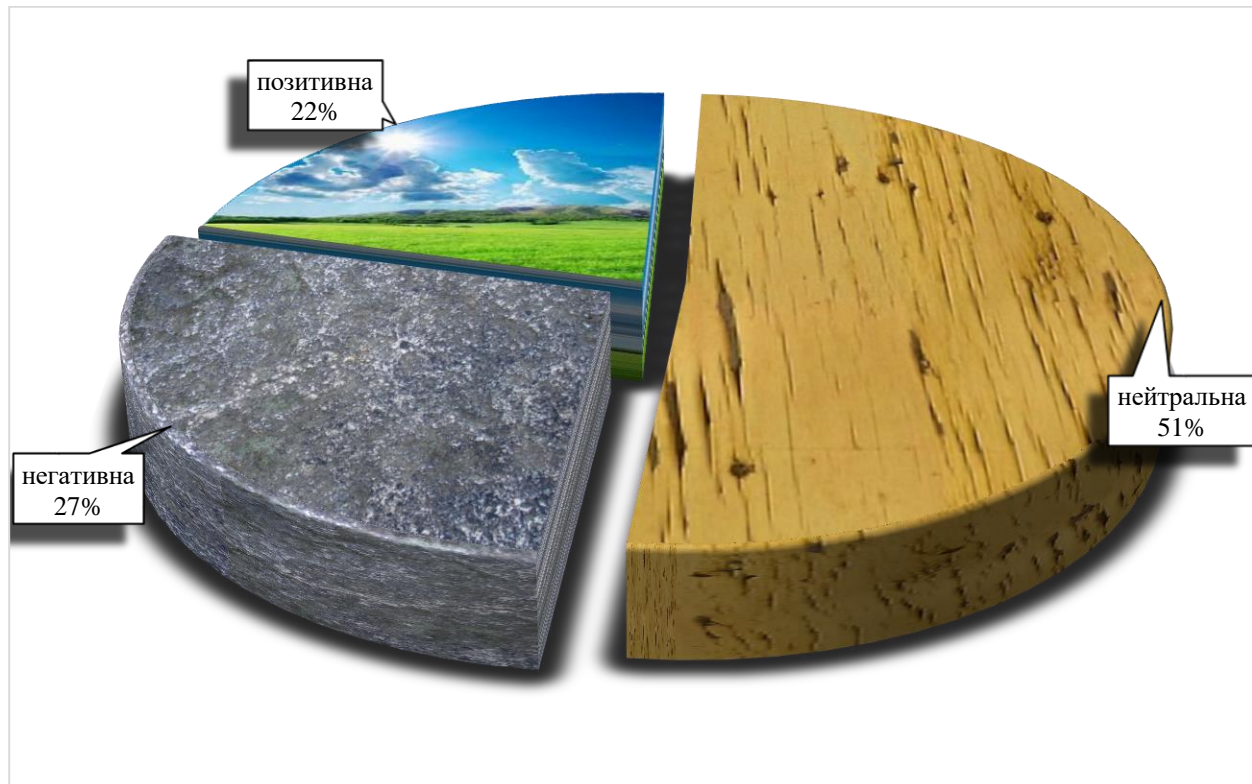
Це птах! Це літак! Це Емманюель Макрон

Помічники та радники **Емманюеля Макрона** намагаються переконати французьких виборців, що їхній президент є найкращим для проведення їх через кризу – але водночас не винен у будь-яких проблемах, що виникають на цьому шляху. Уся країна, включаючи законодавців, чекає, поки Е. Макрон вирішить посилити або послабити обмеження, як правило, в останню хвилину. Інші країни Європи так само борються з непередбачуваними наслідками пандемії, але мало хто з інших лідерів так навмисно відводив собі ключову роль у цій боротьбі, як Е. Макрон. Частково це пов'язано з величезною владою президента за французькою конституцією, але це також є наслідком стилю управління Е. Макрона

*(POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.03. –
<https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-superhero-president-france-election-2022/>).*

МОДАЛЬНІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПРЕЗИДЕНТІВ

Протягом досліджуваного періоду більшість публікацій електронних закордонних сайтів, що висвітлювали проблеми функціонування інституту президентства у світі, мали нейтральне забарвлення (51 %). Значну частку становили повідомлення з негативним контекстом (27 %) і 22 % матеріалів мали позитивну модальність.

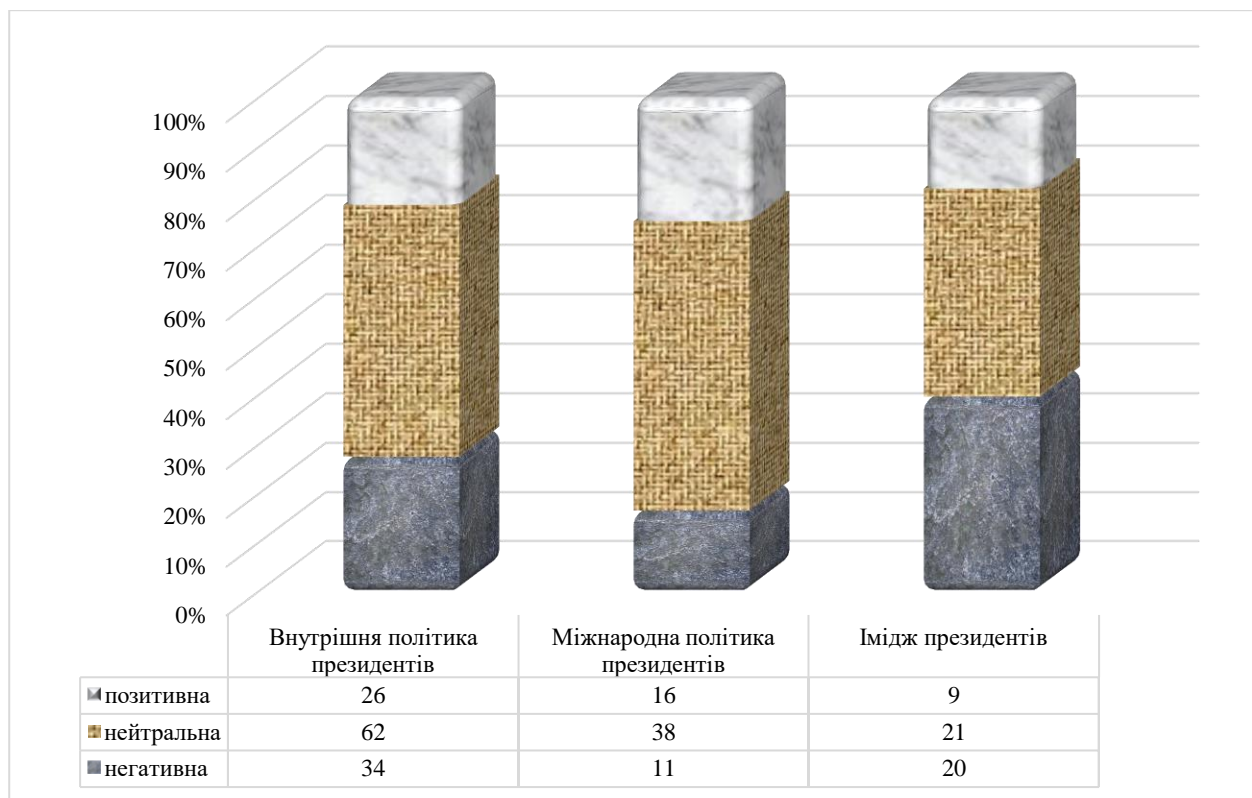

Діаграма 14. Співвідношення тональності публікацій про президентів у світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Щодо характеру повідомлень про інститут президентства в ракурсі загальних рубрик, то треба сказати, що найчастіше зарубіжні інформаційні джерела використовували негативну тональність, оцінюючи імідж президентів (40 %). Наразі відгуки в нейтральному ключі стосувалися, у своїй більшості, міжнародної сфери діяльності глав держав (майже 60 %). Найбільшу частку позитивних оцінок також містили матеріали, у яких аналізували міжнародну політику президентів (22 %).

Найбільше негативно забарвлених публікацій зібрали: засуджений за корупцію колишній президент Франції Ніколя Саркозі, покійний президент Танзанії Джон Магуфулі, президент Бразилії Жаїр Болсонару, який продовжує безвідповідально

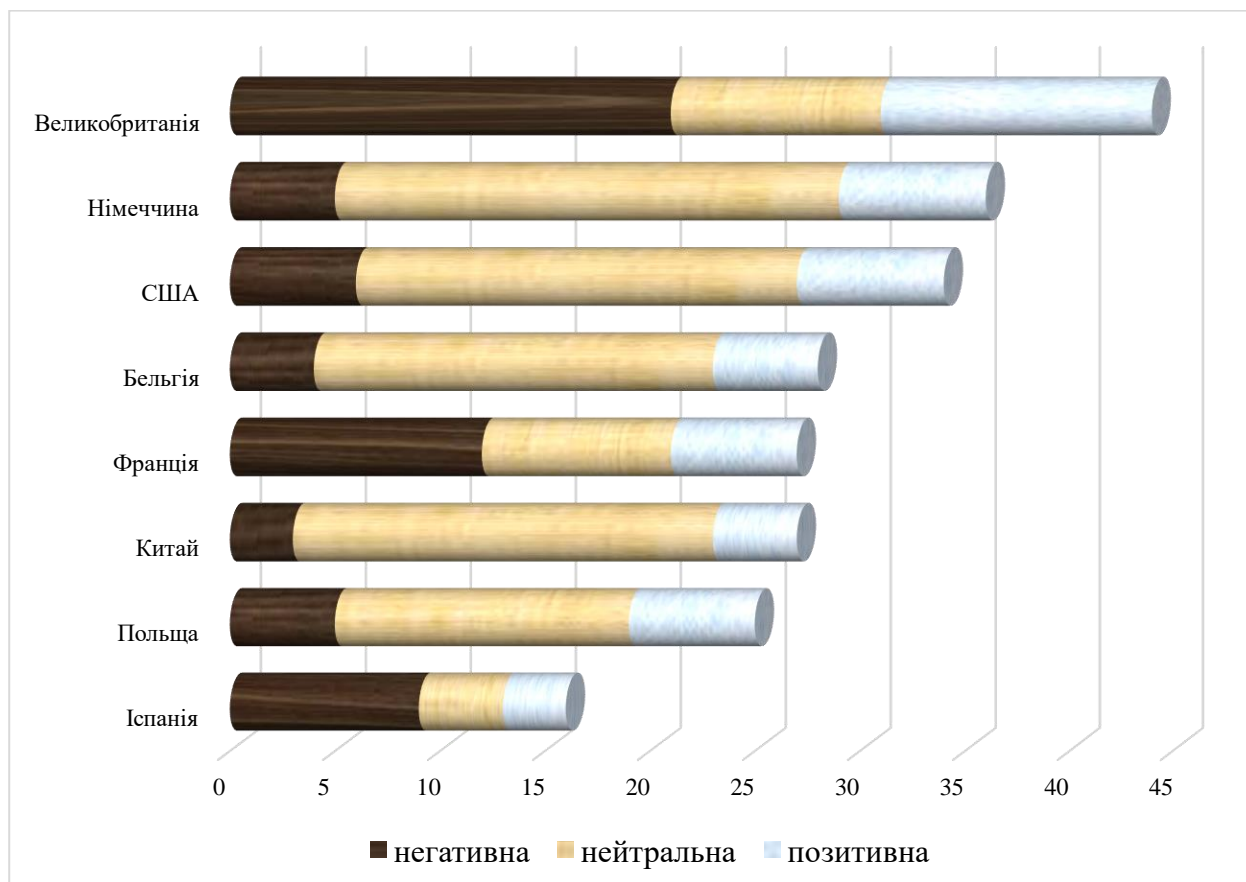
ставитись до пандемії коронавірусу і процесу вакцинації та «останній диктатор Європи» президент Білорусі Олександр Лукашенко.

Діаграма 15. Модальність публікацій про інститут президентства у світових ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-31 березня 2021 року)

Лідерами позитивної інформації можна назвати президента США Джо Байдена та Президента України Володимира Зеленського.

Що стосується характеру висвітлення президентів світу ресурсами конкретних країн, то за період дослідження, представлений в даному випуску бюлетеня, тональність публікацій в різних країнах була достатньо пропорційною та виваженою. Найбільша доля негативних оцінок була в ресурсах Іспанії (56 %), Великобританії (48 %) та Франції (45 %). Позитивно забарвлені публікації найчастіше зустрічались в ресурсах Великобританії (29 %), Польщі (24 %) та Франції (22 %).

Діаграма 16. Розподіл тональності публікацій про інститут президентів в ресурсах окремих країн (за період 1-31 березня 2021 року)

Як показало проведене нами дослідження актуальних проблем інституту президентства в контексті їх висвітлення найвпливовішими зарубіжними ЗМІ, наявною є увага до політики президентів в сфері вирішення внутрішньополітичних проблем, пов'язаних в першу чергу, з активним розгортанням вакцинації населення від COVID-19 та реформуванням фінансово-економічної сфери. Необхідно також відзначити, що в період з 1 до 31 березня 2021 р. у повідомленнях зарубіжних інтернет-джерел переважає частка нейтральної оцінки ставлення до інституту президентства загалом і окремих президентів, зокрема. Зарубіжні ЗМІ, здебільшого, дотримуються нейтральної точки зору і не намагаються нав'язати власні думки суспільству.